

**Πρεσβεία της Ελλάδος στα Τίρανα
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων**

Ετήσια Έκθεση έτους 2007

**Για την Αλβανική Οικονομία και τις
Διμερείς Οικονομικές και Εμπορικές
Σχέσεις Ελλάδος -Αλβανίας**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007	7
1.1 Διάρθρωση της αλβανικής οικονομίας	7
1.1.1 Πρωτογενής τομέας	7
1.1.2 Μεταποίηση	9
1.1.3 Κατασκευές	10
1.1.4 Ενέργεια	11
1.1.5 Υπηρεσίες	14
1.2 Εξελίξεις στους βασικότερους τομείς της αλβανικής οικονομίας το 2007	17
1.3 Εξωτερικό Εμπόριο	22
1.3.1 Εμπορικό ισοζύγιο -Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι	22
1.3.2 Εισαγωγές -Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι	25
1.3.3 Εξαγωγές -Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι	26
1.3.4 Εμπορικές σχέσεις με ΕΕ	28
1.4 Θεσμικό Πλαίσιο	32
1.4.1 Δασμολογικό καθεστώς	32
1.4.2 Φορολογία	36
1.4.3 Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας	38
1.4.4 Ανταγωνισμός	38
1.4.5 Δημόσιες προμήθειες	38
1.4.6 Προστασία καταναλωτή	38
1.4.7 Κοινωνική ασφάλιση	38
1.4.8 Δημιουργία επιχείρησης στην Αλβανία	39
1.4.9 Σχέσεις Αλβανίας – ΕΕ	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.	41
ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	41
2.1 Θεσμικό Πλαίσιο	41
2.2 Διμερές Εμπόριο	43
2.2.1 Όγκος Εμπορίου- Εμπορικό ισοζύγιο	43
2.2.2 Ελληνικές εξαγωγές προς την Αλβανία	44
2.2.3 Ανάλυση των 25 πρώτων σε αξία προϊόντων που εξήχθησαν στην Αλβανία	46
2.2.4 Ελληνικές εισαγωγές από την Αλβανία	51
2.3 Ελληνικές Επενδύσεις	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ – ΠΡΟΠΤΙΚΕΣ	58
4.1. Πρόσβαση στην αλβανική αγορά	58

4.1. Στόχοι – προοπτικές συνεργασίας	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ –	61
ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ & Δ/ΝΣΕΙΣ	61
5.1 Χρήσιμες πληροφορίες	61
5.1.1. Γλώσσα συναλλαγών	61
5.1.2. Ωράριο λειτουργίας δημοσίων υπηρεσιών και καταστημάτων- Επίσημες αργίες	61
5.1.3. Συνάλλαγμα	61
5.1.4. Μετακινήσεις - Μεταφορές	61
5.1.5. Τηλεπικοινωνίες – Ταχυδρομικές υπηρεσίες	63
5.2 Χρήσιμες Διευθύνσεις	63
5.2.1. Ελληνικές Υπηρεσίες στην Αλβανία	63
5.2.2. Δημόσιες Υπηρεσίες της Αλβανίας	64
5.2.3. Αντιπροσωπείες Διεθνών οργανισμών	66
5.2.4. Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και φορείς εποπτείας	66
5.2.5. Οικονομικά-Εμπορικά Επιμελητήρια και Ενώσεις	68
5.2.6. Επιλογή Ξενοδοχείων	70
5.2.7. Επιλογή Εστιατορίων	70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	73
ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ	73
Γενικά	73
Πολίτευμα – Διοίκηση	73
Δημογραφικά στοιχεία	74
Περιβάλλον	75
Εκπαίδευση (ιδρύματα-φοιτούντες, 2005-2007)	75
Υγεία (έτος 2007)	75
Αριθμός κλινών	75
Μεταφορές	75
Διαβίωση	76
Βασικά οικονομικά Στοιχεία	77
Παραγωγή	77
Κατανάλωση	77
Κρατικός προϋπολογισμός	77
Εξωτερικό εμπόριο	77
Ενέργεια	78

Πρόλογος

Η έκδοση της ετήσιας έκθεσης του Γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων (Ο.Ε.Υ) στα Τίρανα για το 2007 αποτελεί μια προσπάθεια παρουσίασης της δομής της Αλβανικής οικονομίας, του εξωτερικού της εμπορίου, της δραστηριότητας των ξένων επενδυτών και βεβαίως πιο αναλυτικά τις οικονομικο - εμπορικές σχέσεις της Ελλάδας με την Αλβανία.

Η Αλβανία είναι η τελευταία και πιο πτωχή χώρα της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης που έχει αρχίσει να υιοθετεί το 2007 οικονομικές μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στην δημιουργία και λειτουργία μιας ανοικτής οικονομίας της αγοράς.

Εξάλλου από 1 ης Δεκεμβρίου του 2006 ετέθη σε ισχύ η ενδιάμεση συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση (που είχε υπογραφεί στις 12 Ιουνίου του ιδίου έτους μαζί με την Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης) ενώ ξεκινούσε η διαδικασία επικύρωσης από τα Κράτη Μέλη της ΕΕ, της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης που θα ετίθετο σε ισχύ από 1 ης Απριλίου 2009.

Παρά την συνεχή βελτίωση της οικονομίας που ξεκίνησε ουσιαστικά το 2003, και με ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης της τάξεως του 5%-6%, η Αλβανία θα χρειαστεί μεγάλο χρονικό διάστημα προκειμένου να επιτύχει επίπεδο ανάπτυξης και δομών ικανών να τις επιτρέψουν την ένταξή της στην Ε.Ε, όμως θα είναι δεσμευμένη να προσαρμόζεται προοδευτικά στο κοινοτικό κεκτημένα και συνεπώς θα μειώνονται αποφασιστικά οι πιθανότητες κινδύνου για τους ξένους επενδυτές.

Η οικονομία της Αλβανίας στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ροή των μεταναστευτικών εμβασμάτων ενώ αναπτύσσεται ταχέως ο τριτογενής τομέας. Παρότι πρόκειται για μια μικρή αγορά των 3,5 εκ. κατοίκων, η Αλβανία θα μπορούσε να θεωρηθεί μεγάλη αγορά δεδομένου ότι έχει ανάγκη να εισάγει σχεδόν τα πάντα και ιδιαίτερα να εισάγει τα είδη εκείνα, που αφορούν στην ανάπτυξη του παραγωγικού της ιστού, ενώ μπορεί να αποτελέσει πύλη εισόδου εμπορευμάτων και υπηρεσιών και προς την περιοχή του Κοσσόβου.

Πρόκειται λοιπόν για οικονομία η οποία καλύπτει τις ανάγκες της με τις εισαγωγές, με αποτέλεσμα το εμπορικό έλλειμμα να διευρύνεται συνεχώς και να ξεπερνά το 30% του ΑΕΠ με έντονη εξάρτηση από την ΕΕ, δεδομένου ότι πάνω από το 83% των αλβανικών εξαγωγών κατευθύνεται σε αυτή και το 62,8% των αλβανικών εισαγωγών προέρχεται από την Ε.Ε.

Η κακή κατάσταση των υποδομών παρά την συνεχή βελτίωση του οδικού δικτύου, οι συχνές διακοπές στην ηλεκτροδότηση και την ύδρευση και η απουσία κράτους δικαίου αποτελούν ανασχετικούς παράγοντες στην οικονομική ανάπτυξη αλλά και υπονομεύουν την ανταγωνιστικότητα της.

Η Ελλάδα έχει ιστορικές σχέσεις με την χώρα αυτή ενώ η γεωγραφική γειτνίαση και η ύπαρξη μεγάλου αριθμού μεταναστών έχει συμβάλει στην σημαντική οικονομική παρουσία ελληνικών επιχειρήσεων. Το γεγονός ότι σημαντική μερίδα του πληθυσμού ομιλεί την Ελληνική, και ότι η παρουσία των αλβανών μεταναστών δημιουργεί οικονομικούς και εμπορικούς δεσμούς είναι ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για τις ελληνικές επιχειρήσεις που προσεγγίζουν την αλβανική αγορά.

Έτσι η Ελλάδα, αποτελεί τον πρώτο ξένο επενδυτή στην Αλβανία (έπεται η Ιταλία) με μερίδιο 28% επί των ξένων επενδύσεων και παράλληλα τον δεύτερο μετά την Ιταλία, εμπορικό εταίρο.

Θα έπρεπε επίσης να επισημανθεί, ότι η αργοπορία δημοσίευσης στατιστικών στοιχείων και η δυσκολία επεξεργασίας τους, είχε σαν αποτέλεσμα την χρονική καθυστέρηση της έκδοσης της έκθεσης αυτής, ωστόσο πιστεύουμε ότι θα αποτελέσει χρήσιμο σημείο αναφοράς για τους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες και στελέχη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Αλβανία (δεδομένου ότι το 2007 θεωρείται έτος ορόσημο για τις αλβανική οικονομία).

Επίσης θα πρέπει να σημειωθεί, ότι τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από τις αρμόδιες αλβανικές υπηρεσίες οι οποίες ανά διαστήματα έχουν δεχθεί κριτική από την ΕΕ και Διεθνείς Οργανισμούς για θέματα που σχετίζονται με την μεθοδολογία επεξεργασίας και διαχείρισης των στατιστικών στοιχείων.

Τέλος η παρούσα έκθεση πραγματοποιήθηκε με την συνεργασία όλων των στελεχών του Γραφείου ΟΕΥ Τιράνων, ιδιαίτερος όμως θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Σπυρίδωνα Οικονόμου, Γραμματέα Α' ΟΕΥ για την ιδιαίτερη συμβολή του στο τελικό αποτέλεσμα καθώς και την κα Σοφία-Σονίλα Κίση για την πολύτιμη βοήθειά της στην αναζήτηση και επεξεργασία του πρωτογενούς υλικού.

Τίρανα, 25 Αυγούστου 2009

Ο Προϊστάμενος

Χρήστος Φαρμάκης

Σύμβουλος Α' ΟΕΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007

1.1 Διάρθρωση της αλβανικής οικονομίας

1.1.1 Πρωτογενής τομέας

1.1.1.1 Γεωργία

Η συμμετοχή του αγροτικού τομέα στο ΑΕΠ της χώρας, το 2007 σημείωσε ελαφρά μείωση στο 14% του ΑΕΠ., από 15% του ΑΕΠ το 2006. Οι καθυστερήσεις στην πλήρη και μόνιμη επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, και της κατάρτισης του εθνικού κτηματολογίου, αποτελούν εμπόδια στην λειτουργία της αγοράς. Η Γεωργία χαρακτηρίζεται από μικρές εκμεταλλεύσεις της τάξεως των ενός έως τριών εκταρίων. Στην ανασυγκρότηση του γεωργικού τομέα ο οποίος είχε καταρρεύσει λόγω μετανάστευσης, έχουν συνδράμει διεθνείς οργανισμοί όπως η Παγκόσμια Τράπεζα (αρδευτικά έργα, καλλιέργεια σπόρων, ιχθυοκαλλιέργειες, αγροτικές πιστώσεις), ο IFAD και η ΕΕ (παροχή εξοπλισμού, εγχειοβελτιωτικά έργα), καθώς και δωρητές όπως οι ΗΠΑ (USAID: προμήθειες λιπασμάτων/σπόρων, μεταφορά τεχνολογίας) και η Γερμανία (GTZ: τεχνική βοήθεια).

Πίνακας 1.1.1

Αγροτικές καλλιέργειες

Αγροτικές Καλλιέργειες	Εκτάσεις (εκτάρια)	Μέσο μέγεθος αγροτικών μονάδων (εκτάρια)
369.598	697.000	1,89

Πηγή: Agriculture and Food Statistics, Ministry of Agriculture

Το 2007 η αξία επενδύσεων στον τομέα της Γεωργίας ανήλθε στα 2.791 εκ. λεκ, έναντι 3098 εκ. λεκ το 2006. Στην Αλβανία, παράγονται κυρίως δημητριακά, λαχανικά, πατάτες, φασόλια, καπνός, σόγια, ορισμένα φρούτα (μήλα, δαμάσκηνα, σύκα, ροδάκινα, κεράσια, εσπεριδοειδή), κλίματα-αμπέλια (7,5 χιλιάδες εκτάρια, 146.500 τόνοι σταφύλια το 2007), ενώ η χώρα διαθέτει 4.715.000 «ρίζες ελαιόδεντρων» τα οποία το 2007 παρήγαγαν 27.600 τόνους καρπών ελιάς, δηλαδή 50% λιγότερο σε σύγκριση με την ποσότητα των 40.200 τόνων το 2006. Μεγάλο μέρος της Γεωργικής παραγωγής εξάγεται στην Ιταλία (39%), στην Ελλάδα 13,9%, στο Κόσσοβο (12,9%), στη Γερμανία (11,6%), στην ΠΓΔΜ (4,5%) και στην Τουρκία (4,1%). Η διάρθρωση των γεωργικών εκτάσεων σύμφωνα με την χρήση τους έχει ως εξής: δημητριακά (34% αρόσιμων εκτάσεων), οπωροφόρα και ζωοβοσκές (51,7%), λαχανικά&πατάτες (9%), όσπρια (3,8%). Όσον αφορά στη παραγωγή σημαντικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, αυτή έχει ως ακολούθως:

Πίνακας 1.1.2

Παραγωγή πρωτογενούς τομέα(σε γιλ. τόνους)

	2005	2006	2007
Δημητριακά	511,2	507,5	493,6
εκ των οποίων σίτος	260,0	230,9	249,5
Λαχανικά	684,9	687,5	671,5
Πατάτες	169,3	162,6	154,9
Φασόλια	23,6	24,3	20,8
Καπνός	1,9	2,0	0,9
Ηλιόσπορος	2,0	2,2	2,4

Πηγή: Agriculture and Food Statistics, Ministry of Agriculture

Ειδικά για το σιτάρι, η παραγωγή το 2007 κυμάνθηκε στους 250.000 τόνους. Αξίζει να σημειωθεί ότι στα τέλη της δεκαετίας του '80 η ετήσια παραγωγή ήταν περίπου 600.000 τόνους. Ο λόγος αυτής της μείωσης είναι πρωτίστως η μείωση κατά 54% των καλλιεργούμενων με σίτο εκτάσεων (2003: 92.000 εκτάρια) και δευτερευόντως η μείωση του ενεργού αγροτικού πληθυσμού λόγω της μετανάστευσης. Άλλο σημαντικό προϊόν της

κατηγορίας των δημητριακών, είναι το καλαμπόκι, του οποίου η παραγωγή, σε αντίθεση με το σιτάρι παρουσιάζει διαχρονική σταθερότητα.

Όσον αφορά στα οπωροφόρα, στην Αλβανία υφίστανται 9,3 εκ. οπωροφόρα δένδρα συνολικής παραγωγής 12

Η παραγωγή ελαιολάδου στην Αλβανία το 2007 ήταν 3.879 τόνοι από μονάδες με μικρή δυναμικότητα και παρωχημένο εξοπλισμό. Η ετήσια κατανάλωση ελαιολάδου ανέρχεται περίπου στους 70.000 τόνους, εκ της οποίων το μεγαλύτερο μέρος καλύπτεται από την εγχώρια παραγωγή. Η ετήσια κατανάλωση φυτικών ελαίων στην Αλβανία ανέρχεται σε 40.000-45.000 τόνους.

Η επαρχία του Fier είναι η σημαντικότερη περιοχή γεωργικής παραγωγής, όπου παράγεται το 22,6% των δημητριακών και το 25,7% των λαχανικών. Η επαρχία Elbasan παράγει το 56% του καπνού της χώρας.

1.1.1.2 Κτηνοτροφία

Στον κτηνοτροφικό τομέα η δραστηριότητα παραμένει οικογενειακή. Στην Αλβανία εκτρέφονται 577.000 βοοειδή (εκ των οποίων οι 396.000 είναι αγελάδες), 2.729.000 πρόβατα/αρνιά/κατσίκια, 147.000 γουρούνια, 122.000 άλογα/γαϊδούρια, 7.135.000 πουλερικά και υπάρχουν 171.000 κυψέλες.

Η παραγωγή γάλακτος το 2007 σημείωσε ελαφρά μείωση κατά 0,8 εκ. τόνους, στους 1,02 εκατ. τόνους από 1,10 εκ. τόνους το 2006, ενώ η παραγωγή κρέατος ανήλθε σε 158.000 τόνους, από 137.000 τόνους το 2006.

1.1.1.3 Αλιεία

Ο αλιευτικός στόλος της χώρας είναι μικρός (231 πλοία), και πεπαλαιωμένος (40% άνω των 20 ετών). Βασικά αλιευτικά λιμάνια είναι τα Durres, Shengjin, Vlore και Sarande. Η ετήσια παραγωγή το 2007 σημείωσε ελαφρά κάμψη στους 7358 τόνους, έναντι 7376 τόνων το 2006. Η αλιεία διεξάγεται, πέραν των ακτών, στις λιμνοθάλασσες και στις λίμνες Shkodra, Ohrid και Πρέσπας. Επίσης, υπάρχουν ιχθυοτροφεία κυπρίνων, πέστροφας, μυδιών και γαρίδων (Durres, Vlore). Κύρια αλιευτικά προϊόντα είναι, ο μπακαλιάρος, οι γαρίδες, τα χταπόδια, και οι αστακοί. Στην Αλβανία δραστηριοποιούνται 5 εταιρείες κονσερβοποιίας ψαριών.

Πίνακας 1.1.3

Κατανομή αλιείας σε τόνους

Περιγραφή	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Κατηγορίες							
Θάλασσα	1466	1956	1921	1722	1752	1932	1974
Παράκτια γραμμή	116	90	95	67	240	254	473
Λιμνοθάλασσες	240	235	175	428	270	282	295
Εσωτερικά ύδατα (λίμνες, ποτάμια)	1588	1373	1512	1881	2180	2078	2145
Υδατοκαλλιέργεια	35	108	167	684	725	1470	1430
Mitylus galloprovincialis	150	350	860	720	1250	1360	1041
ΣΥΝΟΛΑ	3595	4112	4730	5502	6417	7376	7358

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος Δασών και Διαχείρισης Υδάτων

1.1.1.4 Μεταλλεύματα

Η Αλβανία είναι πλούσια σε πρώτες ύλες όπως **χρόμιο** κυρίως στις περιοχές Dibra και Mat, **χαλκό**, κυρίως στις περιοχές Mirdite και Puke), νικέλιο κυρίως στις περιοχές Pogradec, και Bitinka, βωξίτη, φώσφορο στην περιοχή του Terelene), πετρέλαιο, υγραέριο, και τσιμέντο. Πριν το 1990 η Αλβανία ήταν πρώτη παγκοσμίως στην παραγωγή **χρωμίου**, και διαθέτει

πλούσια αποθέματα αυτού του ορυκτού. Τα εκτιμώμενα αποθέματα έχουν ως εξής: Χρόμιο 24 εκ. τν., Χαλκός 45 εκ. τν. , Νικέλιο 370 εκ. τν. , άνθρακας 712 εκ. τν., Βιτουμίνη 247 εκ. τν. Τα αποθέματα χαλκού, σίδηρο-νικελίου, μπιτουμίνας, αργιλικών και ασβεστολιθικών πετρωμάτων δεν έχουν αξιοποιηθεί ακόμα. Επιπλέον, υπάρχουν αποθέματα «διακοσμητικής πέτρας» περίπου 130 εκατ. τόνων. Τα εκτιμώμενα αποθέματα έχουν ως εξής: Χρόμιο 24 εκ. τν., Χαλκός 45 εκ. τν. , Νικέλιο 370 εκ. τν. , άνθρακας 712 εκ. τν., Βιτουμίνη 247 εκ. τν.

1.1.2 Μεταποίηση

Η βιομηχανική παραγωγή (μεταποίηση και εξόρυξη) ως ποσοστό επί του ΑΕΠ σημειώνει συνεχείς διακυμάνσεις: το 2002 το μερίδιό της επί του ΑΕΠ ήταν 12,8%, το 2004 μόλις 9,9%, ενώ το 2007 το μέγεθος αυτό κυμάνθηκε σε ποσοστό 17%. Η εξαγωγή μεταποιημένων προϊόντων αποτελεί πολύ σημαντικό κομμάτι των συνολικών εξαγωγών της Αλβανίας και για το 2007, αφού οι εξαγωγές μεταποιημένων προϊόντων, αποτελούν το 66,3% της συνολικής αξίας εξαγωγών της Αλβανίας το έτος 2007. Ωστόσο η εξαγωγική δραστηριότητα του κλάδου μεταποίησης, σημείωσε μείωση της τάξεως του 3,5% αφού το έτος 2006 η συνολική αξία εξαγωγών μεταποιημένων προϊόντων αντιστοιχούσε στο 70% της συνολικής αξίας εξαγωγών της Αλβανίας. Το 92.3% των συνολικών εξαγωγών στον τομέα μεταποίησης κατευθύνεται προς Ιταλία (84,5%) και Ελλάδα (7,8%)

1.1.2.1 Μεταποίηση τροφίμων/ Αγρο-βιομηχανία

Η αξία παραγωγής τροφίμων, σε τρέχουσες τιμές, το 2007 αυξήθηκε σε 47.970 εκ. λεκ, έναντι 46.431 εκ. λεκ το 2006, με ρυθμό ετήσιας αύξησης της τάξεως του 3,3%.

Πίνακας 1.1.4

Παραγωγή πρωτογενούς τομέα(σε χιλ. τόνους)

	2005	2006	2007
Μεταποίηση κρέατος	9485	9824	9145
Μεταποίηση φρούτων	362	881	306
Κονσερβ. Λαχανικά	2003	1143	807
Έλαια	18682	21444	14789
Ελαιόλαδο	3454	8985	3879
Γάλα	71636	61334	59027
Τυρί	13947	12127	12924
Κονσερβ. Ψαριού	2256	1561	3449
Αλεύρι	305753	387794	427186
Άρτος	234151	236011	260400
Μπίρα	286278	347889	365889
Κρασί	17144	15045	15279
Αλκοολούχα ποτά	30813	21070	37881
Αναψυκτικά	608081	723037	692914
Μεταλλικό νερό	581492	422922	706495

Πηγή: Agriculture and Food Statistics, 2007, Ministry of Agriculture

Η δομή του κλάδου παραμένει σχετικά σταθερή αφού το 2007 στον κλάδο δραστηριοποιούνταν 2.040 επιχειρήσεις έναντι 2000 επιχειρήσεων το 2005, οι οποίες απασχολούν 10.293 εργαζόμενους (9,5% επί του συνόλου). Το 2006 στον κλάδο απασχολούνταν 9.995 εργαζόμενοι, το 2005 ο αριθμός των εργαζομένων κυμαίνονταν στους 9.865, το 2004 στους 9.933 ενώ το 2003 ο αριθμός εργαζομένων ανέρχονταν στους 9.371. Το 88,7% αυτών των επιχειρήσεων απασχολεί μέχρι και 5 άτομα.

Οι κλαδικές επενδύσεις σημείωσαν ετήσια άνοδο της τάξεως του 49,2%, από 2.045 εκ. λεκ. το 2006 σε 3.052 εκ. λεκ. το 2007. Το 50% αυτών των επενδύσεων πραγματοποιήθηκαν με τραπεζικό δανεισμό ενώ το υπόλοιπο 50% με ίδιους πόρους.

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 1.1.4, το 2007 η παραγωγή αναψυκτικών, μεταποιημένων προϊόντων κρέατος, λαχανικών, και γάλακτος μειώθηκε σε σχέση με το 2006, ενώ η παραγωγή προϊόντων μεταποίησης φρούτων και ελαίων μειώθηκε πάνω από το 50% της παραγωγής του έτους 2006. Αντιθέτως, η παραγωγή μεταλλικού νερού σχεδόν διπλασιάστηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ αύξηση σημείωσε η παραγωγή αλκοολούχων ποτών, μπίρας, άρτου, και αλεύρων. Σταθερή παρέμεινε η παραγωγή τυρών, και οίνων.

Το 2007 η συνολική αξία εξαγωγών του κλάδου σημείωσε αύξηση της τάξεως του 12,5%, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, από 6.643 εκ. λεκ το 2006 σε 7.473 εκ. λεκ το 2007. Τα σημαντικότερα εξαγωγικά προϊόντα του μεταποιητικού τομέα, είναι «κονσέρβες ψαριού», «φαρμακευτικά βότανα» και μεταποιημένα λαχανικά. Το 39% των εξαγωγών κατευθύνεται στην Ιταλία, το 13,9% στην Ελλάδα, το 12,9% στην Ανεξάρτητη Αρχή του Κοσόβου, και το 11,6% στην Γερμανία. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην Αλβανία εισάγονται δεκαπλάσιες σχεδόν ποσότητες τυποποιημένων τροφίμων και προϊόντων αγρο-βιομηχανίας, σε σχέση με αυτές που παράγονται. Η αξία εισαγωγών τυποποιημένων τροφίμων, το 2007 αυξήθηκε κατά 18,15% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, σε 62.849 εκ. λεκ έναντι 53.190 εκ. λεκ το 2006. Το 18,2% των εισαγωγών τυποποιημένων τροφίμων προέρχεται από την Ιταλία, το 14% από Ελλάδα και το 10,9% από Ρωσία.

1.1.2 Κλωστοϋφαντουργικά/Ενδύματα

Ο κλάδος παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών/ενδυμάτων αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τομείς δραστηριοποίησης της μεταποίησης στην Αλβανία με συμμετοχή 10% περίπου, στη συνολική παραγωγή του τομέα της μεταποίησης. Κύρια χαρακτηριστικά του κλάδου είναι η υπεργολαβία (φασόν) και η “εντάσεως εργασίας” παραγωγική διαδικασία. Οι εταιρείες που ασχολούνται με φασόν είναι περίπου 400-450 εκ των οποίων περίπου 105 είναι αλλοδαπής ιδιοκτησίας, στις οποίες απασχολούνται περίπου το 27% των εργαζόμενων επί του συνόλου της μεταποίησης. Ο επίσημος αριθμός απασχολούμενων εκτιμάται στις 50,000, ωστόσο ο πραγματικός αριθμός μπορεί να είναι διπλάσιος. Η κάθε επιχείρηση απασχολεί από 50 έως 400 άτομα από τα οποία το 85% είναι γυναίκες. Ο μέσος μηνιαίος μισθός, κυμαίνεται περίπου στα 140-150 ευρώ (σχεδόν δέκα φορές χαμηλότερος από αυτόν στην Ιταλία). Το 35% του συνολικού όγκου εξαγωγών της Αλβανίας (75% στην Ιταλία) οφείλεται σε αυτή τη δραστηριότητα. Από το σύνολο των εταιρειών “υπεργολαβίας”, το 69 % είναι ιταλικής ιδιοκτησίας, το 27% είναι ελληνικής ιδιοκτησίας, και το 4% είναι γερμανικής ιδιοκτησίας. Ο κλάδος, κλωστοϋφαντουργικών/ενδυμάτων, συμβάλλει κατά 40.9% στο σύνολο της αξίας των αλβανικών εξαγωγών.

1.1.3 Κατασκευές

Η κατασκευαστική δραστηριότητα για το 2007, αντιστοιχεί στο 14% του ΑΕΠ από 17,3% του ΑΕΠ το 2006 και 16,5% του ΑΕΠ το 2005. Η συνολική αξία των κατασκευών στην Αλβανία για το έτος 2007 μειώθηκε κατά 55,34% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, με τα δημόσια έργα να μειώνονται κατά 67,6%, και τις κατασκευές του ιδιωτικού τομέα κατά 51,8%.(Πίνακας 1.1.5)

Πίνακας 1.1.5
Αξία κατασκευών (σε εκ. δολ.)

	2004	2005	2006	2007
Δημόσια έργα	5.634	34.009	19.305	6.257
Ιδιωτικά έργα	33.271	75.733	67.452	32.486
Σύνολο	38.905	109.742	86.757	38.743

Πηγή: Instat

Ως ιδιωτικά έργα θεωρούμε την κατασκευή οικιών, ξενοδοχείων, εμπορικών χώρων και βιομηχανικών κτισμάτων, ενώ ως δημόσια, τις υποδομές μεταφορών, επικοινωνιών, ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης και ηλεκτροδότησης.

Όσον αφορά στις καινούργιες κατασκευές, η κατασκευή νέων κατοικιών μειώθηκε πάνω από 70% ενώ η κατασκευή άλλων ιδιωτικών χώρων σημείωσε μείωση της τάξεως του 43,5%.

Πίνακας 1.1.6
Νέες κατασκευές στην Αλβανία έτους 2007

	2005	2006	2007
Κατοικίες	1750	1.491	466
Λοιποί ιδιωτικοί χώροι	1002	929	529

Πηγή: Instat

Η αγορά οικοδομών (κατοικίες, επαγγελματικοί χώροι) τροφοδοτήθηκε από την αστυφιλία των τελευταίων ετών και την έλευση αλλοδαπών επιχειρήσεων και διεθνών οργανισμών. Ωστόσο, μετά το 2006 η αγορά αυτή σταθεροποιείται, ενώ τείνουν να επιλυθούν τα προβλήματα με την ασάφεια του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, την μη εφαρμογή της οικείας νομοθεσίας και την υπερσυγκέντρωση. Οι εγχώριες κατασκευαστικές εταιρείες είναι πολλές (150-200), λίγες όμως από αυτές έχουν την δυνατότητα ανάληψης μεγάλων κατασκευαστικών έργων. Η τυπική αλβανική επιχείρηση δεν έχει αναπτυξιακό χαρακτήρα αλλά λειτουργεί με βάση το σύστημα της αντιπαροχής.

1.1.4 Ενέργεια

1.1.4.1. Ηλεκτρική ενέργεια

Ο τομέας της ηλεκτρικής Ενέργειας στην Αλβανία χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη καταναλωτική ζήτηση, μονομέρεια στον τρόπο παραγωγής, αρχαιωμένες και υπολειτουργούσες μονάδες παραγωγής, και χαμηλή πυκνότητα αριθμού καταναλωτών ανά τετρ. χλμ. (περίπου το 1/3 αυτού των ανεπτυγμένων χωρών), γεγονός που αυξάνει το κόστος επένδυσης ανά καταναλωτή.

Το 2007 ξεκίνησε η διαδικασία ιδιωτικοποίησης του τομέα διανομής της κρατικής Αλβανική Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (KESH), η οποία ιδρύθηκε το 1992. Ο έλεγχος της παραγωγής και μεταφοράς ηλεκτρικής Ενέργειας, πραγματοποιείται από το Transmission System Operator, ένα όργανο ρυθμιστικού χαρακτήρα το οποίο θεσμοθετήθηκε το 2004. Η μέση ετήσια παραγωγικότητα της KESH το έτος 2007, ανήλθε στις 2,76 TWh περίπου, ενώ η εγκατεστημένη μέση ετήσια παραγωγική της δυναμικότητα ανήλθε στα 1.592 MW.

Το δίκτυο υψηλής τάσης έχει μήκος 1.154 χλμ, το δίκτυο μεσαίας τάσης έχει μήκος 13.335 χλμ και το δίκτυο χαμηλής τάσης 29.721χλμ. Η ετήσια παραγωγή ηλεκτρικής Ενέργειας ανήλθε σε περίπου 2.946.743 MWh, η κατανάλωση ήταν 3.641.451 MWh, ενώ οι εισαγωγές κυμάνθηκαν περί τα 2.934.515 MWh. Οι εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούν το 5,9% των συνολικών εισαγωγών της Αλβανίας ενώ το 2006 αποτελούσαν μόλις το 1,3%.

Το 98% (2874363 MWh) της ηλεκτρικής ενέργειας παράγεται από υδροηλεκτρικά εργοστάσια (HPP), ενώ μόνο το 2% (72380 MWh) από θερμοηλεκτρικά (TPP). Η αντίστοιχη κατανομή για την Ελλάδα είναι: 88% TPP, 9% HPP και 2% ηλιακή ενέργεια.

Τα συνολικά αποθέματα υδροενέργειας της Αλβανίας εκτιμώνται σε 3.000 MW. Στον κατωτέρω πίνακα 1.1.7 καταγράφονται τα σημαντικότερα Υδροηλεκτρικά εργοστάσια της Αλβανίας.

Πίνακας 1.1.7
Νέες κατασκευές στην Αλβανία, έτος 2007

HPP	Τοποθεσία	Ετήσια δυναμικότητα KW (2007)	Ετήσια παραγωγή KWh (2007)
Fierze	Κοιλάδα Drin	500.000	1.800.000.000
Koman	Κοιλάδα Drin	600.000	2.000.000.000
Vau i Dejes	Κοιλάδα Drin	250.000	1.000.000.000
Ulza	Κοιλάδα Mati	25.000	120.000.000
Shkopeti	Κοιλάδα Mati	24.000	94.000.000
Bistritsa 1	Κοιλάδα Bistritsa	22.500	100.000.000
ΣΥΝΟΛΟ		1.421.000	5.114.000.000

Πηγή: National Agency of Natural Resources (AKNR)

Επιπλέον, υπάρχουν 83 μικρά HPP που κατασκευάστηκαν μέχρι το 1988 με παραγωγή 5-120 KW έκαστο και συνολική ετήσια παραγωγική δυναμικότητα 14 MW. Τα περισσότερα από αυτά βρίσκονται στις περιοχές Bulqize, Diber, Κορυτσάς, Πόγραδετς, Kolonje.

Η ζήτηση αναμένεται να αυξάνεται όσο θα αυξάνεται το ΑΕΠ της χώρας με υψηλούς ρυθμούς. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με το υψηλό ποσοστό τεχνικών και μη τεχνικών απωλειών (εκτιμάται ότι περίπου το 1/3 του παραγόμενου ηλεκτρικού ρεύματος χάνεται) σε όλες τις φάσεις του ενεργειακού κύκλου, καθιστούν την Αλβανία καθαρό εισαγωγέα ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να καλύψει το ενεργειακό της έλλειμμα. Επιπλέον, οι χρεώσεις ανά KWh, δεν αντιστοιχούν στα πραγματικά κόστη παραγωγής, ενώ οι τιμές των εναλλακτικών πηγών ενέργειας εξακολουθούν να είναι υψηλές.

Η παραγωγή από υδροηλεκτρικά εργοστάσια (HPP) η οποία αντιστοιχεί στο 95% της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής Ενέργειας στην Αλβανία, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις διακυμάνσεις των καιρικών συνθηκών και τα γεωμορφικά δεδομένα. Τα υδροηλεκτρικά εργοστάσια της κοιλάδας Drin παράγουν το 86% της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής Ενέργειας της Αλβανίας, ενώ τα θερμοηλεκτρικά εργοστάσια (TPP) περιορίζονται μόνο στο 5% της συνολικής παραγωγής, εκ των οποίων το TPP Fier είναι το σημαντικότερο αλλά υπολειτουργεί, σε σχέση με την παραγωγική του δυναμικότητα της τάξεως των 159 MW.

Όσον αφορά στη διανομή, το δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής Ενέργειας είναι ένα συνδυασμένο σύστημα 3 επιπέδων γραμμών 400 KV, 220 KV και 110 KV. Το δίκτυο 220 KV συνδέει τα HPP της κοιλάδας Drin και το TPP Fier με τα Τίρανα, Δυρράχιο, Elbasan, Fier και Burrel. Το συγκεκριμένο δίκτυο είναι συνήθως υπερφορτωμένο με αποτέλεσμα απώλειες, χαμηλά επίπεδα τάσης και διακοπές. Σημειώνεται ότι, η ελληνική εταιρεία ΔΙΕΚΑΤ έχει αναλάβει, για λογαριασμό της KESH, έργο προϋπολογισμού 6,85 εκ. Ευρώ, χρηματοδοτούμενο από την EBRD, για αναβάθμιση του παλαιού δικτύου διανομής μεσαίας τάσης 6 KV στις πόλεις Berat και Lushnja.

Η Αλβανία έχει υπογράψει το Πρωτόκολλο των Αθηνών (15/11/02) στο οποίο προβλέπεται η δημιουργία Περιφερειακής Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Regional Electricity Market-REM), στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, στο πλαίσιο και της υπ' αριθ. ΕΕ 92/96 απόφασης για τη "διασύνδεση εθνικών δικτύων" των χωρών της περιοχής. Η επιτυχία του στόχου αυτού συναρτάται από τη κατασκευή ασφαλών γραμμών διασύνδεσης των εθνικών δικτύων. Για την Αλβανία προτεραιότητα αποτελεί η γραμμή 400 KV Podgorica-Elbasan, κόστους περίπου 12 εκ. Ευρώ (ή εναλλακτικά Elbasan-Kosova 1), που την συνδέει με την Ελλάδα, Σερβία/Μαυροβούνιο και ΠΓΔΜ και ευρύτερα με το UTCE (Union for the Co-ordination of Transmission of Electricity), του οποίου η Αλβανία δεν είναι μέλος. Άλλες γραμμές που σχεδιάζονται να υλοποιηθούν είναι η σύνδεση με ΠΓΔΜ μέσω Elbasan-Bitola και Burrel-Vrutok και η σύνδεση με Κόσοβο μέσω Fierze-Prizen και Vau Dejes-Prishtina.

Ένα από τα σημαντικότερα έργα για την αναβάθμιση του ενεργειακού δυναμικού της χώρας, αποτελεί η κατασκευή του Ενεργειακού Πάρκου Αυλώνος το οποίο αποτελεί έναν από τους

στόχους της Εθνικής Ενεργειακής Στρατηγικής όπως αυτή εκπονήθηκε τον Ιούλιο του 2003. Πρόκειται για πρόγραμμα που προβλέπει τη κατασκευή θερμοηλεκτρικού εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (TPP) συνδυασμένης χρήσης (δυνατότητα χρήσης και φυσικού αερίου) δυναμικότητας τουλάχιστον 400 MW, καθώς και αποθηκευτικούς χώρους πετρελαίου και αερίων και διυλιστήριο, 6 χλμ βορείως του λιμένος του Αυλώνα. Το πρόγραμμα υποστηρίζεται από όλους σχεδόν τους διεθνείς οργανισμούς και η κατασκευή του πραγματοποιείται σε δύο φάσεις, δηλαδή στην κατασκευή σε πρώτο στάδιο TPP 125 MW, κόστους 91-110 εκ. Ευρώ, το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2006, και στη συνέχεια την επέκταση της μονάδας με κόστος που θα ανέρχεται σε περίπου 217 εκ. Ευρώ. Η πρώτη φάση χρηματοδοτήθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα με δάνειο 20 εκατ. Ευρώ και την EBRD και EIB με 40 εκ. Ευρώ έκαστη. Η Κρατική Εταιρεία Ηλεκτρισμού της Αλβανίας συνεισέφερε 10 εκ. Ευρώ.

1.1.4.2. Πετρέλαιο

Η Αλβανία διαθέτει 3.123 σημεία άντλησης πετρελαίου καταμετρημένα σε 12 περιοχές. Τα αποδεδειγμένα υπόγεια και υποθαλάσσια αποθέματα της χώρας ανέρχονται σε 165 εκατ. βαρέλια (έναντι 4,5 εκατ. βαρελιών της Ελλάδος και 8,1 εκατ. της Βουλγαρίας), και τα εκτιμώμενα σε 100-200 εκατ. m³.

Το 2007 η παραγωγή πετρελαίου μειώθηκε στους 324.000 τόνους σε σχέση με τους 378.000 τόνους το 2006. Η άντληση του πετρελαίου γίνεται κυρίως στις περιοχές Berat και Fier. Κοινοπραξία της αυστριακής OMV (51%) και των ΕΛΠΕ (49%) τον Αύγουστο 2004 έλαβε άδεια από την Albanian National Petroleum Agency για νέες γεωτρήσεις. Πιθανότερα σημεία για νέες γεωτρήσεις είναι οι περιοχές Shpiragu, Αυλώνας και Παλαιοκάστρου. Οι αλβανικές επιχειρήσεις που ασχολούνται με την αγορά του πετρελαίου είναι οι κρατικές Albpetrol (άντληση, μεταφορά και αποθήκευση πετρελαίου), Servcom (υπηρεσίες) και ARMO (διύλιση/αποθήκευση και marketing). Τόσο η ARMO όσο και η Albpetrol πρόκειται να ιδιωτικοποιηθούν εντός της επόμενης διετίας.

Η διύλιση πραγματοποιείται σε δύο διυλιστήρια: το διυλιστήριο του Ballsh δυναμικότητας 1 εκ. τόνων το οποίο κατασκευάστηκε το 1978 χρησιμοποιώντας τεχνολογία της δεκαετίας του '60 και το διυλιστήριο του Fier. Και τα δύο λειτουργούν περίπου στο 30% της δυναμικότητάς τους. Η μεταφορά πραγματοποιείται από δίκτυο 200 χλμ, το οποίο έχει θεωρητικά τη δυνατότητα να μεταφέρει 7.000 τόνους την ημέρα, ενώ η αποθήκευση πραγματοποιείται στις εγκαταστάσεις της Albpetrol αποθηκευτικής δυνατότητας περίπου 100.000 m³ αργού πετρελαίου και της ARMO η οποία διαθέτει αποθηκευτικούς χώρους στα δύο διυλιστήρια ως ακολούθως: Ballsh: 45.000 m³ ντίζελ, 46.000 m³ πετρέλαιο κίνησης, 65.000 m³ αργό πετρέλαιο, 47.000 m³ λοιπά. Fier: 700 m³ ντίζελ, 500 m³ πετρέλαιο κίνησης, 5.000 m³ heavy fuel oil, 800 m³ βιτουμίνη.

1.1.4.3. Σχέδια πετρελαιοαγωγών

Τον Δεκέμβριο 2004 οι πρωθυπουργοί Αλβανίας, ΠΓΔτΜ και Βουλγαρίας υπέγραψαν συμφωνία για τη κατασκευή πετρελαιοαγωγού αξίας 1,2 δις δολαρίων. Τον Απρίλιο 2005 υπεγράφη στη Σόφια Μνημόνιο Συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας μεταξύ Αλβανίας-ΠΓΔΜ-Βουλγαρίας και Ιταλίας στο οποίο υπογραμμίζεται το κοινό συμφέρον των τεσσάρων χωρών προκειμένου να αναπτυχθούν οι κατάλληλες υποδομές για τη μεταφορά και διανομή ηλεκτρισμού, φυσικού αερίου και πετρελαίου κατά μήκος του οδικού άξονα 8. Ενδεχόμενη υλοποίηση του συνόλου του Μνημονίου είναι πιθανόν να λειτουργήσει ανταγωνιστικά προς τον αγωγό φυσικού αερίου Αλεξανδρουπόλεως-Ηγουμενίτσας. Η αμερικανική κοινοπραξία AMBO (Albanian-Macedonian-Bulgarian Oil) έχει εκφράσει ενδιαφέρον κατασκευής μέχρι το τέλος του 2008, πετρελαιοαγωγού κατά μήκος του οδικού άξονα VIII που θα ενώνει το Μπουργκάς με τον Αυλώνα, ο οποίος θα έχει μήκος 576 μίλια και θα μπορεί να μεταφέρει περισσότερο από 40 εκατ. τόνους ετησίως.

1.1.4.4. Φυσικό Αέριο

Το 2007 η παραγωγή φυσικού αερίου, ανήρχετο σε 11.089.000 m³N. Από αυτά η εσωτερική κατανάλωση είναι 4.460.000m³N. Οι κυριώτερες περιοχές κοιτασμάτων φυσικού αερίου είναι Povelce, Divjaka, Frakulla Panaja και Delvina. Το απαρχαιωμένο δίκτυο μεταφοράς έχει μήκος 498 χλμ.

1.1.4.5. Λιγνίτης

Ο λιγνίτης της χώρας δεν είναι καλής ποιότητας και έχει χαμηλή θερμική αξία, με συνέπεια να καθίσταται αντιοικονομική η χρήση του σε σύγκριση με τον εισαγόμενο. Η ετήσια παραγωγή έχει μειωθεί στους 30 εκ. τόνους. Τα αποθέματα της χώρας εκτιμώνται σε 225 εκατ. τόνους. Το σημαντικότερο εργοτάξιο εξόρυξης είναι αυτό της Memaliaj. Τρία μικρότερα βρίσκονται στη περιοχή της Κορυτσάς.

1.1.5 Υπηρεσίες

1.1.5.1 Τουρισμός

Το 2007, η Αλβανία σημείωσε τον υψηλότερο ετήσιο ρυθμό αύξησης εσόδων από την προσφορά τουριστικών υπηρεσιών, μεταξύ των μεσογειακών χωρών, της τάξεως του 24% (σε Ευρώ). Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι το Ισραήλ σημείωσε ετήσιο ρυθμό αύξησης εσόδων από τον Τουρισμό της τάξεως του 17%, η Σερβία 24,4%, η Σλοβενία 13,6%, η Τουρκία 9,7%, η Μάλτα 9,4%, η Κροατία 7,3%. Τα έσοδα της Αλβανίας από την «Τουριστική βιομηχανία», το 2007 ανήλθαν σε 1367 εκ.\$, από 1010 εκ. \$ (ή 805 εκ. Ευρώ) το 2006, με ετήσιο ρυθμό αύξησης της τάξεως του 36%, ενώ ο αντίστοιχος ρυθμός αύξησης σε Ευρώ κυμάνθηκε στο 24%. Ο ρυθμός αύξησης το 2006 σε σχέση με το 2005 ήταν της τάξεως του 16%, εκφρασμένος σε Ευρώ. Τα μεγέθη αυτά αποδεικνύουν ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας της χώρας, αν ληφθεί υπόψη ότι τα έσοδα από τον Τουρισμό το 2000 ήταν μόνο 389 εκ. \$. Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο μέγεθος αυτό, περιλαμβάνονται τα έσοδα από τις επισκέψεις των μεταναστών που εργάζονται εκτός Αλβανίας.

Το 2007 διαμορφώθηκε το νέο Θεσμικό πλαίσιο για τον Τουρισμό (ν. 9734/14.05.2007) ενώ ολοκληρώθηκε μελέτη για την περιοχή του Ιονίου σχετικά με τα πρότυπα για την τουριστική ανάπτυξη, τα κριτήρια, το είδος και τα σημεία στα οποία θα πρέπει να ανεγερθούν οι τουριστικές εγκαταστάσεις, η οποία χρηματοδοτήθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα. Επίσης, έχει εκπονηθεί «στρατηγικό σχέδιο για την τουριστική ανάπτυξη της Αλβανίας», σε συνεργασία με τα αλβανικά Υπουργεία Περιβάλλοντος και Τουρισμού και των συμβουλευτικών οργανισμών «Υπηρεσία Τεχνικής Συνεργασίας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας» (GTZ) και «GHH Consult LTD» (Wiesbaden, Germany).

Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προσφέρει βοήθεια στην στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στην Αλβανία από το 2001, κυρίως όσον αφορά στην ανάπτυξη του ατομικού τουρισμού στις Αλβανικές Άλπεις, με ιδιαίτερη έμφαση στο όρος Theth, το οποίο έχει καταχωρηθεί ως τουριστικός προορισμός στους τουριστικούς οδηγούς και στα εξειδικευμένα για θέματα τουρισμού περιοδικά της Γερμανίας. Επίσης, εντός του 2007, ολοκληρώθηκε σε όλη την Αλβανία η σήμανση για τους τουριστικούς προορισμούς (πινακίδες καφέ χρώματος), ενώ πλέον η Αλβανία ως τουριστικός προορισμός έχει συμπεριληφθεί σε τουριστικούς οδηγούς όλου του κόσμου. Σύμφωνα με στοιχεία του αλβανικού Υπουργείου Τουρισμού, το 2007 η Αλβανία υποδέχθηκε 100.000 επισκέπτες από Μαυροβούνιο και 300.000 επισκέπτες από ΠΓΔΜ.

1.1.5.2 Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες

Η Τράπεζα της Αλβανίας (ΤτΑ) αποτελεί το κεντρικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα της χώρας από το 1996. Στο πλαίσιο του υποστηρικτικού προγράμματος έκτακτης ανάγκης του ΔΝΤ, ένας νέος τραπεζικός κανονισμός εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 1998 σύμφωνα με τον οποίο οι

ιδιωτικές τράπεζες μετατρέπονταν σε κεφαλαιουχικές εταιρείες με την υποχρέωση τα ελάχιστα διαθέσιμα τους να ανέρχονται στα 700 εκ. Λεκ, ενώ θεσπίστηκε να τελεί υπό την εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας (BOA), κάθε δραστηριότητα των Εμπορικών Τραπεζών και άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Το 2007 δραστηριοποιούνταν στην Αλβανία, 17 τράπεζες για πληθυσμό 3.000.000 κατοίκων, εκ των οποίων οι 15 ελέγχονται από ξένο κεφάλαιο. Η τραπεζική αγορά είναι ανώριμη με μόνη παρουσία Εμπορικών Τραπεζών. Μόνο το 40% του πληθυσμού διαθέτει τραπεζικό λογαριασμό. Το έτος 2007 το Ενεργητικό των Τραπεζών αυξήθηκε σχεδόν κατά 20%, στο 75% του ΑΕΠ. Ο δείκτης «πίστωση προς οικονομία», ανήλθε στο πρωτοφανές επίπεδο των 2,4 δις Ευρώ, ξεπερνώντας το 30% του ΑΕΠ. Τα επιτόκια χορηγήσεως ιδιωτικών δανείων αυξήθηκαν πάνω από 66%, σε σχέση με το 2006, και ανήλθαν πάνω από το 35% του δανειακού χαρτοφυλακίου του τραπεζικού συστήματος. Εντός του 2007 «άνοιξαν» 103 νέα καταστήματα, 43 από τα οποία λειτουργούν στα Τίρανα.

Πίνακας 1.1.8
Ο τραπεζικός τομέας της Αλβανίας το 2007

α/α	Επωνυμία Τράπεζας	Αριθμός Υποκαταστημάτων	Αριθμός Πρακτορειών	Αριθμός εργαζομένων
1	Raiffeisen Bank	98	0	1373
2	Tirana Bank (Piraeus Group)	39	4	437
3	Banka Popullore	33	-	360
4	ProCredit Bank	24	1	711
9	Alpha Bank – Albania	23	1	171
2	Banka Kombetare Tregtare	21	20	519
15	Credins Bank	21	4	275
10	American Bank of Albania	8	15	400
17	Union Bank	12	12	166
7	National Bank of Greece	5	19	251
8	International Commercial Bank	5	-	56
5	Italian Bank for Development	4	-	41
13	Emporiki Bank -Albania	4	7	158
3	United Bank of Albania	3	1	56
14	Credit Bank of Albania	2	1	33
12	First Investment Bank	4	1	82
4	Italian Albanian Bank	-	7	66
	ΣΥΝΟΛΟ	306	93	5155

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας: Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Υποκαταστήματα διατηρούν οι τράπεζες ελληνικών συμφερόντων “Εθνική Τράπεζα” (6), “Alpha Bank” (9), “Εμπορική Τράπεζα” (3), ενώ “Τράπεζα Πειραιώς” δραστηριοποιείται μέσω της θυγατρικής της “Tirana Bank”, η οποία διατηρεί 28 υποκαταστήματα. Παρούσες στη τραπεζική αγορά είναι επίσης η Ιταλία (Italo-Albanian Bank), οι ΗΠΑ (Albanian American Bank), η Βουλγαρία (First Investment Bank) κλπ. Το 2003 ιδιωτικοποιήθηκε η Savings Bank, στην οποία εκτιμάται ότι ήταν κατατεθειμένα περίπου 1,5 δις δολ, τα οποία αντιπροσώπευαν το 60% των καταθέσεων στην Αλβανία. Τον σχετικό διαγωνισμό κέρδισε η αυστριακή Raiffeisen Bank έναντι 126 εκατ. δολ.

Το Χρηματιστήριο Αξιών Τιράνων (ΧΑΤ) έλαβε τον Ιούλιο του 2003 άδεια λειτουργίας ως ανώνυμη εταιρεία, με μοναδικό μέτοχο το κράτος (Υπουργείο Οικονομικών). Στόχος είναι η αναβάθμισή του Χρηματιστηρίου Αξιών Τιράνων (ΧΑΤ), σε πρωτογενή/δευτερογενή αγορά εντόκων γραμματίων, μακροπρόθεσμων κρατικών και εταιρικών χρεωγράφων.

Στον **ασφαλιστικό τομέα**, κυριαρχεί η κρατική ασφαλιστικής εταιρεία INSIG η οποία δραστηριοποιείται στην Αλβανία, στο Κόσοβο και στην ΠΓΔΜ για όλες τις ασφαλιστικές καλύψεις πλην αυτών που αφορούν στις “ασφάλειες ζωής”. Το 39% του κεφαλαίου της INSIG κατέχουν οι EBRD και IFC. Η εταιρεία INSIG πρόκειται να ιδιωτικοποιηθεί για την οποία έχει επιδείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η εταιρεία συμφερόντων των ΗΠΑ “American Reserve Life Insurance”. Επιπλέον, σημαντικό μερίδιο του κλάδου ασφαλειών, κατέχει η Interbalkanian θυγατρική του ομίλου ΑΣΠΙΣ

1.1.5.3 Τηλεπικοινωνίες

Το ποσοστό των σταθερών τηλεφωνικών συνδέσεων παραμένει χαμηλό, στο επίπεδο των 10 γραμμών ανά 100 κατοίκους, ωστόσο η κινητή τηλεφωνία καλύπτει πάνω από 75% του πληθυσμού. Οι γραμμές σταθερής τηλεφωνίας υπολογίζονται στις 450.000 το 2007, από 353.600 το 2005 και 87.000 το 1997. Ο δείκτης τηλεφώνων ανά 100 άτομα είναι μόλις 8,3, ένας από τους χαμηλότερους στην Ευρώπη (για την ανατολική Ευρώπη ο δείκτης αυτός είναι 30). Υπόγεια καλώδια παρέχουν επικοινωνία με Ιταλία, Κροατία και Ελλάδα ενώ η διαβαλκανική Γραμμή, συνδυασμός υπογείων καλωδίων και επίγειων οπτικών ινών, συνδέει την Αλβανία με την Βουλγαρία, ΠΓΔΜ, και Τουρκία. Επιπλέον υφίσταται επικοινωνία μέσω οπτικών ινών και υποστήριξη ραδιοφωνικών μικροκυμάτων από τα Τίρανα με Ιταλία και Ελλάδα. Η κρατική εταιρεία Albtelecom έχει λάβει διεθνή βοήθεια για την ψηφιοποίηση του δικτύου κόστους 49 εκ. δολ. (EBRD, ΕΕ, Ιταλία, Ελβετία και Νορβηγία), την επέκτασή του (Ελβετία) και την εν γένει αναδιοργάνωση της επιχείρησης (Telecom Νορβηγίας). Μελετάται επίσης η εγκατάσταση δικτύου οπτικών ινών προς το Κοσσυφοπέδιο, την ΠΓΔΜ και το Μαυροβούνιο καθώς και η έκδοση αδειών εκμετάλλευσης των τοπικών δικτύων. Οι συνδέσει με το διαδίκτυο ξεκίνησαν το 2005.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς τηλεπικοινωνιών, έχει θεσπισθεί από την αλβανική κυβέρνηση με σύμπραξη της Παγκόσμιας Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (EBRD). Το 2005 η ιδιωτικοποίηση της Albtelecom από την προηγούμενη κυβέρνηση του κ. Φάτος Νάνο κηρύχθηκε άκυρη για να ιδιωτικοποιηθεί εκ νέου στις 1 Οκτωβρίου 2007 με την πώληση του 76% του μετοχικού της κεφαλαίου σε όμιλο αποτελούμενο από δύο εταιρείες τουρκικών συμφερόντων, την εταιρεία Calik Holding και την Turk Telekom.

Το 85% της πρώην κρατικής εταιρείας κινητής τηλεφωνίας Albanian Mobile Communications εξαγοράστηκε το 2000 από την κοινοπραξία Cosmote (Ελλάδα)-Telenor (Νορβηγία) έναντι 86 εκ. δολαρίων. Η κοινοπραξία Vodafone (Ην.Βασ.)-Panafon (Ελλάδα) απέκτησε την δεύτερη άδεια κινητής τηλεφωνίας το 2001 αντί 38,1 εκ. δολ., ενώ το Μάρτιο 2004 δόθηκε τρίτη άδεια κινητής τηλεφωνίας στην Albtelecom. Στο τέλος του 2007 οι δύο εταιρείες κινητής τηλεφωνίας είχαν συνολικά περισσότερους από 2,7 εκ. συνδρομητές, έναντι 2.300 που υπήρχαν το 1996. Το ποσοστό της χωρικής κάλυψης της κινητής τηλεφωνίας είναι 80% και της πληθυσμιακής 90%. Τα τιμολόγια υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας παραμένουν υψηλά σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Υπάρχουν τέσσερις εταιρείες παροχής προπληρωμένων υπηρεσιών τηλεφωνίας. Υπολογίζεται ότι το 45% του πληθυσμού της Αλβανίας χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τους.

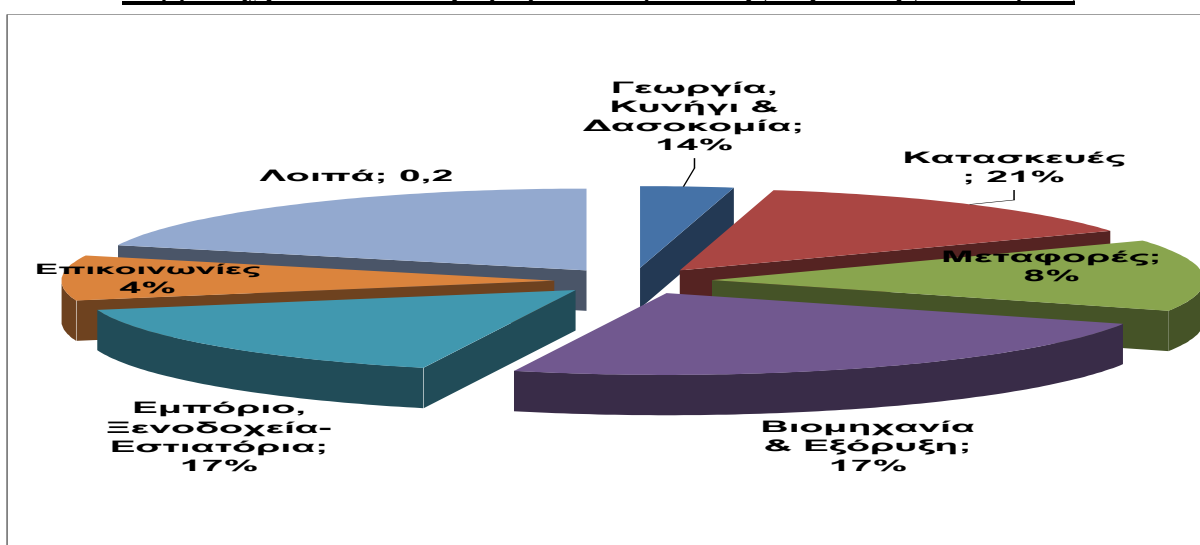

1.2 Εξελίξεις στους βασικότερους τομείς της αλβανικής οικονομίας το 2007

Το ΑΕΠ της Αλβανίας σε τρέχουσες τιμές, το 2007 ανήλθε στα 1,019 δις Λεκ ή 10,19 δις Δολάρια ΗΠΑ (Δολ/Λεκ=93,5 περίπου), από 896,3 εκ. Λεκ ή 9,1 δις Δολάρια ΗΠΑ το 2006, με ρυθμό ετήσιας μεταβολής της τάξεως του 15,47% σε τρέχουσες τιμές, και ρυθμό ετήσιας μεταβολής σε πραγματικές τιμές της τάξεως του 6%. Ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης οφείλεται κυρίως στην βελτίωση της αποδοτικότητας της αλβανικής βιομηχανίας, στην καλύτερη απόδοση των επιχειρήσεων γενικότερα, στην αύξηση των εξαγωγών και φυσικά στην αύξηση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Ο τριτογενής τομέας μετείχε στην αύξηση του ΑΕΠ σε ποσοστό 48%, οι κατασκευές κατά 21%, η μεταποίηση συμπεριλαμβανομένου και του τομέα εξόρυξης μεταλλευμάτων κατά 17%, ενώ ο πρωτογενής τομέας μετείχε σε ποσοστό 14%(πρβλ. Διάγραμμα 1.2.1 και Πίνακα 1.2.1). Από τον τριτογενή τομέα, οι μεταφορές συνέβαλαν στο 8% της αύξησης του ΑΕΠ και οι επικοινωνίες κατά 4%.

Διάγραμμα 1.2.1

Συμμετογή στο ΑΕΠ παραγωγικών τομέων της αλβανικής οικονομίας

Πηγές: Instat, ACIT, Ministry of Finance, IMF. Επεξεργασία, Γραφείο OBY Τιράνων

Στην **αγορά Εργασίας**, οι εξελίξεις παρέμειναν θετικές αφού ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης, συνετέλεσε στη μείωση της ανεργίας στο 13,2% το 2007, έναντι ποσοστού 13,8% το 2006 και ποσοστού 14,3 το 2005.

Ο ετήσιος **ρυθμός μεταβολής του δείκτη τιμών καταναλωτή** το 2007 κυμάνθηκε στο 2,9%, δηλαδή σε ελάχιστο υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με τον στόχο της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας (2,4%) η οποία για να συγκρατήσει τον πληθωρισμό, αύξησε τα επιτόκια (Repo rate) από 5,5% τον Ιούνιο του 2007 σε 6,25% τον Νοέμβριο του ίδιου έτους.

Στον τομέα της **Δημοσιονομικής Πολιτικής**, οι Δαπάνες κυμάνθηκαν στο 29,1% του ΑΕΠ ενώ τα Δημόσια Έσοδα, ανήλθαν στο 25,7% του ΑΕΠ με αποτέλεσμα το δημοσιονομικό έλλειμμα, να κυμανθεί στο -3,4% του ΑΕΠ. Η φορολογική πολιτική στόχευσε στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, με την θέσπιση ενιαίου φορολογικού συντελεστή ύψους 10% , τόσο για τις επιχειρήσεις, όσο και για τα φυσικά πρόσωπα, με ταυτόχρονη μείωση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, στο 10% επί των μισθών και των ημερομισθίων. Ωστόσο, ο φόρος προστιθέμενης αξίας διατηρήθηκε στο 20%.

Πίνακας 1.2.1
Μακροοικονομικά στοιχεία

	2005	2006	2007
Οικονομική Ανάπτυξη			
ΑΕΠ (\$ δις.) σε τρέχουσες τιμές	8,2	9,1	10,19
ΑΕΠ (lek εκ.) σε τρέχουσες τιμές	836,8	896,3	1.019
Ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές	9,2	7,1	9,2
Ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ σε πραγματικές τιμές	5,8%	5,4%	6%
Ετήσιο κατά κεφαλή εισόδημα (\$)	2.673	2.855	3.360
Ποσοστιαία συμμετοχής στο ΑΕΠ (%)			
Βιομηχανία	16	17	17
<i>Μεταποίηση</i>	15	16	16
<i>Εξόρυξη</i>	1	1	1
Γεωργία	16	15	14
Κατασκευές	21	22	21
Υπηρεσίες	47	46	48
<i>Εμπόριο, Ξενοδοχεία, Εστίαση</i>	18	17	17
<i>Μεταφορές</i>	7	6	8
<i>Ταχυδρομεία και επικοινωνίες</i>	4	4	4
<i>Άλλες υπηρεσίες</i>	19	19	19
Μέσος δείκτης τιμών καταναλωτή (%)	2,5	2,4	2,9
Αγορά Εργασίας			
Ανεργία %	14,3	13,8	13,2
Συμμετοχή ανδρών στο εργατικό δυναμικό	71,3%	71,2%	71%
Συμμετοχή γυναικών στο εργατικό δυναμικό	49,9	50%	50%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (εκ. \$)	-498	-508	-994
Ισοζύγιο πληρωμών ως ποσοστό του ΑΕΠ	-6,1	-5,6	-6,0
Εξωτερικό Εμπόριο			
Εξαγωγές (\$ εκ.) FOB	659	791	1.077
Εισαγωγές (\$ εκ.) CIF	2.602	3.050	4.203
Εμπορικό Ισοζύγιο (\$ εκ.)	-1.943	-2.259	-3.126
Εμπορικό Ισοζύγιο % ΑΕΠ	-23,6	-24,5	-27,8
Εξωτερικό Χρέος (% του ΑΕΠ)	17,5	17,2	15,7
Συναλλαγματικά Αποθέματα \$ εκ.	1.442	1.768	2172*
Μέση Ισοτιμία LEK/\$	99,8	98,1	90,38
Μέση Ισοτιμία LEK/EURO	124,2	123,1	123,5
Δημόσια Οικονομικά			
Έσοδα (% ΑΕΠ)	24,4	24,6	25,7
Δαπάνες (% ΑΕΠ)	27,8	28,7	29,1
Δημόσιο Έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-3,4	-4,1	-3,4
Δημόσιο Χρέος (% του ΑΕΠ)	56,7	55,9	37,7

Πηγές: Instat, ACIT, Bank of Albania, Ministry of Finance, IMF. Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Το **εμπορικό έλλειμμα** διευρύνεται με αύξοντα ρυθμό μετά το 2003, γεγονός που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη χαμηλή ανταγωνιστικότητα της αλβανικής οικονομίας αλλά και στην εκτεταμένη φοροδιαφυγή, στην ανάπτυξη της παραοικονομίας, στο ασταθές δίκτυο παροχής ηλεκτρικής Ενέργειας, στις ανεπαρκείς υποδομές μεταφορών και τηλεπικοινωνιών, στην έλλειψη επαγγελματικής Δημόσιας Διοίκησης και θεσμών διαφάνειας καθώς και στο μικρό μέγεθος των αλβανικών επιχειρήσεων, αφού μόνο το 0,2% από τις 50.000 επιχειρήσεις, απασχολούν πάνω από 100 υπαλλήλους, ενώ μόνο το 4% από αυτές παρουσιάζει ετήσιο κύκλο εργασιών πλέον των 600.000€. Στην διεθνή κατάταξη, σύμφωνα με υπολογισμούς της Παγκόσμιας Τράπεζας, η Αλβανία κατέχει την 136η θέση σε σύνολο 178 χωρών όσον αφορά στον δείκτη επιχειρηματικότητας.

Το **Δημόσιο χρέος** ως ποσοστό του ΑΕΠ, συνέχισε και για το έτος 2007 την φθίνουσα πορεία του από 71,3% του ΑΕΠ το έτος 2000, σε 55,9% του ΑΕΠ το 2006, και σε 37,7% του ΑΕΠ το 2007, με το δημόσιο έλλειμμα να ακολουθεί ανάλογη πορεία, από -8,2% του ΑΕΠ το 2000, σε -4,1% του ΑΕΠ το 2006 και -3,4% του ΑΕΠ το 2007, ενώ το εξωτερικό χρέος μειώθηκε σε 15,7% του ΑΕΠ το 2007, από 17,2% του ΑΕΠ το 2006.

Η **Νομισματική Πολιτική** για το έτος 2007, χαρακτηρίστηκε αφ' ενός από την σταθερή σχέση του αλβανικού ΛΕΚ ως προς το Ευρώ, (1€ =123,5 Lek) παρά την σημαντική ανατίμηση του τελευταίου έναντι του Δολαρίου ΗΠΑ και των άλλων νομισμάτων, και αφετέρου από την αύξηση των χορηγήσεων δανείων, το ύψος των οποίων προσεγγίζει το 30% του ΑΕΠ. Η κατανομή χορηγήσεων δανείων κατά τομείς, παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.2.2

Πίνακας 1.2.2
Ποσοστιαία κατανομή επιχειρηματικών δανείων ανά τομέα.

	2005	2006	2007
Γεωργία	4,2	1	1,3
Βιομηχανία	24,8	25	26,1
Κατασκευές	19	19	21,1
Μεταφορές & Τηλεπικοινωνίες	2,2	3	2,4
Εμπόριο , ξενοδοχεία & εστιατόρια	34	37	38,1
Άλλες υπηρεσίες	15,8	15	11

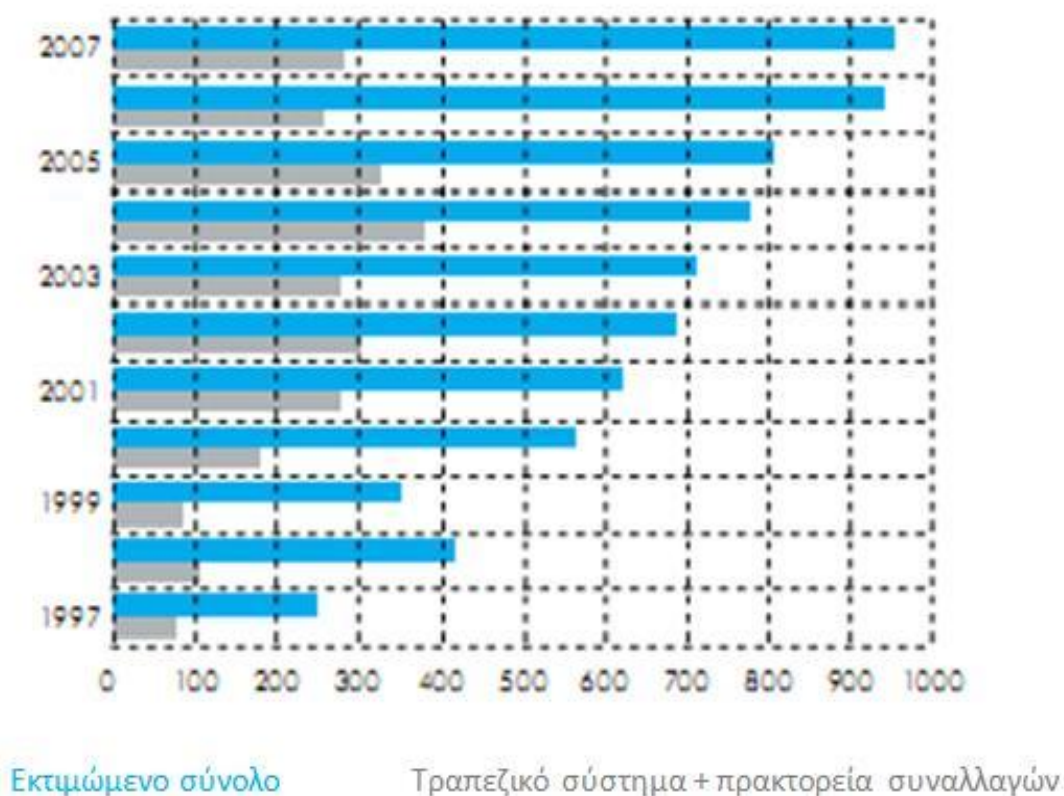
Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας: Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Η **συναλλαγματική σταθερότητα**, οφείλεται εν μέρει στην αύξηση της αξίας εισροών Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ), αλλά κυρίως στις εισροές μεταναστευτικών εμβασμάτων τα οποία αποτελούν πηγή ενίσχυσης της εγχώριας κατανάλωσης και των επενδύσεων, κυρίως στον τομέα των ιδιωτικών κατασκευών.

Η **αξία εισροής εμβασμάτων** για το 2007, υπολογίζεται στο 1 δις € περίπου, εκ των οποίων, 951.7 εκ. € δηλαδή ποσοστό 91%, προέρχεται από τους μετανάστες. Τα μεταναστευτικά εμβάσματα το έτος 2007, αυξήθηκαν μόνο κατά 1,5% σε σχέση με το 2006. Πρόκειται για τον χαμηλότερο ετήσιο ρυθμό αύξησης των μεταναστευτικών εμβασμάτων την τελευταία δεκαετία, ο οποίος κυμάνθηκε στο 11,7% και αποδίδεται στην τάση μετακίνησης των εισροών συναλλάγματος προς τις επενδύσεις ακίνητης περιουσίας ή προς τις προθεσμιακές καταθέσεις. Η συνολική αξία εισροών εμβασμάτων το 2007 ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε στο 12,3% του ΑΕΠ σε σχέση με το 18,3% το 2006, γεγονός που συνέβαλε στην πτώση κατά 11% σε σχέση με το 2006, του ποσοστού συμμετοχής των εμβασμάτων στην εξομάλυνση του εμπορικού ισοζυγίου το 2007, η οποία κυμαίνεται στο 45.2%.

Διάγραμμα 1.2.2

Η πορεία των εμβασμάτων μεταναστών σε εκατ.€

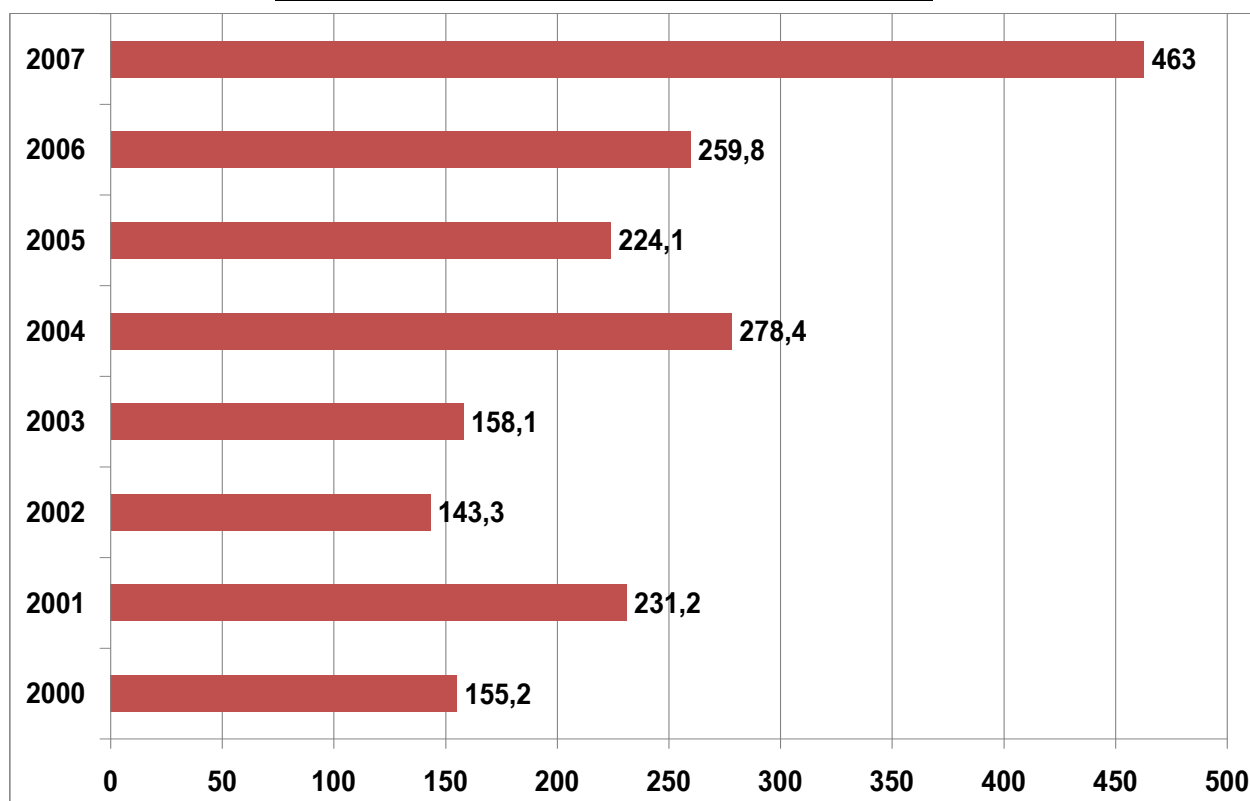

Πηγή Τράπεζα της Αλβανίας

Στον **ενεργειακό τομέα** οι ημερήσιες ανάγκες της χώρας ανέρχονται σε 14,3 εκ. Kwh, εκ των οποίων περίπου τα 10 εκ. Kwh εισάγονται από γειτονικές χώρες. Το κόστος των παρατεταμένων διακοπών ρεύματος εκτιμάται στα 300 εκ. Δολάρια ΗΠΑ. Το 2007 η Αλβανία παρήγαγε 975.000 MT πετρελαίου ελάχιστα παραπάνω από την παραγωγή του 2005 που ήταν 730.000 MT.

Οι εισροές **Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ)** το 2007, σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας, διπλασιάστηκαν σε σχέση με το 2006 (259,8 εκ. €) στο ποσό των 452,3 εκ. €. Η μεγάλη αύξηση των ΑΞΕ το 2007 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ιδιωτικοποίηση της πρώην κρατικής εταιρείας τηλεπικοινωνιών Albtelecom, στο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων των κρατικών επιχειρήσεων, αλλά και στην ευνοϊκή για Επενδύσεις νομοθεσία της Αλβανίας, όπου για παράδειγμα δεν προβλέπεται διάκριση εγχωρίου και ξένου κεφαλαίου για την ίδρυση εταιρείας, ενώ δεν υφίσταται περιορισμός στην «είσοδο» ξένου κεφαλαίου σε ευαίσθητους τομείς. Οι σημαντικότεροι ξένοι επενδυτές στην Αλβανία, (πρβλ Πίνακα 1.2.3), είναι η Ελλάδα, η Ιταλία, η Τουρκία, οι ΗΠΑ, η Γερμανία, η Αυστρία και ο Καναδάς. Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί, ότι μόνο στο 5% των εγχώριων επιχειρήσεων υφίσταται συνολική ή μερική συμμετοχή ξένων κεφαλαίων, όταν στις υπόλοιπες χώρες της Ν.Α Ευρώπης το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 20%.

Διάγραμμα 1.2.3
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, 2000-2007(εκ. Ευρώ)

Πηγή: AlbInvest.

Οι σημαντικότερες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Αλβανία από το 2000 μέχρι σήμερα, αφορούν στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, του χρηματοοικονομικού τομέα συμπεριλαμβανομένου του ασφαλιστικού τομέα, και στις κατασκευές. Πάνω από το 30% των σημαντικότερων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων προέρχονται από την Ελλάδα, όπως καταγράφεται στον Πίνακα 1.2.3 κατωτέρω.

Πίνακας 1.2.3
Οι σημαντικότερες ΑΞΕ στην Αλβανία, 2000 – 2007

Επωνυμία Εταιρείας	Χώρα	Τομέας
AMC	Ελλάδα	Τηλεπικοινωνίες
Vodafone	Ελλάδα	Τηλεπικοινωνίες
Titan Cement Group - Antea Cement Sh.a	Ελλάδα	Βιομηχανία
Alumil	Ελλάδα	Βιομηχανία
Interalbanian (Aspis Group)	Ελλάδα	Ασφαλιστικά
Consortium Atermon s.a - Road & Blackwell Consulting	Ελλάδα	Ενέργεια
Edil Centro	Ιταλία	Βιομηχανία
Raiffeisen Bank	Αυστρία	Τράπεζες
Sigal (Uniq Group)	Αυστρία	Ασφαλιστικά
EVN	Αυστρία	Βιομηχανία
Airport Partners (Hotchtief)	Γερμανία	Κατασκευές
Lockheed Martin	ΗΠΑ	Τηλεπικοινωνίες
Bechtel and Enka	ΗΠΑ & Τουρκία	Κατασκευές
Kurum	Τουρκία	Μεταλλουργία
Calik (Albtelecom)	Τουρκία	Τηλεπικοινωνίες
Petroleum Bankers	Καναδάς	Παραγωγή πετρελαίου

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας Εμπορίου και Ενέργειας (ΜΕΤΕ), Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

1.3 Εξωτερικό Εμπόριο

1.3.1 Εμπορικό ισοζύγιο -Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι

Ο όγκος Εξωτερικού Εμπορίου της Αλβανίας το 2007, ανήλθε σε 5281 εκ. δολάρια ΗΠΑ (3842 εκ. Ευρώ), σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 37,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, (σε αυτή την αύξηση ενσωματώνεται και η επίδραση της υποτίμησης του δολαρίου), και διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος σε 3,1 δις \$ από 2,25 δις \$ το 2006 που αντιστοιχεί σε ετήσια ποσοστιαία αύξηση της τάξεως του 38,3%.

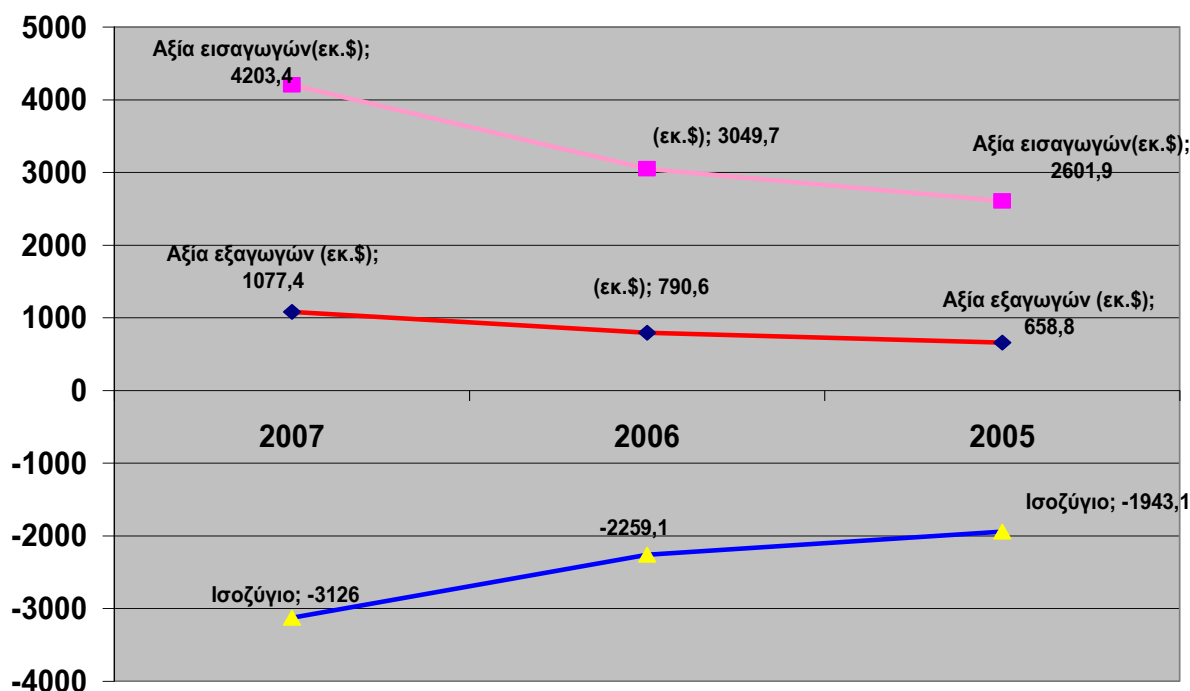
Πίνακας 1.3.1
Εμπορικό Ισοζύγιο Αλβανίας, 2005-2007

Έτος	Αξία εισαγωγών(εκ.\$)	Αξία εξαγωγών (εκ.\$)	Ισοζύγιο	Όγκος Εμπορίου
2007	4203,4	1077,4	-3126	5280,8
2006	3049,7	790,6	-2259,1	3840,3
2005	2601,9	658,8	-1943,1	3260,7

Πηγή ACIT: Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Η αξία εισαγωγών σημείωσε αύξηση 38,2% και ανήλθε στα 4,2 δις \$ από 3,04 δις \$ το 2006 και 2,6 δις \$ το 2005, ενώ η αξία των συνολικών εξαγωγών ανήλθε το 2007 στο ύψος του 1,1 δις \$ από 790,6 εκ. \$ το 2006 που αντιστοιχεί σε ρυθμό ετήσιας αύξησης της τάξεως του 36,2%. Ο αντίστοιχος ρυθμός αύξησης 2006/2005 ήταν 20%, από 658,8 εκ. \$ το 2005, σε 790,6 εκ. \$ το 2006.

Διάγραμμα 1.3.1
Εμπορικό ισοζύγιο Αλβανία 2005-2007

Πηγή ACIT: Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της Αλβανίας είναι η ΕΕ, με την οποία διεξάγονται πάνω από τα 2/3 των Διεθνών Εμπορικών Συναλλαγών της Αλβανίας. Ωστόσο, το 2007, σημειώθηκε ελαφρά κάμψη του όγκου εμπορίου με την ΕΕ, λόγω μείωσης της αξίας εξαγωγών της Αλβανίας προς την ΕΕ η οποία αποτελεί το 83% του συνολικού όγκου αξίας εξαγωγών της Αλβανίας το 2007, ενώ το 2006 το αντίστοιχο μέγεθος ήταν 88%. Οι εισαγωγές από την ΕΕ σημείωσαν ελάχιστη αύξηση από 62,7% το 2006, στο 62,8% το 2007.

Πίνακας 1.3.2
Εμπορικό Ισοζύγιο Αλβανίας με τους βασικότερους εμπορικούς εταίρους , 2005-2007

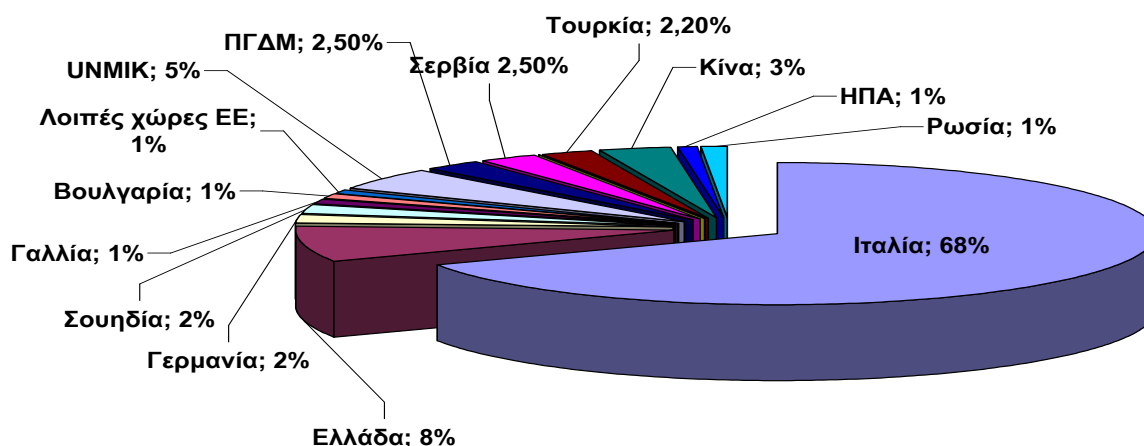
ΧΩΡΑ	2005			2006						2007					
	Εισαγ.	Εξαγ.	Ισοζ.	Εισαγ.	% μετ.	Εξαγ.	% μετ.	Ισοζ.	% μετ.	Εισαγ.	% μετ.	Εξαγ.	% μετ.	Ισοζ.	% μετ.
Ιταλία	788,5	477,0	-311,0	883,0	12,0	575,0	20,4	-309	-0,8	1.226,0	38,8	733,0	27,6	-493,0	37,3
Ελλάδα	453,4	69,2	-384,0	512,0	12,9	75,2	8,7	-437	13,7	652,9	27,5	88,7	18,0	-564,0	22,6
Τουρκία	193,8	11,4	-182,0	253,0	30,7	10,0	-12,3	-243	33,4	323,0	32,8	23,7	137,0	-299,0	22,1
Γερμανία	127,3	21,9	-105,0	142,0	11,5	25,1	14,6	-117	10,9	191,3	34,7	26,3	4,8	-165,0	29,2
Ελβετία	37,7	0,4	-37,3	50	32,6	0,6	50	-49,4	32,4	216,5	333,0	23,7	3850	-192,8	74,4
Κίνα	149,2	3,2	-146,0	141,0	-5,2	9,1	184,4	-132	-9,4	216,1	52,6	27,4	197,8	-189,0	29,8
Ρωσία	99,5	0,5	-99,0	112,0	12,5	0,4	-20,0	-112	12,6	150,6	34,6	2,7	440,0	-148,0	24,7
ΠΓΔΜ	39,5	10,3	-29,2	62,8	59,0	12,6	22,3	-50,2	71,9	100,0	59,2	25,4	101,6	-74,6	32,7
ΗΠΑ	23,2	6,6	-16,6	46,6	100,9	3,4	-48,5	-43,2	160,2	33,2	-28,8	7,1	108,8	-26,1	-65,5
Σερβία	22,1	5,5	-16,6	33,3	50,7	10,8	96,4	-22,5	35,5	92,5	177,8	19,2	77,8	-73,3	69,3
Βουλγαρία	80,9	3,6	-77,3	99,8	23,4	3,2	-11,1	-96,6	25,0	87,1	883,9	7,5	-107,8	-79,6	131,4
Κόσοβο	11,2	27,0	15,8	17,9	59,8	30,1	11,5	12,2	-22,8	30,9	72,6	51,6	71,4	21,3	74,5

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία , Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Πέραν της ΕΕ της οποίας τις εμπορικές σχέσεις με την Αλβανία θα αναλύσουμε κατωτέρω διεξοδικότερα, το εμπορικό ισοζύγιο της Αλβανίας το έτος 2007, είναι αρνητικό με όλους τους σημαντικούς εμπορικούς εταίρους πλην του Κοσόβου. Το ισοζύγιο με τους δύο βασικότερους εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας, διευρύνεται την τελευταία τριετία με ρυθμούς της τάξεως του 37,3% με την Ιταλία και 22,6 % με την Ελλάδα. Σημαντική διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος της τάξεως του 74,4%, παρατηρείται με την Ελβετία της οποίας οι εξαγωγές προς την Αλβανία, σημείωσαν ρυθμό ετήσιας αύξησης της τάξεως του 333%, καθιστώντας την χώρα αυτή τον τέταρτο σημαντικότερο εξαγωγέα στην Αλβανία, καθώς και με την Βουλγαρία με την οποία το εμπορικό έλλειμμα διευρύνθηκε κατά 131,4% αλλά και με την Σερβία, με την οποία το εμπορικό έλλειμμα διευρύνθηκε κατά 69,3%. Αντίθετα το εμπορικό έλλειμμα με τις ΗΠΑ μειώθηκε κατά 65,5%. Πρόκειται για την μοναδική χώρα με την οποία το εμπορικό έλλειμμα μειώνεται. Τέλος θα πρέπει να παρατηρήσουμε, ότι το 2007, το θετικό εμπορικό ισοζύγιο της Αλβανίας με το Κόσοβο, διευρύνθηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος, κατά 74,5%.

Διάγραμμα 1.3.2

Γεωγραφική κατανομή εξαγωγών Αλβανίας ως ποσοστό επί του συνόλου, έτους 2007

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία , Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Το μεγαλύτερο ποσοστό του όγκου εμπορίου, πλην της Ιταλίας και της Ελλάδος, αφορά συναλλαγές με τις υπόλοιπες χώρες της περιοχής, προς τις οποίες ο ρυθμός αύξησης εξαγωγών επεκτείνεται ταχύτερα σε σχέση με την αύξηση του συνόλου των αλβανικών εξαγωγών, γεγονός που αποδίδεται στην ενεργοποίηση των Συμφωνιών Ελευθέρου Εμπορίου (FTA) στο πλαίσιο της CEFTA. Η γεωγραφική κατανομή εξαγωγών και εισαγωγών παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.3.3 και στο Διάγραμμα 1.3.2. Οι κύριοι εμπορικοί εταίροι όσον αφορά στις εισαγωγές είναι η Ιταλία και η Ελλάδα, των οποίων το αθροιστικό ποσοστό επί του συνόλου των αλβανικών εισαγωγών αντιστοιχούν στο 44% δηλαδή δύο ποσοστιαίες μονάδες λιγότερο σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό του 2006.

Πίνακας 1.3.3

Γεωγραφική κατανομή εξαγωγών και εισαγωγών Αλβανίας, έτος 2007

	ΕΞΑΓΩΓΕΣ				ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ			
	Αξία σε εκ. \$	Ποσοστό επί του συνόλου, 2007	Ποσοστό επί του συνόλου, 2006	Ποσοστιαία ετήσια αύξηση	Αξία σε εκ. \$	Ποσοστό επί του συνόλου, 2007	Ποσοστό επί του συνόλου, 2006	Ποσοστιαία ετήσια αύξηση
ΕΕ-27	894,8	83%	88%	28%	2642,02	62,8%	62,7%	38%
Ιταλία	733,4	68%	73%	28%	1225,9	29%	29%	39%
Ελλάδα	88,7	8%	10%	18%	652,9	15%	17%	28%
Γερμανία	26,3	2%	3%	5%	191,3	5%	5%	35%
Σουηδία	17,1	2%	1%	154%	10,1	0%	0%	-22%
Γαλλία	6,7	1%	1%	22%	36,2	1%	1%	34%
Βουλγαρία	7,6	1%	0%	131%	87,1	2%	3%	-13%
Λοιπά κ-μ ΕΕ	15	1%	1%	52%	438,2	11%	9%	30%
UNMIK	51,5	5%	4%	71%	30,8	1%	1%	72%
ΠΓΔΜ	25,3	2,5%	2%	101%	99,9	2%	2%	59%
Σερβία-Μοντενέγκρο	25,7	2,5%	1%	138%	143,8	3%	1%	332%
Βοσνία-Ερζεγοβίνη	4,2	0%	1%	-2%	13,4	0%	0%	46%
Κροατία	1,1	0%	0%	-55%	42	2%	1%	18%
Μολδαβία	0	0%	0%	-	3,1	0%	0%	-39%
Τουρκία	23,6	2,2%	1%	137%	323	8%	8%	33%
Κίνα	27,3	3%	1%	199%	216	5%	5%	53%
ΗΠΑ	7,1	1%	0%	108%	33,2	1%	2%	29%
Ρωσία	16,4	1%	1%	118%	655,8	15%	13%	21%
ΣΥΝΟΛΟ	1077,4			36%	4203,4			37,8%

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

1.3.2 Εισαγωγές -Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι

Η αξία εισαγωγών της Αλβανίας από την Ιταλία το έτος 2007, σημείωσε αύξηση της τάξεως του 38,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σε 1,2 δις δολ. ΗΠΑ, ενώ η αξία εισαγωγών από Ελλάδα σημείωσε αύξηση της τάξεως του 27,5%, στα 652,9 εκ. δολ.. Σημαντική ποσοστιαία αύξηση σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, της τάξεως του 52,6%, σημείωσε η αξία εισαγωγών από την Κίνα η οποία ανήλθε σε 216,1 εκ. δολ., η αξία εισαγωγών από Ελβετία της τάξεως του 333,0%(!) η οποία ανήλθε σε 216,5 εκ. δολ., η αξία εισαγωγών από Τουρκία με ποσοστιαία αύξηση της τάξεως 32,8%, η οποία ανήλθε στο ποσό των 323,0 εκ. δολ., η αξία εισαγωγών από τη Γερμανία που σημείωσε ποσοστιαία αύξηση κατά 34,7% , η οποία ανήλθε στα 191,3 εκ. δολ. και η Ρωσία της οποίας η αξία εξαγωγών της στην Αλβανία ανήλθε στο ποσό των 150,6 εκ. δολ. με ποσοστό ετήσιας αύξησης της τάξεως του 34,6%. Η αξία εισαγωγών από Σερβία τριπλασιάστηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ η αξία εισαγωγών από το Κόσοβο διπλασιάστηκε. Η αξία εισαγωγών από την ΠΓΔΜ σημείωσε αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος, της τάξεως του 60%. Σημαντική αύξηση σημείωσε και η αξία εισαγωγών από την Ρωσία όπως και το αντίστοιχο μέγεθος από την Κίνα.(πρβλ Πίνακα 1.3.3) Από την υποχώρηση των ιταλικών και ελληνικών μεριδίων στις αλβανικές εισαγωγές, φαίνεται να επωφελούνται η Τουρκία, η Κίνα και η Ρωσία, ενώ θα πρέπει να σημειωθεί το ποσοστό ανόδου της αξίας εισαγωγών από την Ελβετία, κατά 333%.

Πίνακας 1.3.4
Σημαντικότεροι κλάδοι εισαγωγών Αλβανίας, 2006-2007 (σε εκ. \$)

HS	Περιγραφή	Μερίδια		Μερίδια		2007/ 2006
		2006	2007	2007	2007	
271019	Καύσιμα	195,0	6%	251,5	5,98%	29%
271600	Ηλεκτρική ενέργεια	38,3	1%	248,1	5,9%	548%
300490	Φαρμακευτικά (εκτός αντιβιοτικών και πενικιλίνης)	48,3	2%	85,2	2,02%	76%
721420	Ράβδοι ενίσχυσης από σκυρόδεμα	62,8	2%	83,4	1,98%	33%
100190	Δημητριακά σίτου	38,7	1%	73,8	1,8%	91%
870332	Ιδιωτικά αυτοκίνητα (diesel) 1500-2500cc	43,2	1%	69,5	1,65%	61%
410719	Δέρμα βοδινού/αλόγου επεξεργασμένο	30,4	1%	61,0	1,45%	101%
240220	Τσιγάρα	52,7	2%	56,9	1,35%	8%
271011	Καύσιμα αεροσκαφών	36,1	1%	49,1	1,17%	36%
870333	Ιδιωτικά αυτοκίνητα (diesel) άνω των 2500cc	23,1	1%	48,0	1,14%	108%
Σύνολο		568,6		1026,6		81%
Συνολικές εισαγωγές		3049,7		4203,4		38%
Μερίδιο των σημαντικότερων εισαγωγών		19%	24,4%			

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία , Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Για καλύτερη σύγκριση των στοιχείων, αναφέρουμε ότι **το 2006**, οι εισαγωγές είχαν διαμορφωθεί ως εξής: Ιταλία 883,0 εκατ. Δολάρια, +12,0%, Ελλάδα 512,0 εκατ. Δολάρια, +12,9%, Τουρκία 253,0 εκατ. Δολάρια, +30,7%, Γερμανία 142,0 εκατ. Δολάρια, +11,5%, Κίνα 141,0 εκατ. Δολάρια, -5,2%, Ρωσία 112,0 εκατ. Δολάρια,

+12,5%, Βουλγαρία 99,8 εκατ. Δολάρια, +23,4%. , ενώ το 2005 η αξία εξαγωγών της Ιταλίας ανήλθε σε 788,5 εκ. δολ., της Ελλάδας σε 453,4 εκατ. Δολάρια, της Τουρκίας σε 193,8 εκ. δολ., της Κίνα σε 149,2 εκ. δολ., της Γερμανίας σε 127,3 εκ. δολ., της Ρωσίας σε 99,5 εκ. δολ., και της Βουλγαρίας σε 80,9 εκατ. Δολάρια.

Οι αλβανικές εισαγωγές χαρακτηρίζονται από μεγάλη διασπορά διαφορετικών προϊόντων των οποίων η συμμετοχή στην συνολική αξία εισαγωγών παρουσιάζεται πολύ χαμηλή. Τα δέκα σημαντικότερα σε αξία εισαγωγών εισαγόμενα προϊόντα στην Αλβανία, για το 2007, αντιστοιχούν στο 24% επί του συνόλου της αξίας των αλβανικών εισαγωγών. Το ποσοστό αυτό είναι αυξημένο κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2006. Η συνολική αξία των αλβανικών εισαγωγών για το 2007, αυξήθηκε κατά 1,5 δις δολ. ΗΠΑ σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σε ποσοστό 38% και ανήλθε στα 4,2 δις δολ. ΗΠΑ. Αυξητικούς ρυθμούς σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους , σημείωσαν όλοι σχεδόν οι εξαγωγικοί κλάδοι της Αλβανίας. Οι σημαντικότερες κατηγορίες προϊόντων που εισάγονται στην Αλβανία, είναι : καύσιμα, ορυκτά, ηλεκτρική ενέργεια, κλωστοϋφαντουργικά, χημικά προϊόντα, τρόφιμα-ποτά, καπνά, μηχανολογικός εξοπλισμός, οχήματα Η αξία εισαγωγών «ηλεκτρικής ενέργειας» αυξήθηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά 548%, ενώ η αξία εισαγωγών των «ιδιωτικών οχημάτων» αυξήθηκε κατά 108% (πρβλ. Πίνακα 1.3.4). Σημαντικό ρυθμό αύξησης αξίας εισαγωγών σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σημείωσαν και τα προϊόντα «δέρμα επεξεργασμένο» (101%), «δημητριακά» (91%), και φαρμακευτικά (76%). Στον Πίνακα 1.3.4, καταγράφονται τα δέκα πρώτα σε αξία εξαγόμενα προϊόντα της Αλβανίας για το έτος 2007.

Η αξία εισαγωγών «αγροτικών προϊόντων» ανήλθε στο ποσό των 699,8 εκ. δολ. ΗΠΑ, το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστιαία αύξηση σε σχέση με το 2006, της τάξεως του 28,2%. (153,7 εκ. δολ.). Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των «αγροτικών προϊόντων» υπολείπεται του ρυθμού αύξησης της συνολικής αξίας εισαγωγών της Αλβανίας για το έτος 2007 που ήταν 37,8% γεγονός που συνέβαλε στην μείωση του μεριδίου ως προς το σύνολο των αλβανικών εισαγωγών

Πίνακας 1.3.5

Μερίδια επί του συνόλου των αλβανικών εξαγωγών και εισαγωγών , 2005-2007

Χώρα	2005		2006		2007	
	Εισαγωγές(%)	Εξαγωγές(%)	Εισαγωγές(%)	Εξαγωγές(%)	Εισαγωγές(%)	Εξαγωγές(%)
Ιταλία	30,3	72,4	29,0	72,7	21,0	53,3
Ελλάς	17,4	10,5	16,8	9,5	12,2	7,0
Τουρκία	7,4	1,7	8,0	1,3	5,8	0,9
Γερμανία	4,9	3,3	4,7	3,2	3,4	2,3
Κίνα	5,7	0,5	4,6	1,2	3,4	0,9
ΗΠΑ	0,9	1	1,5	0,4	1,1	0,3
ΕΕ	65,0	89,0	62,7	88,0	62,8	83,0

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία , Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

1.3.3 Εξαγωγές -Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι

Σε αντίθεση με τις εισαγωγές, οι εξαγωγές της Αλβανίας, χαρακτηρίζονται από μεγάλο βαθμό συγκέντρωσης. Η αξία εξαγωγών των δέκα σημαντικότερων εξαγόμενων προϊόντων της Αλβανίας αποτελεί το 44% της συνολικής αξίας των αλβανικών εξαγωγών. Το ποσοστό αυτό ήταν 43% το 2006. Η συνολική αξία εξαγωγών της Αλβανίας το 2007 σημείωσε αύξηση κατά 287 εκ. δολ. ΗΠΑ και ανήλθε στα 1,077 δις δολ. ΗΠΑ που αντιστοιχεί σε ρυθμό ετήσιας αύξησης της τάξεως του 36%.

Οι σημαντικότερες κατηγορίες προϊόντων που εξάγονται από την Αλβανία, είναι τα κλωστοϋφαντουργικά, τα υποδήματα (μέρη υποδημάτων), τα ορυκτά, τα προϊόντα μετάλλου(υπολείμματα επεξεργασίας και ρινίσματα). Στον Πίνακα 1.3.6, παρουσιάζονται τα

σημαντικότερα προϊόντα, σε αξία εξαγωγών, για τα έτη 2006-2007 (σε εκ. \$δολάρια ΗΠΑ) καθώς και ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής τους. Τα προϊόντα «αργό πετρέλαιο» και «μεταλλεύματα» (χρώμιο) παρουσίασαν σημαντικούς ρυθμούς ετήσιας αύξησης το 2007 σε σχέση με το 2006, της τάξεως του 236% και 189% αντίστοιχα, ενώ σημαντικό ρυθμό ετήσιας αύξησης της αξίας εξαγωγών, της τάξεως του 146%, σημείωσε και το προϊόν «ράβδοι ενίσχυσης από σκυρόδεμα». Τα προϊόντα «κατεψυγμένοι ιχθύες» και «υπολείμματα επεξεργασίας/ρινίσματα χαλκού» σημείωσαν μείωση της αξίας των εξαγωγών τους κατά -1% και -4% αντίστοιχα.

Πίνακας 1.3.6

Σημαντικότερες εξαγωγές της Αλβανίας στην ΕΕ, ανά προϊόν, 2006-2007 (σε εκ. \$)

Κωδ.	Περιγραφή	2006	Μερίδια 2006	2007	Μερίδια 2007	2007/2006
640610	Μέρη υποδημάτων (σόλες, τακούνια κλπ)	110,3	33%	112,8	10,5%	2%
620342	Ανδρικά παντελόνια	59,5	18%	75,1	6,97%	26%
270900	Αργό πετρέλαιο	17,7	5%	59,5	5,52%	236%
261000	Μεταλλεύματα Χρωμίου και συμπτκνώματα	17,2	5%	49,7	4,61%	189%
830140	Κλειδαριές, αλυσίδες κλπ	23,9	7%	39,0	3,62%	63%
620520	Ανδρικά υποκάμισα	28,9	9%	35,4	3,29%	22%
721420	Ράβδοι ενίσχυσης από σκυρόδεμα	11,6	3%	28,9	2,68%	149%
740400	Scrap χαλκού	28,3	8%	27,2	2,53%	-4%
640510	Υποδήματα με άνω μέρη από δέρμα	20,7	6%	24,2	2,25%	17%
160416	Κατεψυγμένοι ιχθύες (αντσούγια)	21,1	6%	20,8	1,93%	-1%
Σύνολα		339,3		472,7	43,9%	39%
Συνολικές εξαγωγές		790,6		1077,4		36%
Μερίδιο των σημαντικότερων εξαγωγών		43%		43,9%		

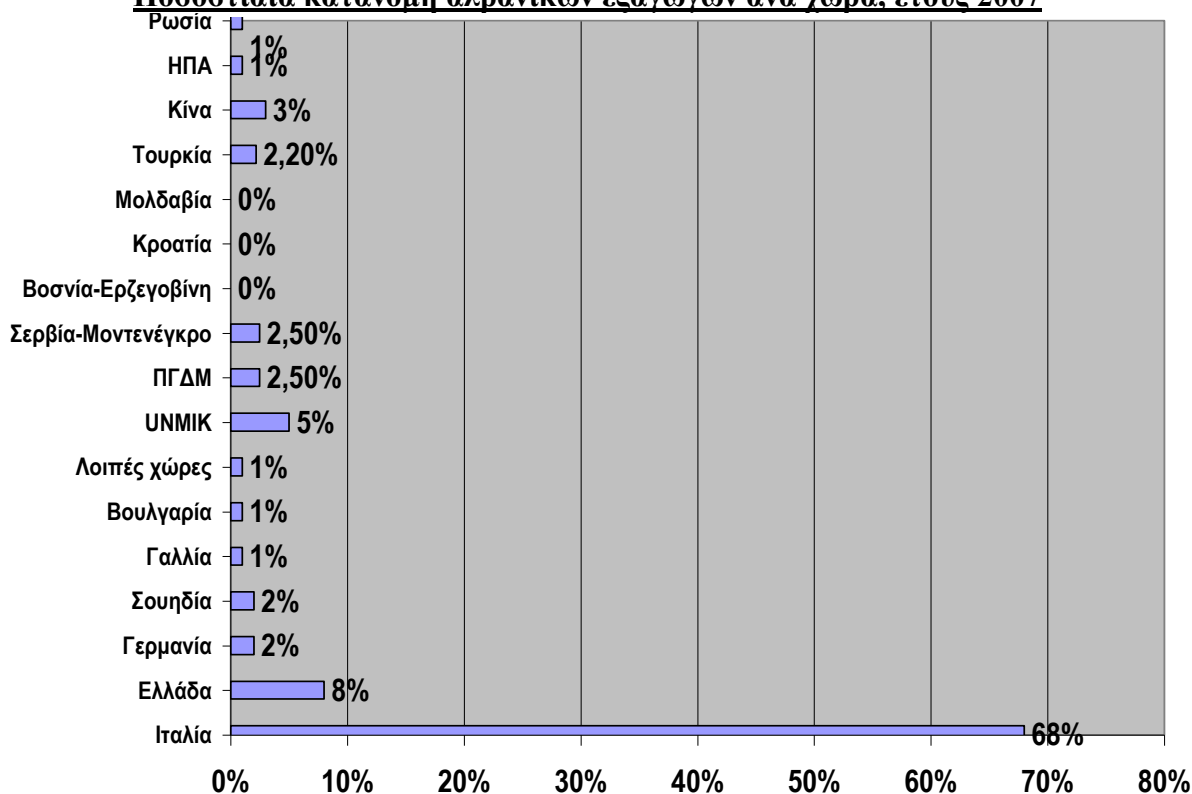
Πηγή: ACIT: Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Οι κυριότερες χώρες αποδέκτες των αλβανικών εξαγωγών για το έτος 2007, είναι η Ιταλία με μερίδιο 68%, η Ελλάδα με μερίδιο 8%, η περιοχή του Κοσόβου με μερίδιο 5%, η Σερβία-Μαυροβούνιο με μερίδιο 2,5%, η ΠΓΔΜ με μερίδιο 2,5%, η Κίνα με μερίδιο 3%, η Τουρκία με μερίδιο 2,2%, η Γερμανία με μερίδιο 2%, η Σουηδία με μερίδιο 2%, η Γαλλία με 1%, η Ρωσία με 1% και η Βουλγαρία, με 1%. (Πρβλ. Διάγραμμα 1.3.3). Η αξία εξαγωγών της Αλβανίας προς την Ιταλία το έτος 2007, σημείωσε αύξηση της τάξεως του 27,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, στο ποσό των 733,0 δις δολ. ΗΠΑ, ενώ η αξία εξαγωγών της Αλβανίας προς την Ελλάδα, σημείωσε αύξηση της τάξεως του 18,0%, στα 88,7 εκ. δολ.. Σημαντική ποσοστιαία αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος, της τάξεως του 197,8%, σημείωσε το ποσό της αξίας εξαγωγών προς την Κίνα το οποίο ανήλθε σε 27,4 εκ. δολ., ενώ το ποσό αξίας εξαγωγών προς την Τουρκία αυξήθηκε κατά 137,0%, στο ποσό των 23,7 εκ. δολ. και η αξία εξαγωγών προς την ΠΓΔΜ ανήλθε στα ποσό των 25,4 εκ. δολ. σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 101,6%. Για καλύτερη σύγκριση των στοιχείων, αναφέρουμε ότι το **2006**, η αξία εξαγωγών παρουσίασε την εξής διακύμανση: Ιταλία 575,0 εκατ. Δολάρια +20,4%, Ελλάδα 75,2 εκατ. Δολάρια +8,7%, Κόσσοβο 30,1 εκατ. Δολάρια +11,5%, Γερμανία 25,08 εκατ. Δολάρια +14,41%, ΠΓΔΜ 12,64 εκατ. Δολάρια +22,36%, Σερβία και Μαυροβούνιο 10,82 εκατ. Δολάρια +97,12%, Τουρκία 9,98 εκατ. Δολάρια -12,39%, ενώ τα αντίστοιχα μεγέθη για το **έτος 2005** διαμορφώθηκαν ως εξής: Ιταλία 477,0 εκατ. Δολάρια, Ελλάδα 69,2 εκατ. Δολάρια, Κόσσοβο 27,0 εκατ. Δολάρια, Γερμανία

21,9 εκατ. Δολάρια, Τουρκία 11,4 εκατ. Δολάρια, ΠΓΔΜ 10,3 εκατ. Δολάρια, ΗΠΑ 6,6 εκατ. Δολάρια.

Διάγραμμα 1.3.3

Ποσοστιαία κατανομή αλβανικών εξαγωγών ανά χώρα, έτους 2007

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία , Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

1.3.4 Εμπορικές σχέσεις με ΕΕ

1.3.4.1 Εμπορικό ισοζύγιο-όγκος εμπορίου με ΕΕ

Ο όγκος εμπορικών συναλλαγών με την ΕΕ αφορά κυρίως στην Ιταλία και στην Ελλάδα, οι οποίες κατέχουν το 76% των συνολικών εξαγωγών της Αλβανίας. Το ποσοστό αυτό το 2007 είναι μειωμένο κατά τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2006. Ο όγκος εμπορίου με την ΕΕ27, ανήλθε σε 3.536,9 εκ. δολάρια, (2.73,7 εκ. Ευρώ), σημειώνοντας αύξηση 35,5%, σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2006, με την υποτίμηση του δολαρίου να συμβάλλει κατά 11,48% σε αυτή τη αύξηση. Η αύξηση σε Ευρώ αντιστοιχεί σε 24,02%. Το ποσοστό επί του συνολικού όγκου του αλβανικού εξωτερικού εμπορίου, μειώθηκε κατά μία ποσοστιαία μονάδα από 68% σε 67% λόγω της μείωσης του μεριδίου της αξίας των αλβανικών εξαγωγών στην ΕΕ από 88% το 2006 σε 83% το 2007 αλλά και εξ' αιτίας της πολύ μικρής αύξησης της αξίας των εισαγωγών από 62,7% το 2006 σε 62,8% το 2007. (πρβλ Πίνακα 1.5.7). Μετά την Ιταλία και την Ελλάδα, ο σημαντικότερος όγκος εμπορίου με τις χώρες της ΕΕ-27, κατευθύνεται προς την Γερμανία ακολουθούμενη από Βουλγαρία, Αυστρία και Μεγάλη Βρετανία. Μάλιστα τα μερίδια της μεγάλης Βρετανίας και της Πολωνίας, αυξήθηκαν κατά 58% και 158,6 % αντίστοιχα με την Μεγάλη Βρετανία να κατέχει μερίδιο 2% και την Πολωνία μερίδιο 1% επί του όγκου συναλλαγών ΕΕ27-Αλβανίας. Ο όγκος συναλλαγών με την Ιταλία αυξήθηκε κατά 34,4% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, ενώ ο όγκος συναλλαγών με την Ελλάδα αυξήθηκε 26,3% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους. Οι ετήσιοι ρυθμοί αύξησης τόσο της Ελλάδας όσο και της Ιταλίας, παρουσιάζονται μειωμένοι σε σχέση με το έτος 2006/2005

κατά 2% και 1% αντίστοιχα. Τα μερίδια της Ιταλίας και της Ελλάδος ως προς τον συνολικό όγκο συναλλαγών με την ΕΕ 27 είναι 55% και 21% αντίστοιχα.

Πίνακας 1.3.7
Διεθνείς Εμπορικές Σχέσεις Αλβανίας - ΕΕ , έτους 2007

	2003	2004	2005	2006	2007, 55,07	2007, 3410,60
Όγκος Εμπορίου Αλβανίας –ΕΕ	1800,49	2143,18	2275,53	2610,55	3536,8	3410,60
Ποσοστό επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Αλβανίας	78%	74%	70%	68%	67%	66%
Εισαγωγές από ΕΕ	1380,75	1597,41	1691,37	1913,93	2642,02	2526,74
Μερίδιο επι αλβανικών εισαγωγών	74%	70%	65%	62,7%	62,8%	61,8%
Εξαγωγές στην ΕΕ	419,74	545,78	584,16	696,45	894,83	883,8
Μερίδιο επι αλβανικών εξαγωγών	94%	90%	89%	88%	83%	82,9%
Εμπορικό Ισοζύγιο με ΕΕ	-961,016	-1051,64	-1107,21	-1217,51	-1747,19	-1642,80
Ποσοστό επί του Αλβανικού Εμπ. Ισοζυγίου	68%	62%	57%	54%	56%	54%
Ποσοστό κάλυψης εισαγωγών από εξαγωγές με ΕΕ	30%	34%	35%	36%	34%	35%
Συνολικό ποσοστό κάλυψης εισαγωγών από εξαγωγές	24%	26%	25%	26%	26%	26%

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία , Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

1.3.4.2 Εξαγωγές προς ΕΕ27

Η αξία εξαγωγών προς την ΕΕ ανήλθε στα 894,8 εκ. δολ. ΗΠΑ με ρυθμό ετήσιας αύξησης της τάξεως του 28,4% , εκ των οποίων, το 82% κατευθύνθηκε στην Ιταλία με ρυθμό ετήσιας αύξησης 28% και προς την Ελλάδα σε ποσοστό 10% με ρυθμό ετήσιας αύξησης της τάξεως του 18%. Το 58% της αξίας των αλβανικών εξαγωγών στην ΕΕ αφορά κυρίως «ενδύματα» και «υφάσματα» τα οποία αποτελούν προϊόντα φασον. Τα προϊόντα «μετάλλου», κυρίως προϊόντα «χάλυβα», «χαλκού» και «αλουμινίου», αντιστοιχούν στο 13% της συνολικής αξίας των αλβανικών εξαγωγών προς την ΕΕ. Το ποσοστό αυτό είναι αυξημένο κατά 2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τα πρώτα 10 εξαγόμενα προϊόντα αντιστοιχούν στο 47% της συνολικής αξίας των αλβανικών εξαγωγών στην ΕΕ, που αντιστοιχεί στο ποσό των 420,8 εκ. δολ. Τα τρία από τα πρώτα δέκα σε αξία προϊόντα ανήκουν στην ομάδα των «υποδημάτων», (HS 64) εκ των οποίων εκείνα με δέρμα δείχνουν αυξητική τάση, ενώ τα προϊόντα «υφάσματος» και τα «ενδύματα» αντιπροσωπεύονται από τρεις ομάδες προϊόντων συνολικής αξίας 130,7 εκ. δολ ΗΠΑ, με τα «ανδρικά υποκάμισα» να παρουσιάζουν την μεγαλύτερη αυξητική τάση μετά το 2003 και τα «γυναικεία παντελόνια» να παρουσιάζουν την μεγαλύτερη αύξηση, της τάξεως του 122,3%. Η αξία εξαγωγών προϊόντων μετάλλου, κυρίως «περισσεύματα επεξεργασίας χαλκού και υπολείμματα», μειώθηκαν κατά 4,8% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2006. Η συνολική αξία εξαγωγών αυτού του προϊόντος για το έτος 2007 ανήλθε στα 26,9 εκ. δολ.. Επίσης, σημαντικό ρυθμό ετήσιας αύξησης σημείωσαν τα προϊόντα «υπολείμματα σιδήρου και χάλυβα», κατά 63,2% και «προϊόντα πετρελαίου» των οποίων η αξία εξαγωγών αυξήθηκε κατά 164,9% ετησίως.

Όσον αφορά στα μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα, το προϊόν «κονσέρβες αγγινάρας» (HS 160416) (πρβλ. Πίνακα 1.3.8), βρίσκεται ανάμεσα στα δέκα πρώτα σε αξία εξαγωγών, προϊόντα της Αλβανίας προς την ΕΕ, με αξία εξαγωγών για το 2007 της τάξεως των 20,9 εκ. δολ.(5,8% αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος). Οι αγροτικές εξαγωγές

αντιπροσωπεύουν το 7,3% του συνόλου των εξαγωγών της Αλβανίας στην ΕΕ το 2007, με αξία 78,8 εκ. δολ ΗΠΑ,

Πίνακας 1.3.8

Σημαντικότερες εξαγωγές της Αλβανίας στην ΕΕ, ανά προϊόν, 2006-2007 (σε εκ. \$)

Κωδικός		2005	2006	2007	2007/2006
640610	Υποδήματα και μέρη αυτών	123,748	110,259	112,613	2,1%
620342	Ανδρικά πανδαλόνια βαμβακερά, όχι πλεκτά.	50,074	59,468	75,062	26,2%
270900	Πετρελαιοειδή	9,892	17,731	46,971	164,9%
830140	Κλειδαριές, αλυσίδες κλπ	17,404	23,915	39,038	63,2%
620520	Ανδρικά βαμβακερά υποκάμισα, όχι πλεκτά.	25,797	28,900	35,415	22,5%
740400	άχρηστα περισσεύματα επεξεργασίας χαλκού	9,220	28,343	26,965	-4,9%
640510	Υποδήματα δερμάτινα ή μέρος αυτών	14,890	20,438	23,290	14,0%
160416	Κονσέρβες Αγγινάρας	16,112	19,641	20,782	5,8%
640590	Υποδήματα με πλαστικές ή καουτσούκ σόλες	3,392	11,824	20,396	72,5%
610821	Γυναικεία πανδαλόνια βαμβακερά	9,088	9,119	20,270	122,3%

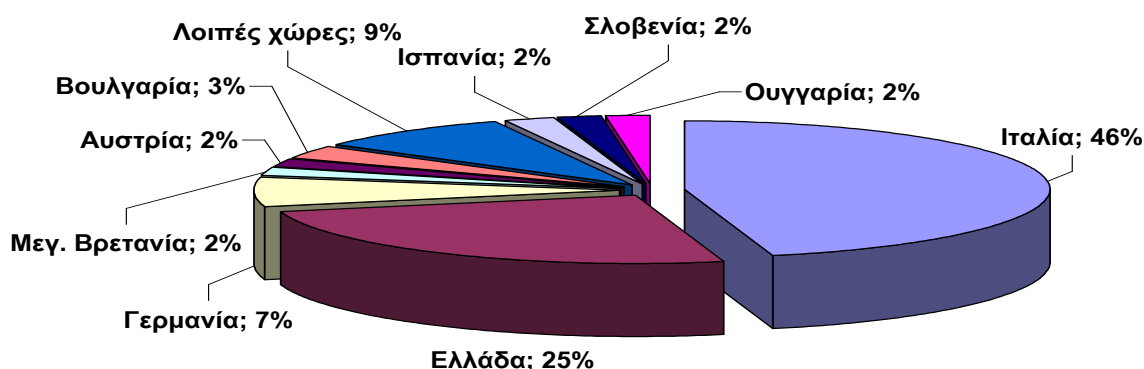
Πηγή: ACIT: Επεξεργασία , Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

1.3.4.3 Εισαγωγές από ΕΕ27

Οι εισαγωγές από την ΕΕ, ύψους 2642 εκ. δολ ΗΠΑ, αυξήθηκαν κατά 38% σε σχέση με το 2006. Το μερίδιο των εξαγωγών της ΕΕ προς την Αλβανία αντιστοιχεί στο 63% του συνόλου της αξίας των Αλβανικών εισαγωγών, με τις εισαγωγές από Ιταλία να αντιστοιχούν στο 46% και από την Ελλάδα στο 25% .

Διάγραμμα 1.3.4

Κατανομή εισαγωγών Αλβανίας από ΕΕ27 έτους 2007, ανά χώρα –μέλος

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία , Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Η κατανομή των εισαγωγών της Αλβανίας κατά χώρα μέλος της ΕΕ δίδεται στο διάγραμμα 1.3.4 ανωτέρω. Οι εισαγωγές αγροτικών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 24,2% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2006, εκ των οποίων τα προϊόντα του κλάδου «ζώα και υποπροϊόντα αυτών», σημείωσαν τον μεγαλύτερο ρυθμό ετήσιας αύξησης, της τάξεως του 58,3%. Τα προϊόντα του κλάδων «εξοπλισμός» και «οχήματα», σημείωσαν επίσης αύξηση της τάξεως του 58%, όπως και τα προϊόντα του κλάδου «ένδυσης και υφάσματα» των οποίων η αξία εισαγωγών τους το 2007, αυξήθηκε κατά 30%. Σημαντική αύξηση της αξίας εισαγωγών σε σχέση με το προηγούμενο έτος της τάξεως του 32%, σημείωσαν και τα προϊόντα μετάλλου. Η Ιταλία και η Ελλάδα, κατέχουν μερίδια επί της συνολικής αξίας των εξαγωγών της ΕΕ27 προς την Αλβανία το 2007, της τάξεως του 46% και 25% αντίστοιχα.

1.4 Θεσμικό Πλαίσιο

1.4.1 Δασμολογικό καθεστώς

Η Αλβανία έγινε μέλος του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) τον Σεπτέμβριο του 2000. Κατά την διαδικασία ένταξης συνήψε διμερείς συμφωνίες με 14 χώρες-μέλη: ΕΕ, ΗΠΑ, Καναδά, Αυστραλία, Ιαπωνία, Μεξικό, Ελβετία, Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, Τουρκία, Ινδία, Βουλγαρία και Κιργιστάν, ενώ υφίστανται Συμφωνίες Διμερούς Οικονομικής Συνεργασίας και Εμπορίου με 20 χώρες (μεταξύ των οποίων οι πΓΔΜ, Σλοβενία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Κροατία, Τουρκία), Συμφωνίες Προώθησης και Προστασίας των Επενδύσεων με 30 χώρες (το σύνολο των Βαλκανικών χωρών πλην Σερβίας-Μαυροβουνίου) και Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος με 19 χώρες. **Μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας ισχύουν και εφαρμόζονται και οι τρεις Συμφωνίες.**

Στο πλαίσιο της ένταξης της στον ΠΟΕ, η Αλβανία μείωσε τον σταθμισμένο μέσο όρο δασμών της στο 6,75%, δηλαδή σε ποσοστό χαμηλότερο από την συμβατική της υποχρέωση για μείωση του σταθμισμένου μέσου όρου δασμών στο 7,5% ενώ το 2007 έληξε η δασμολογική προστασία για συγκεκριμένα είδη όπως η μύρα, αρώματα, ξυλεία, χαρτί και σωλήνες, η οποία προβλέπονταν από τη συνθήκη προσχώρησης στον ΠΟΕ.

Οι εμπορικές σχέσεις της Αλβανίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, ρυθμίζονται πλέον, από την **ενδιάμεση συμφωνία (Interim Agreement) (ΙΑ)**, η οποία ισχύει από 1^{ης} Δεκεμβρίου 2006 και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Αλβανίας η οποία υπεγράφη τον Ιούνιο του 2006 και αναμένεται να επικυρωθεί από τα κοινοβούλια των κρατών-μελών (κ-μ). Η συμφωνία αυτή, καθορίζει χρονοδιάγραμμα περαιτέρω απελευθέρωσης των εμπορικών συναλλαγών με προοδευτική μείωση των δασμολογικών επιβαρύνσεων και κατάργηση των μη-δασμολογικών προστατευτικών μέτρων. Η ολοκληρωτική απελευθέρωση δασμών, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα προβλέπεται να ολοκληρωθεί το 2011. Σε εφαρμογή της ενδιάμεσης συμφωνίας οι πλέον δραστηκές μειώσεις δασμών, πραγματοποιήθηκαν το 2006. Όλα τα προϊόντα που εξάγονται από τη Αλβανία είναι ελεύθερα δασμών, εκτός από τα αγροτικά προϊόντα που αναφέρονται στον Πίνακα 1.2.1

Πίνακας 1.4.1

Αγροτικά προϊόντα που εξαιρούνται της άρσης δασμών

Κωδικός	Αναφορά	Περιγραφή	Καθεστώς στο πλαίσιο της Ενδιάμεσης Συμφωνίας
0102,0201,0202	Παράγραφος 1 άρθρου 27 της ενδιάμεσης συμφωνίας	Μοσχαρίσιο γάλακτος και βοδινό	Αρχή του πλέον ευνοούμενου κράτους
07 και 08	Παράγραφος 1 άρθρου 27 της ενδιάμεσης συμφωνίας	Λαχανικά και φρούτα	Άρση δασμών επί της αξίας, αλλά άλλοι ειδικοί δασμοί παραμένουν
1701 και 1702	Παράγραφος 1 άρθρου 27 της ενδιάμεσης συμφωνίας	ζάχαρη	Δασμολογικές ποσοστώσεις για 1000 τόνους
220410 και 220421	Παράρτημα 1 Πρωτοκόλλου 3 της ενδιάμεσης συμφωνίας	Ποιοτικοί αφρώδεις οίνοι και οίνοι από φρέσκα σταφύλια	Άρση δασμών μέχρι ποσότητας 5000 hl
220429	Παράρτημα 1 Πρωτοκόλλου 3 της ενδιάμεσης συμφωνίας	οίνοι από φρέσκα σταφύλια	Άρση δασμών μέχρι ποσότητας 2000 hl

Οι κωδικοί για πέστρφες, κυπρίνους, τσιπούρες και συναγρίδες 16041311 16041319	Παράρτημα ΙΙΙ της ενδιάμεσης συμφωνίας	Πέστρφες, τσιπούρες, συναγρίδες, Κυπρίνοι	Ελεύθερα δασμών μέχρι 50 τον. Πέστρφας Ελεύθερα δασμών μέχρι 20 τον. Κυπρίνων Ελεύθερα δασμών μέχρι 20 τον. συναγρίδας Ελεύθερα δασμών μέχρι 20 τον. τσιπούρας
Οι κωδικοί 16042050 160416 16042040		Σαρδέλες αντζούγιες	6% από το MFN για 100 τον. Ποσόστωσης σαρδέλων Ελεύθερα δασμών έως 1000 τον. Ποσοτώσεις για αντσούγιες, με αύξηση ποσόστωσης για το επόμενο έτος στους 1600 τον

Όσον αφορά στα προϊόντα που εξάγονται από την ΕΕ στην Αλβανία, το 2007 καταργήθηκαν πλήρως οι δασμοί στα βιομηχανικά προϊόντα, με εξαίρεση ορισμένα “ευαίσθητα” προϊόντα, των οποίων οι δασμοί θα μειωθούν εντός της επόμενης πενταετίας, όπως τα άλατα, το τσιμέντο τύπου Portland, ορισμένες κατηγορίες καυσίμων, ορισμένες κατηγορίες καλλυντικών και απορρυπαντικών, ορισμένες κατηγορίες πλαστικών, υποδημάτων, και οικοδομικών υλικών όπως τούβλα και χάλυβας οικοδομικής χρήσης, τα μεταχειρισμένα ελαστικά αυτοκινήτων, και οι ξύλινες επιπλώσεις. Για τα βιομηχανικά προϊόντα τα οποία δεν υπάγονται στο καθεστώς της πλήρους απελευθέρωσης των δασμών, τον Ιανουάριο του 2007 πραγματοποιήθηκε μείωση δασμών κατά 80% (Ν. 9590/27.07.2006). Επίσης, μειώσεις δασμών πραγματοποιήθηκαν και για τα αγροτικά προϊόντα, με εξαίρεση εκείνα που χαρακτηρίστηκαν ως “ευαίσθητα”, ή “ημι-ευαίσθητα” για τα οποία προβλέπεται προοδευτική μείωση δασμών εντός της επόμενης πενταετίας. Η απελευθέρωση των δασμών των αγροτικών προϊόντων καταγράφεται κατωτέρω στον πίνακα 1.4.2

Πίνακας 1.4.2
Απελευθέρωση δασμών αγροτικών προϊόντων

Κωδικός	Αναφορά	Περιγραφή	Καθεστώς στο πλαίσιο της Ενδιάμεσης Συμφωνίας
Οι κωδικοί που αναφέρονται στα κεφάλαια για την Γεωργία	Παράρτημα ΙΙ (α) της ενδιάμεσης συμφωνίας	701 δασμολογικές κλάσεις πρωτογενών αγροτικών προϊόντων που δεν θεωρούνται ευαίσθητα για την Αλβανία	Ελεύθερα δασμών
Οι κωδικοί που αναφέρονται στα κεφάλαια για την Γεωργία	Παράρτημα ΙΙ (β) της ενδιάμεσης συμφωνίας	495 δασμολογικές κλάσεις πρωτογενών αγροτικών προϊόντων που θεωρούνται ημι-ευαίσθητα για την Αλβανία	Κλιμακούμενη μείωση δασμών
10019091 10019099	Παράρτημα ΙΙ (γ) της ενδιάμεσης συμφωνίας	Σιτάρι	Ελεύθερα δασμών στο πλαίσιο των δασμολογικών ποσοτώσεων 20.000 τον.
Οι κωδικοί των κεφαλαίων 05, 13, 14, 15, 17, 19,21,29, 33, 35 και 38	Παράρτημα ΙΙ (α) του πρωτοκόλλου 2 της ενδιάμεσης συμφωνίας	148 δασμολογικές κλάσεις επεξεργασμένων αγροτικών προϊόντων που δεν θεωρούνται ευαίσθητα	Ελεύθερα δασμών

Οι κωδικοί του κεφαλαίου 22	Παράρτημα II (β) του πρωτοκόλλου 2 της ενδιάμεσης συμφωνίας	Αλκοολούχα οينوπνευματώδη	Ελεύθερα δασμών
Κωδικοί από τα κεφάλαια 07, 18, 19, 20, 21, 22, 23 και 24	Παράρτημα III (β) του πρωτοκόλλου 2 της ενδιάμεσης συμφωνίας	103 δασμολογικές τάξεις συμπεριλαμβανομένων λαχανικών, κακάο/σοκολάτας, προϊόντα, συσκευασμένα λαχανικά και φρούτα, λουκάνικα, εμφιαλωμένο νερό, καπνά	Κλιμακούμενη μείωση δασμών εντός πενταετίας
Κωδικοί από τα κεφάλαια 04 και 21	Παράρτημα II (δ) του πρωτοκόλλου 2 της ενδιάμεσης συμφωνίας	Γάλα και Βούτυρο Κέτσαπ	Ελευθέρια δασμών στο πλαίσιο των δασμολογικών ποσοστώσεων 10.000 τον.
220410 220421	Παράρτημα I του πρωτοκόλλου 3 της ενδιάμεσης συμφωνίας	Ποιοτικοί αφρώδεις οίνοι και οίνοι φρέσκων σταφυλιών	6% από τα προβλεπόμενα για την εφαρμογή της Αρχής του Πλέον Ευνοούμενου Κράτους, για 100 τον. Ποσόστωσης σαρδέλων Ελεύθερα δασμών έως 1000 τον. Ποσοστώσεις για αντισούγιες, με αύξηση ποσόστωσης για το επόμενο έτος στους 1600 τον

Πέραν της ενδιάμεσης συμφωνίας, στις 26 Ιουλίου 2007 τέθηκε σε ισχύ η **Συμφωνία CEFTA** για τις πέντε χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, οι οποίες επικύρωσαν την σχετική συμφωνία, δηλαδή για την Αλβανία, την πΓΔΜ, το Μαυροβούνιο, την Μολδαβία, και για την “προσωρινή Αρχή του Κοσσυφοπεδίου”. Το αλβανικό Κοινοβούλιο, επικύρωσε την Συμφωνία CEFTA 2006, στις 21 Μαρτίου 2007 (Ν. 9696/21.03.2007). Η συμφωνία CEFTA 2006, στοχεύει στην δημιουργία “Περιοχής Ελευθέρου Εμπορίου” (FTA) στη Νοτιοανατολική Ευρώπη στο πλαίσιο της ενοποίησης των υφιστάμενων 32 διμερών Συμφωνιών Ελευθέρου Εμπορίου στην περιοχή. Η διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2011. Πρόκειται για μία συμφωνία που εκτός των παραδοσιακών ρυθμίσεων για τις Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου, περιλαμβάνει και ρυθμίσεις για το “Εμπόριο Υπηρεσιών”, για τα δικαιώματα “πνευματικής ιδιοκτησίας”, για τους διαγωνισμούς για τις προμήθειες του Δημοσίου και για την προώθηση Επενδύσεων. Η υλοποίηση των ανωτέρω στόχων υποστηρίζεται από την ΕΕ μέσω του “χρηματοδοτικού εργαλείου”, γνωστού ως “Μέσο Προενταξιακής Βοήθειας”(IPA). Στο πλαίσιο της CEFTA 2006 προβλέπεται η κατάργηση δασμών για όλα τα βιομηχανικά προϊόντα, καθώς και η απελευθέρωση συγκεκριμένων αγροτικών προϊόντων για κάθε χώρα. Τα προϊόντα της Αλβανίας τα οποία θεωρήθηκαν “ευαίσθητα” προστασίας των εισαγωγών τους από τις χώρες της περιοχής οι οποίες επικύρωσαν την συμφωνία, πλην του Κοσσυφοπεδίου, είναι τα “γαλακτοκομικά”, το “κρέας πουλερικών”, το “βοδινό κρέας”, σχεδόν όλα τα λαχανικά, τα φρούτα για τα οποία προβλεπόταν ενιαίος δασμός ανεξαρτήτως χώρας εισαγωγής, όπως πορτοκάλια, μάνγκο, σύκα, λεμόνια κτλ, ο καφές, το τσάι, ορισμένοι σπόροι, ο σίτος, σχεδόν όλα τα προϊόντα αλεύρων, καθώς και ορισμένοι σπόροι και φαρμακευτικά βότανα με εξαίρεση τα εισαγόμενα από την Κροατία και το Κοσσυφοπέδιο. Όσον αφορά στα προστατευόμενα “μεταποιημένα” αγαθά, θα πρέπει να αναφέρουμε τα προϊόντα “επεξεργασμένου κρέατος”, τα οποία υπόκεινται σε ποσοστώσεις, και προγραμματισμένες μειώσεις δασμών με εξαίρεση τα εισαγόμενα από Κροατία, και Κοσσυφοπέδιο. Οι εισαγωγές ζάχαρης, παρασκευασμένων

λαχανικών, αλκοολούχων ποτών και μη επεξεργασμένων δερμάτων, υπόκεινται σε ποσοτώσεις και προγραμματισμένη μείωση δασμών.

Οι υφιστάμενες Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου για την Αλβανία, πέραν της “Ενδιάμεσης Συμφωνίας” και της CEFTA, είναι το αποτέλεσμα της υπογραφής και από την Αλβανία, τον Ιούνιο του 2001, από κοινού με άλλες Βαλκανικές χώρες (Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κροατία, Σερβία και Μαυροβούνιο, Ρουμανία και πΓΔΜ), του **Μνημονίου Κατανόησης για Φιλελευθεροποίηση & Διευκόλυνση του Εμπορίου στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας για τη ΝΑ Ευρώπη** το οποίο προέβλεπε σταδιακή, αμοιβαία εξάλειψη δασμολογικών επιβαρύνσεων έως το 2008, σε ποσοστό 90% επί του συνολικού όγκου εμπορίου. Στο πλαίσιο εφαρμογής αυτού του Μνημονίου, έχουν υπογραφεί διμερείς Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου, με την πΓΔΜ (29.03.2002), την Κροατία (27.02.2002), την Ρουμανία (21.02.2003), την Βουλγαρία (27.03.2003), την Βοσνία-Ερζεγοβίνη (28.04.2003), το Κοσσυφοπέδιο (07.07.2003), την Σερβία/Μαυροβούνιο (13.11.2003) και Μολδαβία (13.11.2003). Σε ισχύ έχουν τεθεί οι Συμφωνίες με πΓΔΜ (15.7.2002), Κροατία (01.06.2003), Ρουμανία (01.01.2004), Βουλγαρία (01.09.2003) και Κόσοβο (01.10.2003)

Στις 14 Μαΐου 2007, επικυρώθηκε η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου μεταξύ Αλβανίας και Τουρκίας (Ν. 9733/14.05.2007), η οποία είχε υπογραφεί στα Τίρανα τον Δεκέμβριο του 2006. Η Συμφωνία αυτή, η οποία έχει τον χαρακτήρα της ‘ασύμμετρης’ συμφωνίας διότι προβλέπει διαφορετικές μεθόδους και καθεστώτα δασμολογικής μεταχείρισης για τις δύο χώρες, αναμένεται να ενισχύσει το εμπόριο μεταξύ των δύο χωρών κυρίως στους τομείς των βιομηχανικών και αγροτικών προϊόντων καθώς και να προσδώσει περαιτέρω ώθηση στις τουρκικές επενδύσεις στην Αλβανία. Οι δασμοί στα εξαγόμενα τουρκικά βιομηχανικά προϊόντα προς την Αλβανία θα μειωθούν σταδιακά και θα εξαλειφθούν εντελώς στο τέλος μίας μεταβατικής περιόδου πέντε ετών, ενώ δεν προβλέπεται κάτι ανάλογο για τα αλβανικά βιομηχανικά προϊόντα. Επιπρόσθετα, η Συμφωνία προβλέπει την απάλειψη των δασμών σε σειρά αλβανικών αγροτικών προϊόντων που θα εξάγονται στην Τουρκία και την ύπαρξη ποσοτώσεων για τα αντίστοιχα τουρκικά.

Η Αλβανία έχει πραγματοποιήσει **πρόοδο όσον αφορά στην προσαρμογή της στα διεθνή εμπορικά πρότυπα και διαδικασίες** (υιοθέτηση νέου Δασμολογικού Κώδικα, μειώσεις δασμών). Το 2007 σημειώθηκε περαιτέρω πρόοδος στην ενίσχυση της “δυναμικότητας και ικανότητας” της Αλβανίας (Capacity Building) για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων οι οποίες στοχεύουν στην “ενίσχυση της δυναμικότητας και αποδοτικότητας” των φορέων και οργανισμών που σχετίζονται με το Εμπόριο, τόσο με τον νόμο 9777/16.07.2007, “για την επικύρωση των χρηματοοικονομικών συμφωνιών μεταξύ του Υπουργικού Συμβουλίου της Δημοκρατίας της Αλβανίας και της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, για το ετήσιο περιφερειακό πρόγραμμα CARDS 2006, της Κοινοτικής βοήθειας για τις Τελωνειακές Αρχές των Δυτικών Βαλκανίων”, όσο και με τον νόμο 9814/1.11.2007 “για την διαπίστευση των οργανισμών που εμπλέκονται στη διαδικασία εναρμόνισης” ο οποίος αναμένεται να ενισχύσει την διαδικασία εξαγωγών ενισχύοντας την ορθολογική ρύθμιση της εσωτερικής αγοράς. Επιπλέον, το 2007 ενισχύθηκε το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της “αγοράς” με την ίδρυση νέων θεσμών, όπως το “Εθνικό Κέντρο Εγγραφής Επιχειρήσεων” (Υπουργικές Αποφάσεις 505/01.08.2007 και 506/01.08.2007) και η “Αρχή Ανταγωνισμού” (υπ’ αριθ. 96/30.04.2007 απόφαση του Κοινοβουλίου “για την έγκριση του οργανογράμματος και της δομής της Μονάδας Κανονιστικής Ρύθμισης του Ανταγωνισμού”)

Η λειτουργία των αλβανικών τελωνείων ανήκει στην αρμοδιότητα της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων (DGC), η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών, και η οργάνωση της προβλέπεται από τον Τελωνειακό Κώδικα (ν. 8449/27.01.1999), ο οποίος βασίζεται στις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΕ (κανονισμός EEC No. 2913/92/12.10.1992).

Το νομικό πλαίσιο λειτουργίας των αλβανικών τελωνείων, συνίσταται πέραν του Τελωνειακού Κώδικα, από τον νόμο 8474/14.04.1999 «Περί της συνδυασμένης ονοματολογίας των αγαθών» ο οποίος βασίζεται στον Κανονισμό 2263/2000/EC της ΕΕ που τροποποίησε το Παράρτημα Ι του Κανονισμού ECC 2658/87, καθώς και στο Π.Δ. 205/13.04.2009 «Περί της εφαρμογής του τελωνειακού Κώδικα» το οποίο βασίζεται στον Κανονισμό 2454/1993/EC, αλλά και στις συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου που έχει συνάψει η Αλβανία..

1.4.2 Φορολογία

Το 2007 επήλθαν σημαντικές μεταρρυθμίσεις στο φορολογικό σύστημα, όσον αφορά στο φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, στον φόρο εισοδήματος μικρών επιχειρήσεων, και στην φορολογία επιχειρήσεων. Έτσι, με τον νόμο 9844/17.12.2007 ο φορολογικός συντελεστής εισοδήματος διαμορφώθηκε στο 10%, ενώ επαναπροσδιορίστηκε το όριο κατάταξης μίας επιχειρήσεως στην κατηγορία “μικρές επιχειρήσεις”. Επίσης, με τον νόμο 9766/09.07.2007 σε αντικατάσταση του νόμου 8438/28.12.1998, προσδιορίστηκε ο νέος συντελεστής φορολογίας επιχειρήσεων, (φορολόγηση κερδών) στο επίπεδο του 10% από 20% που ίσχυε μέχρι σήμερα. Επιπλέον, νέες ρυθμίσεις αφορούν τόσο στην περίοδο αποπληρωμής του ΦΠΑ για μηχανολογικό εξοπλισμό και μηχανές που προορίζονται για επενδυτικούς σκοπούς, η οποία επεκτάθηκε στο ένα έτος με τον νόμο 9856/12.12.2007 ο οποίος αντικατέστησε τον νόμο 7928/27.04.1995, όσο και ως προς τα φορολογικά κίνητρα απαλλαγής φορολογίας και καταβολής ειδικών τελών, τόσο για τους παραγωγούς ηλεκτρικής Ενέργειας όταν η παραγωγή τους υπερβαίνει τα 5 MW (Ν. 839/05.12.2007), όσο και στα τέλη καυσίμων τα οποία προορίζονται για την παραγωγή “καθαρής ενέργειας” (Ν.9765/09.07.2007 ο οποίος τροποποίησε τον ν. 8976/12.12.2002)

Πίνακας 1.4.3

Κυριότεροι φόροι στην Αλβανία

Φόρος	Περιγραφή	Απαλλαγές και εξαιρέσεις	Κλίμακα
Φόρος εισοδήματος	Φόρος επί εισοδημάτων μόνιμων κατοίκων Αλβανίας ανεξαρτήτως της χώρας από την οποία αυτή προέρχονται, ενώ οι μὴ μόνιμοι κάτοικοι υπόκεινται σε φορολόγηση εισοδημάτων αποκτηθέντων στην Αλβανία.	-Αφορολόγητα τα πρώτα 10.000 λεκ μηνιαίου μισθού -Απαλλάσσονται τα επιδόματα ανεργίας, συντάξεις και εισοδήματα αυτοαπασχολούμενων αγροτών καθώς και εισοδήματα αποκτηθέντα εκτός χώρου εργασίας, όπως προμήθειες, συμμετοχή σε Συμβούλια κτλ.	Για εισοδήματα άνω των 10.000 Λεκ = 10% Φόρος 10% επί τόκων, μετοχών κλπ.
Φόρος Μικρών Επιχειρήσεων	Επιβάλλεται σε επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών <8 εκατ. λεκ	Απαλλάσσονται οι γεωργικές δραστηριότητες	3% επί του ετήσιου κύκλου εργασιών. Δεν καταβάλλουν ΦΠΑ
Φόρος επί κερδών επιχειρήσεων	Φόρος επί κερδών αλβανικών επιχειρήσεων και κερδών αλλοδαπών επιχειρήσεων κτηθέντων στην Αλβανία	Απαλλάσσονται φορολογίας και καταβολής ειδικών τελών, οι παραγωγοί ηλεκτρικής Ενέργειας όταν η παραγωγή τους υπερβαίνει τα 5 MW (Ν. 839/05.12.2007,)	10%
Φόρος ακίνητης περιουσίας	Πρόκειται για φόρο των ΟΤΑ ο οποίος επιβάλλεται επί κτηρίων και αγροτικής γής που ανήκουν σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ανεξαρτήτως αν είναι ή όχι μόνιμος κάτοικος της Αλβανίας.	Περιουσία ξένων αποστολών	Φόρος ανά μ2 ανάλογα με τη περιοχή και τη χρήση

Φόρος μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας			
Φόρος νέων κατασκευών	Δημοτικός φόρος επί νέων κατασκευών		
Φ.Π.Α.		Απαλλαγή για ορισμένες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, παροχή υπηρεσιών, υγείας, εκπαίδευσης, ΜΚΟ, διπλωματικές αποστολές, προσωρινές εισαγωγές, αγαθά σε καθεστώς διαμετακόμισης, εξαγωγές κλπ.	20%
Ειδικοί φόροι	Φόροι σε καπνό και τσιγάρα, καύσιμα, αλκοολούχα και μη αλκοολούχα ποτά, μεταλλικό νερό, καφέ, έλαια, καλλυντικά, αρώματα	Απαλλάσσονται: υγροποιημένο αέριο για οικιακή κατανάλωση, αιθυλική αλκοόλη για παρασκευή ποτών για εξαγωγή	Αρώματα: 60% Ντίζελ: 65% Κηροζίνη: 20 Λ/Λ Αμόλυβδη: 33 Λ/Λ Σούπερ: 38Λ/Λ Τσιγάρα: 25 Λ/π Μη αλκοολούχα: 2 Λ/Λ Μεταλλικό νερό: 1Λ/Λ Καφές ψημένος: 80 Λ/κ Καφές άψητος: 40 Λ/κ Μπίρα: 30 Λ/Λ Κρασί: 20 Λ/Λ Λοιπά αλκοολούχα: 130 Λ/Λ
Εισαγωγικοί δασμοί		Απαλλάσσονται: -αγαθά που απαλλάσσονται ρητά βάσει διακρατικών συμφωνιών -Ανθρωπιστική βοήθεια -ορισμένες εισαγωγές που χρησιμεύουν στην άντληση πετρελαίου	Το ύψος κυμαίνεται από 0-15%, ανάλογα με τη δασμολογική κλάση
Διάφοροι εθνικοί και δημοτικοί φόροι και τέλη	Τέλη αδειών διαφόρων ειδών		
Ετήσιο τέλος κυκλοφορίας αυτοκινήτων			-10.000 Λ για οχήματα μέχρι και 4 θέσεις -30.000 Λ για οχήματα >4 θέσεις -Ειδικό τέλος για ντιζελοκίνητα

1.4.2.1 Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας

Η Αλβανία έχει υπογράψει “Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολόγησης”, με τις χώρες: Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Ελλάδα, Ελβετία, Ιταλία, Κροατία, Μαλαισία, Μάλτα, Μολδαβία, Νορβηγία, Ουγγαρία, πΓΔΜ, Πολωνία, Ρουμανία, Ρωσική Ομοσπονδία, Σουηδία, Τουρκία και Τσεχία. Με την Ελλάδα η Συμφωνία αυτή υπεγράφη στην Αθήνα, στις 14.07.1995 και είναι σε ισχύ από 01.01.2001.

1.4.2.1 Ζώνες Ελεύθερων Οικονομικών Συναλλαγών

Το 2007 ψηφίστηκε το ρυθμιστικό πλαίσιο δημιουργίας “Ελευθέρων Οικονομικών Ζωνών” (Ν. 9789/19.09.2007). Το κυριότερο πλεονέκτημα αυτών των Ζωνών είναι ότι θα ενθαρρύνουν τις ξένες επενδύσεις στην χώρα, κυρίως στον τομέα των εξαγωγών επεξεργασμένων-τυποποιημένων προϊόντων. Το μειονέκτημά τους είναι ότι πιθανότητα θα

λειτουργήσουν ως φορολογικοί παράδεισοι, με αποτέλεσμα απώλεια εσόδων για την Κυβέρνηση.

1.4.3 Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας

Η Αλβανία είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικών Δικαιωμάτων, ενώ έχει επίσης προσυπογράψει την Σύμβαση του Παρισιού για την Προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, την Συμφωνία της Μαδρίτης για την Διεθνή Καταχώρηση Εμπορικών Σημάτων, την Συμφωνία για Συνεργασία σε θέματα Ευρεσιτεχνιών, την Σύμβαση της Βέρνης για την Προστασία Λογοτεχνικών και Καλλιτεχνικών Έργων και την Συμφωνία TRIPS. Τον Ιανουάριο του 2003 επικυρώθηκε το Πρωτόκολλο της Μαδρίτης προς εφαρμογή της σχετικής Συμφωνίας. Στην Αλβανία οι ευρεσιτεχνίες προστατεύονται για χρονικό διάστημα, κατά μέσο όρο, 20 ετών.

Η Διεύθυνση Ευρεσιτεχνίας και Εμπορικών Σημάτων είναι Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Ενέργειας. Η λειτουργία της ορίζεται από τον νόμο υπ' αριθμού 9947/07.07.2008 "Για την Βιομηχανική Ιδιοκτησία». Η διάρκεια κατοχύρωσης διαρκεί για 10 έτη και μπορεί να ανανεώνεται κατόπιν αίτησης για διάρκεια 10 περαιτέρω ετών.

1.4.4 Ανταγωνισμός

Σημαντικό βήμα στην ενίσχυση του Ανταγωνισμού απετέλεσε η υπ' αριθμόν 96/30.04.2007 απόφαση του Κοινοβουλίου "για την έγκριση του οργανογράμματος και της δομής της Αρχής Κανονιστικής Ρύθμισης του Ανταγωνισμού", σύμφωνα με την οποία ιδρύθηκε Ανεξάρτητη Αρχή Ανταγωνισμού που υπόκειται στον έλεγχο του Κοινοβουλίου και η οποία περιλαμβάνει την Επιτροπή Ανταγωνισμού ως αποφασιστικό όργανο και τη Γραμματεία Ανταγωνισμού η οποία έχει αρμοδιότητα διεξαγωγής ερευνών. Η Αρχή αυτή αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω την προσπάθεια επιβολής των ρυθμίσεων του ν. 9121/01.12.2003 (Νόμος Προστασίας του Ανταγωνισμού) ο οποίος στοχεύει στην αντιμετώπιση περιπτώσεων δεσπόζουσας θέσης στην αγορά. Ο νόμος αυτός αντικατέστησε τον νόμο 8044/7.12.95.

1.4.5 Δημόσιες προμήθειες

Όσον αφορά στις δημόσιες προμήθειες, αυτές διέπονται από τον νόμο 9643/20.11.2006, ο οποίος αντικατέστησε τον νόμο 7971/26.7.95. Κύριος φορέας είναι το Γραφείο Δημόσιων Προμηθειών το οποίο ιδρύθηκε με την κοινή Υπουργική Απόφαση 496/18.09.1995 και του οποίου το ρυθμιστικό καθεστώς προσδιορίζεται κυρίως από τον ν. 9643/20.11.2006, ο οποίος στα άρθρα 6 και 13 προβλέπει τις αρμοδιότητες του Γραφείου Δημόσιων Προμηθειών, και από τις "Οδηγίες Πρωθυπουργού" (Direction of Prime Minister) υπ' αριθ. 230/20.09.2006, και 84/10.05.2007, καθώς και από την Κοινή Υπουργική Απόφαση 176/29.03.2006 που αφορά στη δημοσίευση του Δελτίου Δημόσιων Προσφορών.

1.4.6 Προστασία καταναλωτή

Βελτιώσεις στο καθεστώς προστασίας του καταναλωτή (ν. 9135/10.9.97) εισήγαγε η Κοινή Υπουργική Απόφαση 14.11.2007 "για την Έγκριση της Στρατηγικής Προστασίας του Καταναλωτή και Επιτήρησης της Αγοράς". Το καθεστώς "προστασίας του καταναλωτή" στην Αλβανία, μεταξύ άλλων επιβάλλει την χρήση της αλβανικής γλώσσας στα παρεχόμενα προϊόντα και υπηρεσίες, και προσδιορίζει το πλαίσιο για τη δημιουργία Συστήματος Επιθεώρησης Εμπορίου και τη διαχείριση των καταγγελιών εκ μέρους των καταναλωτών.

1.4.7 Κοινωνική ασφάλιση

Το Αλβανικό Δίκαιο, με τους Νόμους 7703/01.05.1993 και 7870/13.10.1994 υποχρεώνει τους εργοδότες στην καταβολή ασφαλιστικών εισφορών υπέρ των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις τους. Από τον Μάιο του 2007, το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών

υπολογίζεται για κάθε επιχείρηση, ανάλογα με το αντικείμενο της, το μέγεθος της και την φοροδοτική της ικανότητα, με βάση τον ελάχιστο μηνιαίο μισθό όπως προβλέπεται στην απόφαση 285/04.05.2007 του Υπουργικού Συμβουλίου. Η καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και ασφάλισης υγείας συνίσταται στην μηνιαία καταβολή από τον εργοδότη υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων τόσο για σύνταξη όσο και για ιατρική περίθαλψη. Έτσι για μηνιαίο μισθό από 13.140 Λέκ έως και 65.700 Λέκ, ο εργοδότης συνεισφέρει 21,7% του μηνιαίου μισθού και ο εργαζόμενος 11,2% του μηνιαίου μισθού.

1.4.8 Δημιουργία επιχείρησης στην Αλβανία

Η αλβανική κυβέρνηση εφαρμόζει φιλελεύθερες πολιτικές προσέλκυσης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και ίδρυσης αλλοδαπής εταιρείας στην Αλβανία., καταργώντας κάθε περιορισμό ως προς την νομική προσωπικότητα. Ενδεικτικά τα δικαιολογητικά που απαιτούνται περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- Καταστατικό της Εταιρείας.
- Απόδειξη κατάθεσης σε κάποια τράπεζα, που λειτουργεί στην Αλβανία, του αρχικού κεφαλαίου (σύμφωνα με την αλβανική νομοθεσία το ιδρυτικό κεφάλαιο εταιρείας υπό την μορφή ΕΠΕ δεν θα πρέπει να είναι λιγότερο των 100.000 περίπου LEK – περίπου 830 Ευρώ). Το αντίστοιχο ελάχιστο κεφάλαιο για την ίδρυση Α.Ε. (χωρίς κρατική συμμετοχή) είναι 2.000.000 LEK (περίπου 16.500 Ευρώ) ενώ με κρατική συμμετοχή ανέρχεται σε 10.000.000 LEK (περίπου 83.000 Ευρώ). Το κεφάλαιο της ΑΕ πρέπει να εγγραφεί εξ' ολοκλήρου και με την εγγραφή της εταιρείας πρέπει να κατατεθεί τουλάχιστον το 25%.
- Επικυρωμένη από δικηγόρο φωτοτυπία του διαβατηρίου.
- Πληροφορίες σχετικά με τις μελλοντικές δραστηριότητες της επιχείρησης.
- Πιστοποιητικό ιδιοκτησίας του χώρου που θα εγκατασταθεί η επιχείρηση ή συμβόλαιο ενοικίασης.
- Υπεύθυνη δήλωση για τα αναμενόμενα έσοδα και έξοδα της επιχείρησης μέχρι το τέλος του έτους.

Δεν υπάρχει περιορισμός ως προς την μορφή της επιχείρησης που δύναται κάποιος ξένος επενδυτής να ιδρύσει στην Αλβανία, αυτό επαφίεται στην διακριτική του ευχέρεια. Το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση εταιρείας στην Αλβανία, εξαρτάται από την νομική προσωπικότητα της επιχείρησης. Έτσι, για την ίδρυση Ανώνυμης εταιρείας με την συμμετοχή του Δημοσίου (sh. α. στην αλβανική), απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο ύψους δέκα (10). εκ. Λέκ, για την ίδρυση Ανώνυμης εταιρείας χωρίς την συμμετοχή του Δημοσίου (sh. α. στην αλβανική), απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο ύψους δύο (2) εκ. Λέκ, ενώ για την ίδρυση Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (sh.p.k στην αλβανική), απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο ύψους 100.000 Λέκ,

1.4.9 Σχέσεις Αλβανίας – ΕΕ

Η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης Αλβανίας –ΕΕ (Stabilisation and Association Agreement) υπεγράφη στο Λουξεμβούργο την 12^η Ιουνίου 2006 όπως και η Προσωρινή Συμφωνία της Αλβανίας με την ΕΕ για τις εμπορικές σχέσεις των δύο μερών. Το γενικό πλαίσιο της Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης αποτελείται από τέσσερις άξονες: πολιτικός διάλογος και περιφερειακή συνεργασία, προοδευτική απελευθέρωση των εμπορικών συναλλαγών μέχρι τον ορισμό της ελεύθερης εμπορικής ζώνης ανάμεσα στην ΕΕ και την Αλβανία, κοινωνική ελευθερία και τέλος συνεργασία στους τομείς υψηλής προτεραιότητας όπως στον τομέα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων. Πρόκειται για το πρώτο στάδιο της μελλοντικής προσχώρησης της Αλβανίας στην Ε.Ε. με πρώτο βήμα την σταδιακή κατάργηση δασμών μέχρι το 2011 οι οποίοι έχουν διαμορφωθεί από 15,3% το 1998, στο 11% το 2000, στο 8,2% το 2005, στο 6,6% το 2006, στο 3,1% το 2007 με στόχο το

2010 να φτάσουν το 1% . Η διαδικασία επικύρωσης της Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και από της δύο πλευρές, προβλέπει την επικύρωση αυτής της συμφωνίας από το κοινοβούλιο και των 27 χωρών μέλη της ΕΕ όπως και από το Αλβανικό Κοινοβούλιο. Μέχρι την επικύρωση από τα κοινοβούλια και των 27 κρατών μελών, εφαρμόζεται η Ενδιάμεση Συμφωνία, η οποία αφορά μόνο εμπορικές συναλλαγές, όπως προβλέπεται από την ίδια την Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης.

Η οικονομική βοήθεια στην ευρύτερη περιοχή της Αλβανίας δόθηκε μέσω του προγράμματος CARDS (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilization) το οποίο εγκρίθηκε από τον κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αρ. 2666/2000/ 5.10.2000 όπου ορίζονται ότι (α) ο κύριος στόχος της παρεχόμενης βοήθειας στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, είναι η υποστήριξη της διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, (β) το ποσό που τέθηκε στην διάθεση της Αλβανίας για την περίοδο 2001-2006 ανέρχεται περίπου στα 280 εκ. Ευρώ (για όλα τα κράτη των Δυτικών Βαλκανίων ήταν περίπου 4,65 δις ευρώ) και (γ) ότι η βοήθεια αυτή της ΕΕ προς την Αλβανία (όπως και προς τις λοιπές χώρες των Δυτ. Βαλκανίων) είναι *grad* (δωρεάν χωρίς καμία υποχρέωση επιστροφής χρημάτων).

Από το 2007 έχει τεθεί σε ισχύ ένα νέο πρόγραμμα βοήθειας της ΕΕ προς την Αλβανία, το IPA (Instrument for Pre-Accession Assistance), το οποίο έχει αντικαταστήσει στις 1/1/2007 πέντε προγράμματα: τα PHARE, ISPA, SAPARD, το πρόγραμμα για την προ-ένταξη της Τουρκίας και το πρόγραμμα CARDS. Το IPA θα καλύπτει όλες τις δραστηριότητες για την προ-ένταξη στην ΕΕ τόσο για τις υποψήφιες χώρες όσο και για τις χώρες οι οποίες πρόκειται να θέσουν υποψηφιότητα. Ο προϋπολογισμός του IPA κυμαίνεται στα 11.468 δις Ευρώ για τα επόμενα επτά έτη. Μέσω του IPA η ΕΕ θα ενισχύσει την προσπάθεια της Αλβανίας να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

2.1 Θεσμικό Πλαίσιο

Οι διμερείς οικονομικές-εμπορικές σχέσεις Ελλάδος και Αλβανίας διέπονται από τις ακόλουθες Συμφωνίες:

- Συμφωνία Οικονομικής, Βιομηχανικής, Τεχνικής και Επιστημονικής Συνεργασίας (υπεργρ. Τίρανα, Νοέμβριο 1997, κυρ. Ν.1973/91, ΦΕΚ 173/Α/20.11.1991)
- Συμφωνία Αμοιβαίας Προώθησης και Προστασίας των Επενδύσεων (κυρ. Ν.2069/14.06.1992, ισχ. 04.01.1995)
- Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος (κυρ. Ν.2755/99 ΦΕΚ 252/1999, ισχ.16.12.2000, σε εφαρμογή από 01.01.2001)
- Συμφωνία Εποχιακής Απασχόλησης (κυρ. Ν.2482/16.05.1997, ισχ. 05.08.1997)
- Συμφωνία Συνεργασίας επί Τελωνειακών Θεμάτων (κυρ. Ν.2180/1994, ισχ. 28.08.1994)
- Συμφωνία Εμπορικής Ναυτιλίας (κυρ. Ν.1980/1991, ΦΕΚ 186/Α/09.12.1991, ισχ. 13.05.1992)
- Συμφωνία Διεθνών Οδικών Επιβατικών και Εμπορευματικών Μεταφορών (ΦΕΚ 246Α/1998)

Έχουν πραγματοποιηθεί εννέα Σύνοδοι Μεικτής Διακυβερνητικής Επιτροπής Οικονομικής, Βιομηχανικής, Τεχνικής & Επιστημονικής Συνεργασίας (πρώτη: Τίρανα, Μάρτιος 1988-τελευταία: Ιωάννινα, Απρίλιος 2005).

Η συνεργασία στους επιμέρους τομείς, διέπεται από τις ακόλουθες συμφωνίες

(i) Μεταφορές: Έχουν συναφθεί Συμφωνίες Διεθνών Οδικών Επιβατικών και Εμπορευματικών Μεταφορών (30.12.1997) και Αεροπορικών Μεταφορών. Επίσης, έχουν υπογραφεί Πρωτόκολλα Συνεργασίας Μεταφορών (30.12.1997) και Αεροναυτιλίας (17.09.1999). Η Ελλάδα αποδίδει προτεραιότητα στην ολοκλήρωση των έργων που αφορούν στον Πανευρωπαϊκό Άξονα VIII, ιδίως εκείνων που έχουν ενταχθεί στο Σύμφωνο Σταθερότητας. Ειδικότερου ελληνικού ενδιαφέροντος είναι η διασύνδεση των καθέτων οδικών αξόνων της Αλβανίας με την Εγνατία οδό, οι συνοριακές διαβάσεις καθώς και η δυνατότητα διασύνδεσης των σιδηροδρομικών γραμμών Ελλάδος-Αλβανίας. Η Ολυμπιακή Αεροπορία πραγματοποιεί τακτικά δρομολόγια προς την Αλβανία.

(ii) Επικοινωνίες: Μεταξύ του ΟΤΕ και της Albtelcom έχει υπογραφεί Πρωτόκολλο Συνεργασίας (26.01.1994). Ο ΟΤΕ έχει παράσχει δωρεάν εξοπλισμό αξίας GRD 70 εκ., ενώ υπάρχει η προοπτική σύνδεσης των δύο χωρών με οπτικό καλωδιακό σύστημα. Η κοινοπραξία COSMOTE-TELENOR είναι πλειοψηφών μέτοχος της αλβανικής εταιρείας κινητής τηλεφωνίας AMC και η VODAFON/PANAFON κάτοχος της δεύτερης άδειας κινητής τηλεφωνίας.

(iii) Τραπεζικός Τομέας: Στην Αλβανία δραστηριοποιούνται τέσσερις ελληνικές τράπεζες, τρεις μέσω καταστημάτων (Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank, Εμπορική Τράπεζα-Commercial Bank) και μία μέσω θυγατρικής (Τράπεζα Πειραιώς-Tirana Bank).

(iv) Ενέργεια: Η ΔΕΗ έχει συνδράμει στο παρελθόν την Δημόσια Επιχείρηση Ενέργειας της Αλβανίας (KESH) με την δωρεάν παραχώρηση ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και την ενημέρωση στελεχών-τεχνικών στις εγκαταστάσεις της. Το σχήμα ανταλλαγής ενέργειας που εφαρμόζονταν μέχρι πρόσφατα μεταξύ των δύο εταιρειών ανετράπη το 2005, λόγω των

ταχύτητα αυξανόμενων αναγκών της αλβανικής πλευράς και της στενότητας του ελληνικού ενεργειακού συστήματος να ανταποκριθεί, υφίστανται πάντως δυνατότητες περαιτέρω συνεργασίας στον τομέα κατασκευής υδροηλεκτρικών έργων στην Αλβανία. Ελληνικές εταιρείες (ΕΛΠΕ, Mamidoil) δραστηριοποιούνται στον πετρελαϊκό τομέα της Αλβανίας με σημαντικές επενδύσεις. Συνεργασία υφίσταται επίσης μεταξύ των ΙΓΜΕ και ΚΑΠΕ και των αντίστοιχων φορέων της Αλβανίας.

(v) Γεωργία: Από την 1η Σύνοδο της Μεικτής Υποεπιτροπής Συνεργασίας στον τομέα της Γεωργίας (Ιανουάριος 1996) η Ελλάδα έχει συνδράμει την Αλβανία με την πραγματοποίηση σεμιναρίων σε θέματα εναλλακτικών μορφών καλλιέργειας, κτηνοτροφίας, προσφορά επισιτιστικής βοήθειας και εξοπλισμού (θερμοκήπια).

(vi) Τελωνειακή συνεργασία: Έχει συναφθεί Συμφωνία για Συνεργασία επί Τελωνειακών Θεμάτων (ισχύ από 28.08.1994). Η Ελληνική Τελωνειακή Διοίκηση έχει οργανώσει σεμινάρια για την επιμόρφωση των αλβανών τελωνειακών υπαλλήλων. Παρέχεται επίσης τεχνική βοήθεια μέσω του γραφείου “Αποστολής Τελωνειακής Συνδρομής” της ΕΕ στα Τίρανα (CAM Albania).

(vii) ΜΜΕ: Μεταξύ ΕΟΜΜΕΧ και του Υπουργείου Οικονομικής Συνεργασίας και Εμπορίου της Αλβανίας έχει υπογραφεί Πρωτόκολλο Συνεργασίας (17.04.2000) με σκοπό την αλληλοενημέρωση και την προώθηση της συνεργασίας. Ο ΕΟΜΜΕΧ παρείχε τα έτη 1999-2000 τεχνική βοήθεια σε αλβανικές ΜΜΕ για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

(viii) Τυποποίηση προϊόντων: Ο ΕΛΟΤ συνεργάζεται με τον Αλβανικό Φορέα Τυποποίησης (DPS) και το Υπουργείο Δημοσίων Έργων της Αλβανίας ενημερώνοντας στελέχη των δύο τελευταίων επί θεμάτων ευρωπαϊκών προτύπων και κανονισμών.

(ix) Έρευνα και Τεχνολογία: Στο πλαίσιο της Ελληνο-Αλβανικής Μεικτής Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογικής Συνεργασίας έχουν υπογραφεί πέντε Πρωτόκολλα (τελευταίο 27-30.06.2000). Μεταξύ των υλοποιούμενων δράσεων περιλαμβάνονται κοινά ερευνητικά έργα, έργα δημιουργίας δικτύων και τεχνικής υποστήριξης.

(x) Τουρισμός: Έχει υπογραφεί διμερής Συμφωνία Τουριστικής Συνεργασίας (22.12.1999) και υλοποιούνται προγράμματα επιμόρφωσης και ανάπτυξης του αγροτουρισμού.

(xi) Δημόσια Διοίκηση: Έχει υπογραφεί Πρωτόκολλο Συνεργασίας σε θέματα Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (07.09.2003).

(xii) Απασχόληση: Μεταξύ των δύο χωρών ισχύει Συμφωνία Εποχιακής Απασχόλησης (05.08.1997) βάσει της οποίας προσφέρεται η δυνατότητα χορήγησης άδειας εργασίας περιορισμένης χρονικής διάρκειας σε αλβανούς υπηκόους.

(xiii) Υγεία: Η Ελλάδα παρέχει δωρεάν νοσηλεία σε 500 αλβανούς υπηκόους βάσει σχετικής Συμφωνίας (05.05.1998).

(xiv) Περιβάλλον: Η Ελλάδα έχει χρηματοδοτήσει περιβαλλοντικές μελέτες στην Αλβανία. Οι δύο χώρες, μαζί με την πΓΔΜ, συνεργάζονται για την δημιουργία του Διαβαλκανικού Πάρκου Πρεσπών. Τον Απρίλιο του 2003 υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας για την προστασία του Περιβάλλοντος.

2.2 Διμερές Εμπόριο

Οι σημαντικές εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο χωρών, το ύψος των ελληνικών επενδύσεων στην Αλβανία, τα μεταναστευτικά εμβάσματα, καθώς και η αναπτυξιακή βοήθεια που η Ελλάδα προσφέρει στην Αλβανία, αποτελούν τα βασικά στοιχεία των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών.

2.2.1. Όγκος Εμπορίου- Εμπορικό ισοζύγιο

Η Ελλάδα είναι ο δεύτερος σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της Αλβανίας μετά την Ιταλία. Η συνολική αξία του όγκου Εμπορίου με την Ελλάδα το έτος 2007, ανήλθε στα 474,789 εκ. Ευρώ, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 15,67% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους.

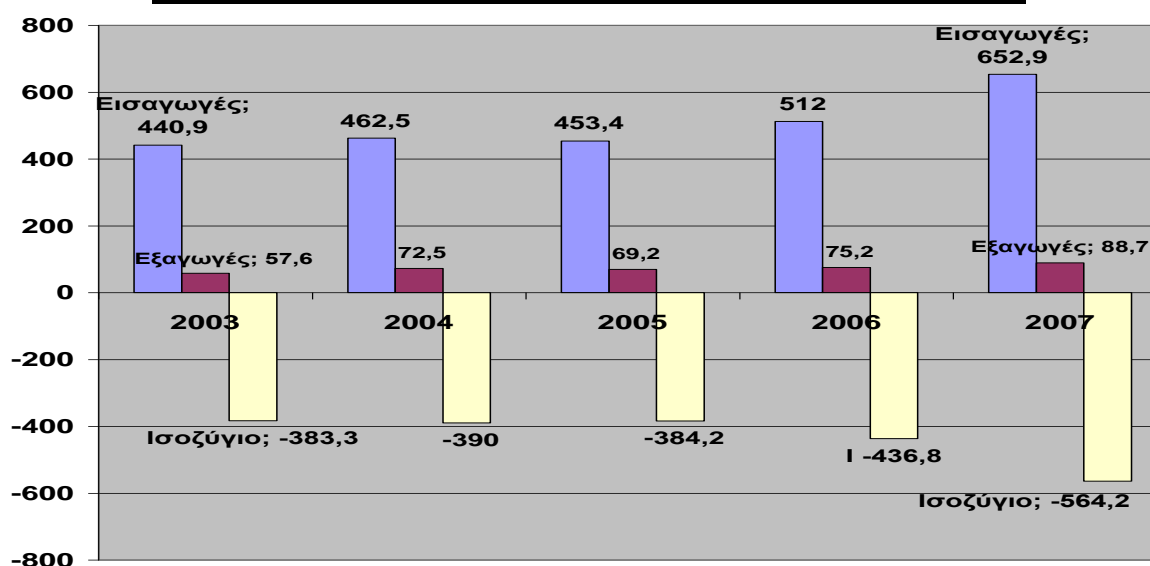
Πίνακας 2.1
Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας –Αλβανίας, 2003-2007

	2004		2005		2006		2007	
	Εκατ.€	% συνόλου	Εκατ.€	% συνόλου	Εκατ.€	% συνόλου	Εκατ. €	% συνόλου
Εισαγωγές	371,964	20,18%	365,950	17,42%	406,633	16,78%	474,789	15,54%
Εξαγωγές	58,405	11,98%	55,412	10,45%	59,986	9,54%	64,962	8,27%
Ισοζύγιο		-371,906		-310,538		-346,647		-409,827
Όγκος Εμπορίου		372,022		421,362		466,619		539,751

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Το εμπορικό ισοζύγιο παραμένει θετικό για την Ελλάδα, με ρυθμό ετήσιας αύξησης της τάξεως του 18,22%, στα 409,827 εκ. Ευρώ, από 346,647 εκ. Ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2006. Ο υψηλός ρυθμός αύξησης του εμπορικού πλεονάσματος υπέρ της Ελλάδος, οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η αξία των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία αυξάνεται με ρυθμό διπλάσιο από τον ρυθμό αύξησης των εξαγωγών της Αλβανίας στην Ελλάδα. Επίσης, προκύπτει ότι παρόλο που οι ελληνικές εξαγωγές αυξάνονται σταθερά την ίδια περίοδο, εντούτοις ως ποσοστό επί του συνόλου παρατηρείται σταδιακή υποχώρηση του μεριδίου των ελληνικών εξαγωγών, από 17,4% το έτος 2005 σε 16,8% το 2006 και σε 12,2% το 2007.

Διάγραμμα 2.1
Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας –Αλβανίας, 2003-2007(εκ. Δολάρια)

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

2.2.2 Ελληνικές εξαγωγές προς την Αλβανία

Η συνολική αξία εισαγωγών της Αλβανίας από την Ελλάδα το έτος 2007, ανήλθε στο ποσό των 474,789 εκ. Ευρώ (652,9 εκ. δολ. ΗΠΑ), με ρυθμό αύξησης σε σχέση με το προηγούμενο έτος, της τάξεως του 16,76%. Οι ελληνικές εξαγωγές παρουσιάζουν μεν αύξηση, ωστόσο το μερίδιό τους επί του συνόλου των αλβανικών εισαγωγών μειώθηκε κατά 4,6%, καθώς το σύνολο των αλβανικών εισαγωγών αυξάνει με ταχύτερο ρυθμό σε σχέση με το ρυθμό αύξησης των ελληνικών εξαγωγών προς την Αλβανία. Αντιθέτως, χώρες τόσο με υψηλότερο κόστος παραγωγής προϊόντων, όπως η Γερμανία όσο και πολύ χαμηλότερου συνολικού κόστους παραγωγής, όπως η Κίνα, σημείωσαν αξιόλογη αύξηση των μεριδίων τους επί των συνολικών αλβανικών εισαγωγών.

Οι σημαντικότερες κατηγορίες σε όρους αξίας εξαγόμενων προϊόντων από την Ελλάδα στην Αλβανία το έτος 2007, αφορούν στους κλάδους των «ορυκτών προϊόντων», «μετάλλων και των προϊόντων τους», «μηχανήματα –μηχανολογικός εξοπλισμός», «παρασκευασμένα τρόφιμα και ποτά», «κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα», «χημικά και βιομηχανικά προϊόντα ή κράματα», «πλαστικά», «φυτικά προϊόντα» και «πέτρα, γύψο, προϊόντα τσιμέντου».

(Πρβλ Πίνακα 2.2)

Πίνακας 2.2.
Εξαγωγές Ελλάδος προς Αλβανία, σε χιλιάδες Ευρώ

Κωδ.	Περιγραφή	χιλιάδες ευρώ
5	Ορυκτά προϊόντα	152.665,4
15	Κύρια μέταλλων και των προϊόντων τους	56.165,0
16	Μηχανήματα, ηλεκτρικά μηχανήματα και εξοπλισμός ...	46.360,8
4	Παρασκευασμένα τρόφιμα, ποτά, αλκοολούχα ποτά και κρασιά	46.242,5
11	Κλωστοϋφαντουργία και τα προϊόντα της	33.959,7
6	Χημικά βιομηχανικά προϊόντα ή κράματα	24.039,1
7	Τα πλαστικά και τα προϊόντα τους, Λάστιχο και τα προϊόντα του	23.699,9
2	Φυτικά προϊόντα	23.137,5
13	Πέτρα, γύψο, προϊόντα τσιμέντου	15.236,4
9	Η ξυλεία και τα προϊόντα της, Ξυλάνθρακας, Φελλό και τα προϊόντα του	13.763,3
10	Το ξύλο ή άλλες ίνες, κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνι	12.290,2
1	Ζώντα ζώα, τα προϊόντα ζωικής προέλευσης	7.095,7
20	Διαφορετικά βιομηχανοποιημένα προϊόντα	6.115,7
3	Ζωικά λίπη και έλαια ή φυτικά και τα προϊόντα τους	5.899,0
17	Οχήματα	5.541,7
18	Οπτικά, φωτογραφικά ή κινηματογραφικά	1.699,1
8	Αμεταποίητα και επεξεργασμένα δέρματα	342,5
12	Υποδήματα, καπέλα, ομπρέλες	294,7
19	Όπλα και πυρομαχικά και ο εξοπλισμός τους	203,0
14	Τα φυσικά ή καλλιεργημένα μαργαριτάρια, κοσμήματα ...	35,1
21	Έργα τέχνης, συλλογές και αντίκες	2,7
	ΣΥΝΟΛΟ	474.789,0

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

2.2.2.1 Μερίδιο Αγοράς των ελληνικών προϊόντων στην Αλβανία

Οι εξαγωγές των ελληνικών προϊόντων στην Αλβανία, παρουσιάζουν αξιόλογη διασπορά, αφού τα 20 πρώτα σε μέγεθος αξίας προϊόντα, αντιστοιχούν στο 50% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία.

Πίνακας 2.3
Αξία Εξαγωγών Ελλάδος προς Αλβανία, σε γιλιάνες Ευρώ

Κωδ.	Περιγραφή	Αξία 2006	Αξία 2007	% ετήσιας μεταβολής	Μερίδιο 2006	Μερίδιο 2007
271019	Μεσαία και βαρέα έλαια πετρελαίου	57.311,90	91.251,70	59%	14,09%	19,22%
271011	Ελαφρά έλαια και παρασκευάσματα	23.199,60	30.022,80	29%	5,71%	6,32%
252329	Τσιμέντο Portland nes	13.940,10	16.313,40	17%	3,43%	3,44%
721420	Ράβδοι από σίδηρο – (ανάγλυφα μετά από επεξεργασία έλασης)	11.895,70	10.974,90	-8%	2,93%	2,31%
220300	Μπίρα από βύνη	8.022,50	10.292,00	28%	1,97%	2,17%
240220	Τσιγάρα που περιέχουν καπνό	12.242,90	9.164,40	-25%	3,01%	1,93%
760120	Κράματα αργιλίου	7.555,90	8.212,60	9%	1,86%	1,73%
690410	Τούβλα οικοδομικά	5.087,90	6.640,70	31%	1,25%	1,40%
760410	Ράβδοι και είδη καθορισμένης μορφής από αργίλιο όχι σε κράμα	5.069,50	5.246,30	3%	1,25%	1,10%
80810	Μήλα νοπά	5.517,00	5.020,90	-9%	1,36%	1,06%
80510	Πορτοκάλια νοπά ή ξερά	5.353,90	4.261,30	-20%	1,32%	0,90%
610610	Γυνακεία ενδύματα βαμβακερά	4.857,40	4.219,80	-13%	1,19%	0,89%
271113	Βουτάνια, υγροποιημένα	7.021,70	4.139,90	-41%	1,73%	0,87%
252390	Υδραυλικά τσιμέντα nes	1.569,60	4.133,60	163%	0,39%	0,87%
611241	Μαγιό γυνακεία, από συνθετικές ίνες, πλεκτά	3.115,40	3.868,30	24%	0,77%	0,81%
761290	Δεξαμενές, βαρέλια, τύμπανα, μπιτόνια, κουτιά και παρόμοια δοχεία, από αργίλιο, για όλες τις ύλες	2.161,10	3.718,00	72%	0,53%	0,78%
441032	Μοριοσανίδες και παρόμοιες πλάκες από ξύλο ή άλλα	3.684,80	3.693,70	0%	0,91%	0,78%
151219	Λάδια ηλιοτρόπιου, κνήκου ή βαμβακιού και τα κλάσματά τους, όχι χημικώς μετασχηματισμένα	1.518,80	3.470,10	128%	0,37%	0,73%
190219	Ζυμαρικά εν γένει	2.963,10	3.205,20	8%	0,73%	0,68%
690510	Κεραμίδια	4.066,30	3.173,70	-22%	1,00%	0,67%
	Σύνολο αξίας αγορών των 22 πρώτων σε αξία προϊόντων	186.155,10	231.023,30	24,1%		
	Ποσοστό επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία	45,95%	48,52%			

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Τα σημαντικότερα σε αξία προϊόντα που εξάγονται από την Ελλάδα στην Αλβανία είναι τα προϊόντα “έλαια πετρελαίου” (κωδικοί 271019 και 271011) σε ποσοστό 25,54% του συνόλου της αξίας των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία. Επίσης σημαντικό μερίδιο στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία, κατέχουν τα προϊόντα “τσιμέντο Portland nes”(3,44%), “ράβδοι από σίδηρο”(2,31%), και “μύρα από βύνη” (2,17%).

Τα σημαντικότερα σε αξία ελληνικά προϊόντα που εξήχθησαν στην Αλβανία το 2007, καταγράφονται στον πίνακα 2.3 ανωτέρω, στον οποίο παρουσιάζεται ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής και το μερίδιο επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία, τόσο για το έτος 2006 όσο και για το έτος 2007. Επιπλέον στο Παράρτημα 1, πραγματοποιείται σύντομη παρουσίαση των 25 πρώτων σε αξία εξαγωγών ελληνικών προϊόντων στην Αλβανία για το έτος 2007, με παράθεση στοιχείων του ανταγωνισμού, και τα σχετικά μερίδια αγοράς.

2.2.3.4 Ανάλυση των 25 πρώτων σε αξία προϊόντων που εξήχθησαν στην Αλβανία

Μεσαία και βαρέα έλαια πετρελαίου (271019)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	91251,7	50,2%
Ρωσία	55978,7	30,8%
Γεωργία	9494,5	5,2%
ΠΓΔΜ	5909,6	3,3%
Λοιπές χώρες	19124,6	10,5%
ΣΥΝΟΛΟ	181759,1	100,0%

Το προϊόν “**Μεσαία και βαρέα έλαια πετρελαίου**” (HS 271019, σημείωσε αύξηση της αξίας εξαγωγών του στην Αλβανία, της τάξεως του 59% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, αυξάνοντας το μερίδιο του στο σύνολο της αξίας των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία σε 19,22% από 14,09% το 2006. Επιπλέον, (πρβλ. πίνακα παραπλεύρως), το προϊόν αυτό κατέχει μερίδιο αγοράς στην Αλβανία **50,2%**, με την Ρωσία να έπεται σε ποσοστό 30,8%.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αξιόλογο μερίδιο αγοράς κατέχει και η ΠΓΔ, της τάξεως του 3,3%.

Τσιμέντο τύπου Πόρτλαντ (252329)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	16313,4	48,0%
Τουρκία	8070,6	23,8%
Ιταλία	5780,7	17,0%
ΠΓΔΜ	2297,1	6,8%
Λοιπές χώρες	1505,5	4,4%
ΣΥΝΟΛΟ	33967,3	100,0%

Όσον αφορά στο προϊόν “**Τσιμέντο τύπου Πόρτλαντ**” (HS 252329), το προϊόν αυτό κατέχει μερίδιο αγοράς στην Αλβανία της τάξεως του **48%** με δεύτερη την Τουρκία με μερίδιο 23,8% και τρίτη την Ιταλία με μερίδιο 17%. Αξιόλογο μερίδιο κατέχει και η ΠΓΔΜ της τάξεως του 6,8%. Η αξία εξαγωγών αυτού του προϊόντος, αυξήθηκε κατά 17% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ωστόσο το μερίδιο επί του συνόλου της αξίας των ελληνικών

εξαγωγών στην Αλβανία παρέμεινε σταθερό (3,4%)

Ράβδοι από σίδηρο (721420)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Τουρκία	16989,9	27,7%
Ουκρανία	13766,9	22,5%
Ελλάδα	10974,9	17,9%
ΠΓΔΜ	9795,8	16,0%
Ιταλία	6837,7	11,2%
Λοιπές χώρες	2947	4,8%
ΣΥΝΟΛΟ	61312,2	100,0%

Το προϊόν “**Ράβδοι από Σίδηρο**” (HS 271420) αν και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ελληνικά προϊόντα που εξάγονται στην Αλβανία, με μερίδιο επί του συνόλου της αξίας των ελληνικών εξαγωγών της τάξεως του 2,31%, κατέχει το **17,9%** μερίδιο αγοράς, όπου το 27,7% κατέχει η Τουρκία και το 22,5% η Ουκρανία. Αξιόλογα μερίδια αγοράς, κατέχουν η ΠΓΔΜ και η Ιταλία της τάξεως του 16% και 11,2 % αντίστοιχα, επί του συνόλου της αξίας εισαγωγών αυτού του προϊόντος στην Αλβανία.

Η αξία εξαγωγών από την Ελλάδα στην Αλβανία, αυτού του προϊόντος, το 2007 μειώθηκε κατά 8% σε σχέση με το 2006.

Μπύρα από Βύνη (220300)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	10292	58,5%
Ιταλία	4138,5	23,5%
Γερμανία	680,5	3,9%
ΠΓΔΜ	594,4	3,4%
Βέλγιο	532,6	3,0%
Λοιπές χώρες	1353,9	3,0%
ΣΥΝΟΛΟ	17591,9	100%

να ακολουθεί στο 23,5% και την Γερμανία στο 3,9%

Τσιγάρα που περιέχουν καπνό (240220)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	91251,7	50,2%
Ρωσία	55978,7	30,8%
Γεωργία	9494,5	5,2%
ΠΓΔΜ	5909,6	3,3%
Λοιπές χώρες	19124,6	10,5%
ΣΥΝΟΛΟ	181759,1	100%

Αντίθετα, το προϊόν “**Τσιγάρα**” (HS 240220) σημείωσε σημαντική πτώση της αξίας εξαγωγών του στην Αλβανία, της τάξεως του 25%, σε σχέση με το 2006, ωστόσο κατέχει μερίδιο επί του συνόλου της αξίας εισαγωγής αυτού του προϊόντος, της τάξεως του **50,2%**.

Κράματα αργιλίου (760120)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	8212,6	66,6%
Τουρκία	1612,5	13,1%
Ρωσία	1300,1	10,5%
Ιταλία	572,7	4,6%
Κίνα	391,1	3,2%
Ελβετία	248,2	2,0%
ΣΥΝΟΛΟ	12337,2	100,0%

Αύξηση της αξίας εξαγωγών σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, σημείωσε και το προϊόν Κράματα αργιλίου (760120), της τάξεως του 9%. Το μερίδιο αγοράς αυτού του προϊόντος ξεπερνάει το **66%**, με τις εισαγωγές του προϊόντος αυτού από την Τουρκία, να αντιστοιχούν στο 13,1% της συνολικής αξίας εξαγωγών του, για το έτος 2007.

Τούβλα οικοδομικά (690410)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	6640,7	80,3%
ΠΓΔΜ	970,2	11,7%
Σερβία-Μαυρ.	166,8	2,0%
Ιταλία	100	1,2%
Λοιπές χώρες	388	4,8%
ΣΥΝΟΛΟ	181759,1	100%

Πολύ μεγάλη αύξηση της τάξεως του 31% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, σημείωσε η αξία εξαγωγών του προϊόντος, **Τούβλα οικοδομικά (690410)**, το οποίο κατέχει μερίδιο αγοράς πάνω από **80%**.

Ράβδοι, από αργίλιο όχι σε κράμα (760410)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Τουρκία	5347,2	36,8%
Ελλάδα	5246,3	35,5%
Ιταλία	3153,0	21,3%
Κίνα	866,7	5,9%
Λοιπές χώρες	76,6	0,5%
ΣΥΝΟΛΟ	14779,8	100%

Σε συνέχεια της σημαντικής αύξησης του προϊόντος “Κράματα αργιλίου”, αύξηση της τάξεως του 3% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, σημείωσε και το προϊόν, **Ράβδοι, από αργίλιο όχι σε κράμα (760410)**, του οποίου η αξία εξαγωγών επί της συνολικής αξίας εξαγωγών αυτού του προϊόντος στην Αλβανία αντιστοιχεί στο **35,5%**.

Μήλα νωπά (080810) Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	5020,9	54,6%
Ιταλία	2906,1	31,6%
ΠΓΔΜ	1272,1	13,8%
UNMIK	0,1	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ	9199,2	100,0%

Το προϊόν **Μήλα νωπά (080810)**, σημείωσε κάμψη της αξίας εξαγωγών του από Ελλάδα κατά 9%, αν και το μερίδιο αγοράς επί του συνόλου των εισαγομένων νωπών μήλων στην Αλβανία, αγγίζει το **55%**.

Πορτοκάλια νωπά η ξερά (080510) Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	4261,3	53,4%
Ιταλία	3682	46,1%
Τουρκία	13,4	0,2%
Σερβία	9,7	0,1%
Λοιπές χώρες	14,7	0,2%
ΣΥΝΟΛΟ	7981,1	100,0%

Ακόμη μεγαλύτερη κάμψη της αξίας εξαγωγών του για το 2007, σημείωσε το προϊόν **Πορτοκάλια νωπά η ξερά (080510)**, κατά 20% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους. Διατηρώντας ωστόσο κυρίαρχη θέση στην αγορά εισαγόμενων πορτοκαλιών, με μερίδιο της τάξεως του **54%**.

Γυναικεία ενδύματα βαμβακερά (610610) Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	4219,8	86,2%
Ιταλία	596,7	12,2%
Γαλλία	25,9	0,5%
Τουρκία	24,1	0,5%
Λοιπές χώρες	29,8	0,7%
ΣΥΝΟΛΟ	4896,3	100,0%

Κάμψη της αξίας εξαγωγών του στην Αλβανία, κατά 13%, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, σημείωσε και το προϊόν, **Γυναικεία ενδύματα βαμβακερά (610610)**, το οποίο ωστόσο, κατέχει μερίδιο αγοράς πάνω από **86%**.

Βουτάνια υγροποιημένα (271113) Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Κροατία	10317,9	45,4%
Ελλάδα	4139,9	18,2%
Γεωργία	3400,3	15,0%
Ιταλία	2271,2	10,0%
Τουρκία	791,7	3,5%
Αίγυπτος	717,5	3,2%
Ουκρανία	682,7	3,0%
Σερβία	339,9	1,5%
Ρουμανία	74,2	0,3%
ΣΥΝΟΛΟ	22735,3	100,0%

Το προϊόν **Βουτάνια υγροποιημένα (271113)**, δεν ακολούθησε την τάση των άλλων πετρελαιοειδών, σημειώνοντας πτώση της αξίας εξαγωγών του στην Αλβανία για το έτος 2007, της τάξεως του 41%. Πρόκειται για το προϊόν με την μεγαλύτερη ετήσια μείωση της αξίας εξαγωγών του, για το έτος 2007. Δεσπόζουσα θέση στην αγορά αυτού του προϊόντος, κατέχει η Κροατία με μερίδιο 45,4%, ενώ η Ελλάδα ακολουθεί, με μερίδιο της τάξεως του **18,2%**.

Υδραυλικά τσιμέντα nes (252390) Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ιταλία	14847,9	77,6%
Ελλάδα	4133,6	21,6%
Τουρκία	79,7	0,4%
Λοιπές χώρες	69,9	0,4%
ΣΥΝΟΛΟ	19131,1	100,0%

Αντίθετα, το προϊόν, **Υδραυλικά τσιμέντα nes (252390)**, σημείωσε την μεγαλύτερη αύξηση αξίας εξαγωγών του στην Αλβανία, σε σχέση με το 2006, της τάξεως του 163%. Το προϊόν αυτό, κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αλβανική αγορά, με μερίδιο, πάνω από **77%**.

Γυναικεία μαγιό, από συνθετικές ίνες, (611241)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	3868,3	98,7%
Ιταλία	41,7	1,1%
Κίνα	8,3	0,2%
Χονγκ Κόνγκ	0,4	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ	3918,7	100,0%

Αύξηση της αξίας εξαγωγών του στην Αλβανία, της τάξεως του 24%, σε σχέση με το 2006, σημείωσε και το προϊόν **Γυναικεία μαγιό, από συνθετικές ίνες, (611241)**, το οποίο διεύρυνε το ποσοστό του επί του συνόλου της αξίας των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία, από 0,77%, σε 0,81%. Το προϊόν αυτό, κατέχει ποσοστό **99%** επί των συνολικών εισαγωγών αυτού του προϊόντος, στην Αλβανία.

Δεξαμενές, βαρέλια και παρόμοια δοχεία από αργίλιο (761290)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	3718,0	45,7%
Ιταλία	2075,1	25,5%
Ρουμανία	1044,6	12,8%
Σερβία	948,1	11,7%
Τουρκία	171,7	2,1%
Λοιπές χώρες	173,9	2,1%
ΣΥΝΟΛΟ	8131,4	100,0%

Σημαντική αύξηση της αξίας εξαγωγών του, της τάξεως του 72%, σε σχέση με το 2006, σημείωσε και το προϊόν **Δεξαμενές, βαρέλια και παρόμοια δοχεία από αργίλιο (761290)**, το οποίο διεύρυνε το ποσοστό του επί του συνόλου της αξίας των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία, από 0,53%, σε 0,78%. Το προϊόν αυτό, κατέχει μερίδιο **45,7%** επί των συνολικών εισαγωγών αυτού του προϊόντος, στην Αλβανία.

Μοριοσανίδες και παρόμοιες πλάκες από ξύλο ή άλλα (441032)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	3693,7	38,2%
Ιταλία	3051,1	31,5%
Βουλγαρία	1778,4	18,4%
Τουρκία	1134,7	11,7%
Κίνα	7,4	0,1%
Σλοβενία	7,5	0,1%
Ην. Αραβ. Εμιράτα	0,1	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ	9672,9	100,0%

Το προϊόν, **μοριοσανίδες και παρόμοιες πλάκες από ξύλο (441032)**, κατέχει μερίδιο αγοράς της τάξεως του **38,2%** με τις εισαγωγές αυτού του προϊόντος από την Ιταλία, να αντιστοιχούν στο 31,5% των συνολικών εισαγωγών αυτού του προϊόντος στην Αλβανία, και τις εισαγωγές στην Βουλγαρία, να αντιστοιχούν στο 18,4%.

Σπορέλαια όχι χημικώς μετασχηματισμένα (151219)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ουγγαρία	5785,9	40,1%
Βουλγαρία	3867,1	26,8%
Ελλάδα	3470,1	24,0%
ΠΓΔΜ	340,6	2,4%
Λοιπές χώρες	970	6,7%
ΣΥΝΟΛΟ	14433,7	100,0%

Όσον αφορά στο προϊόν **Σπορέλαια όχι χημικώς μετασχηματισμένα (151219)**, το οποίο σημείωσε ετήσια αύξηση της αξίας εξαγωγών του στην Αλβανία, της τάξεως του 128%, διπλασιάζοντας το μερίδιο του επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία, από 0,37% το 2006, σε 0,73% το 2007. Το μερίδιο αγοράς του προϊόντος αυτού, είναι της τάξεως του **24%** πίσω από την Ουγγαρία(40,1%) και την Βουλγαρία(26,8%)

Ζυμαρικά (190219)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	3205,2	48,8%
Ιταλία	2276,5	34,7%
Τουρκία	910,0	13,9%
Ισπανία	59,5	0,9%
Γαλλία	32,4	0,5%
Γερμανία	23,3	0,4%
Λοιπές χώρες	60,8	0,8%

Η αξία εξαγωγών του προϊόντος **Ζυμαρικά (190219)**, για το έτος 2007, παρέμεινε σταθερή σε σχέση με το 2006, σημειώνοντας ελαφρά κάμψη του μεριδίου του επί του συνόλου της αξίας των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία, από 0,73% το 2006 , σε 0,68% το 2007, κατέχοντας μεγάλο μερίδιο στο σύνολο της αξίας εισαγωγών ζυμαρικών από την Αλβανία, της τάξεως του **48,8%**.

Κεραμύδια (690510)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	3173,7	77,7%
Σερβία/Μαυροβούν.	329,5	8,1%
ΠΓΔΜ	306,7	7,5%
Λοιπές χώρες	60,8	6,7%
ΣΥΝΟΛΟ	276,1	100,0%

Πλάκες διαφράγματα από είδη ξύλου (441121)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	2904,2	59,6%
Τουρκία	1408,9	28,9%
Ιταλία	540	11,1%
Αυστρία	18,9	0,4%
ΣΥΝΟΛΟ	4872,0	100,0%

Πολυαιθυλένιο (390110)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	2792,9	41,2%
Σερβία/Μαυροβ	826,9	12,2%
Ιταλία	666,9	9,8%
ΠΓΔΜ	659,2	9,7%
Βουλγαρία	643,1	9,5%
Λοιπές χώρες	1197,3	17,8%
ΣΥΝΟΛΟ	6786,3	100,0%

Ηλεκτρικές μηχανές και εξαρτήματα για ιδιωτική χρήση (854381)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007, σε χιλ. Ευρώ		
Ελλάδα	2689,2	98,3%
Ιταλία	14,7	0,5%
Γαλλία	10,2	0,4%
ΗΠΑ	6,0	0,2%
Ηνωμ. Βασίλειο	4,2	0,2%
Λοιπές χώρες	11,3	0,4%
ΣΥΝΟΛΟ	2735.6	100.0%

Πανταλόνια ανδρικά βαμβακερά, όχι πλεκτά (620342)		
Εισαγωγές Αλβανίας 2007		
	€	%
ΣΥΝΟΛΟ	19295,1	100,0%
ΙΤΑΛΙΑ	15.493,70	80,3%
ΕΛΛΑΔΑ	2.566,70	13,3%
ΤΟΥΡΚΙΑ	842,2	4,4%
ΚΙΝΑ	197,4	1,0%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	127,5	0,7%
ΠΟΛΩΝΙΑ	35,3	0,2%
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	13	0,1%
ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	11,2	0,1%
VIET NAM	8,1	0,0%

Το προϊόν **Κεραμύδια (690510)**, σημείωσε σημαντική πτώση της αξίας εξαγωγών του στην Αλβανία για το έτος 2007, κατά 22%, ωστόσο το μεγαλύτερο ποσοστό εισαγωγών της Αλβανίας στο προϊόν αυτό, παρέρχεται από την Ελλάδα, κατά **77,7%**.

Αντίθετα, πολύ μεγάλη ετήσια αύξηση της τάξεως του 131%, όσον αφορά στην αξία εξαγωγών του από Ελλάδα στην Αλβανία για το έτος 2007, σημείωσε το προϊόν **Πλάκες διαφράγματα από είδη ξύλου (441121)**, το οποίο κατέχει το **59,6%** της αγοράς αυτού του προϊόντος στην Αλβανία.

Το προϊόν, **Πολυαιθυλένιο (390110)**, κατέχει το **41,2%** της αλβανικής αγοράς αυτού του προϊόντος, ενώ σημαντικό μερίδιο, όπως συμβαίνει με όλα τα προϊόντα της ευρύτερης κατηγορίας καυσίμων, κατέχει και η ΠΓΔΜ της τάξεως του 10% , περίπου.

Μεταξύ των εικοσιπέντε πρώτων προϊόντων σε αξία εξαγωγών στην Αλβανία, συγκαταλέγεται και το προϊόν, **Ηλεκτρικές μηχανές και εξαρτήματα για ιδιωτική χρήση (854381)**, το οποίο κατέχει ποσοστό **98,3%** επί του συνόλου των ηλεκτρικών μηχανών που εισάγονται στην Αλβανία , για οικιακή χρήση.

Όσον αφορά στο προϊόν, **Πανταλόνια ανδρικά βαμβακερά, όχι πλεκτά (620342)**, σε αντίθεση με το αντίστοιχο προϊόν που απευθύνεται στον γυναικείο πληθυσμό, κατέχει μερίδιο επί του συνόλου των εισαγωγών αυτού του προϊόντος στην Αλβανία, της τάξεως του **13,3%** έναντι, μεριδίου 80,3% των προϊόντων αυτής της κατηγορίας, τα οποία εισάγονται από την Ιταλία.

2.2.4 Ελληνικές εισαγωγές από την Αλβανία

Η αξία των εξαγωγών της Αλβανίας προς την Ελλάδα το έτος 2007 ανήλθε στα 64,962 εκ. Ευρώ, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 8,3% σε σχέση με το 2006, οπότε η αξία των αλβανικών εξαγωγών στην Ελλάδα ήταν 59,986 εκ. Ευρώ ή 88,7 εκ. δολ.

Η Ελλάδα αποτελεί τον δεύτερο πελάτη αλβανικών προϊόντων απορροφώντας περίπου το 8% των αλβανικών εξαγωγών, έναντι 68 % της Ιταλίας.

Το 2007 τα κυριότερα αλβανικά προϊόντα τα οποία εισήχθησαν στην Ελλάδα ήταν: γυναικείες μπλούζες, προϊόντα ανδρικής ένδυσης, ρινίσματα σιδήρου, υλικά συσκευασίας, καπνός, υλικά συσκευασίας από πλαστικό, ανδρικές πιτζάμες, κονσερβοποιημένα λαχανικά. Η αξία των κυριότερων εισαχθέντων στην Ελλάδα προϊόντων, παρουσιάζεται στον πίνακα 2.4. , κατωτέρω.

Πίνακας 2.4

Τα κυριότερα αλβανικά προϊόντα που εξάγονται στην Ελλάδα, σε εκ. Δολ.

Κωδ.	Περιγραφή	2007 (εκατ.\$)
6106	Γυναικείες μπλούζες	12,8
6203	Προϊόντα ανδρικής ένδυσης	9,7
7204	Scrap σιδήρου	7,1
2401	Καπνός	6,4
4819	Υλικά συσκευασίας από χαρτί	5,5
6107	Ανδρικές πιτζάμες	3,9
3923	Υλικά συσκευασίας από πλαστικό	3,2
2603	Μετάλλευμα Χαλκού	2,2
2005	Κονσερβοποιημένα λαχανικά	1,8

Πηγή: ACIT: Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

2.3 Ελληνικές Επενδύσεις

Ο νόμος 7764/02.11.1993 “για τις ξένες επενδύσεις” θέσπισε ευνοϊκό επενδυτικό καθεστώς για τους ξένους επενδυτές, προσφέροντας εγγυήσεις σε κάθε αλλοδαπό φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Σύμφωνα με αυτό τον νόμο, δεν απαιτείται κυβερνητική (κρατική) εξουσιοδότηση για την δραστηριοποίηση αλλοδαπών επενδυτών και κανένας τομέας δεν είναι “κλειστός” σε ξένες επενδύσεις. Επιπλέον, δεν υφίσταται περιορισμός στο ποσοστό συμμετοχής αλλοδαπής προέλευσης σε μια επιχείρηση, ενώ είναι δυνατόν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου και γενικότερα η συνολική ιδιοκτησία να ανήκει σε αλλοδαπούς. Επίσης, η ξένη επένδυση δεν μπορεί να απαλλοτριωθεί ή κρατικοποιηθεί άμεσα ή έμμεσα, εκτός από ειδικές περιπτώσεις, προς εξυπηρέτηση δημόσιου συμφέροντος, με εξουσιοδότηση σχετικού νόμου, ενώ οι ξένοι επενδυτές έχουν το δικαίωμα να επαναπατρίσουν όλες τις επενδύσεις στην μορφή χρηματικού κεφαλαίου ή εισφοράς σε είδος. Επιπλέον, την ίση μεταχείριση αλλοδαπών και εγχωρίων επενδύσεων, εγγυώνται οι διατάξεις τόσο του ν. 7638/19.11.1992 “περι των εμπορικών επιχειρήσεων” ο οποίος ρυθμίζει το εύρος δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων, και ορίζει τον τύπο της που απαιτείται για την ίδρυση μιας εταιρείας, όσο και του φορολογικού συστήματος, ενώ η νομοθεσία για τις δημόσιες προκηρύξεις διαγωνισμών, εισάγει μικρή διάκριση μεταξύ τοπικών και ξένων επενδυτών.

Στο παρελθόν το Ελληνικό Δημόσιο παρείχε κίνητρα για την υλοποίηση επενδύσεων στην Αλβανία. Στο πλαίσιο του Νόμου 2601/98 (αντικατέστησε τους Ν.1892/90 και Ν.2008/92), έχουν επιχορηγηθεί 85 επιχειρηματικά σχέδια με το συνολικό ποσό των GDR 2,24 δις., (βάσει του Ν.2008/92), με αποτέλεσμα την δημιουργία άνω των 8.000 νέων θέσεων εργασίας στην Αλβανία.

Η ελληνική επενδυτική παρουσία στην Αλβανία αριθμεί 220-250 επιχειρήσεις και θα μπορούσε να υπάρξει η εκτίμηση ότι για τη περίοδο 1991-2007 το επενδεδυμένο κεφάλαιο ανέρχεται σε 1 δις \$ περίπου, επί συνόλου άμεσων ξένων επενδύσεων στην Αλβανία, 2,15 δις \$ περίπου (διότι δυστυχώς δεν έχουν δημοσιευθεί επίσημα στοιχεία Α.Ξ.Ε ανά χώρα προέλευσης).

Οι σημαντικότερες ελληνικές επενδύσεις αφορούν στους ακόλουθους τομείς: τραπεζικό / ασφαλιστικό, εργοληψίας και κατασκευών, καπνού, καυσίμων, κλωστοϋφαντουργίας, τροφίμων, ειδών ένδυσης και υπόδησης.

Οι ελληνικές εταιρείες δραστηριοποιούνται κυρίως στους παρακάτω τομείς: τραπεζικό τομέα, τηλεπικοινωνίες, ενέργεια, πετρελαιοειδή, τρόφιμα, κατασκευές, δομικά υλικά, πληροφορική, συσκευασίες, εμπόριο και σε μικρότερο βαθμό προϊόντα υφαντουργίας κλπ.

Ενδεικτικό της σημαντικής οικονομικο-εμπορικής παρουσίας στην Αλβανία είναι και η λειτουργία επαγγελματικών οργανώσεων: μέ έδρα τα Τίρανα δραστηριοποιείται το Ελληνο-Αλβανικό Επιμελητήριο και η Ένωση Ελληνικών Επιχειρήσεων, ενώ με έδρα την Αθήνα λειτουργεί μικτό Ελληνο - Αλβανικό Επιμελητήριο.

Ενδεικτικά αναφέρουμε κάποιες επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων ανά τομέα δραστηριότητας:

■ **Τραπεζικός – Ασφάλιστικός τομέας τομέας:**

- Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
- Εμπορική Τράπεζα
- Tirana Bank (Όμιλος τραπεζής Πειραιώς)
- Tirana Leasing (Θυγατρική Τράπεζα Πειραιώς)

- Alpha Bank
- Interbanian (Όμιλος Ασπίς) (επένδυση 2,2 εκ.€)
- **Τηλεπικοινωνίες:**
  - AMC (Cosmote group)
  - Vodafone
  - ANOSSIS Sh.p.k
- **Πετρελαιοειδή- Κατασκευές – Ενέργεια:**
  - Global Petroleum (ΕΛΠΕ)
  - Mamidoil Albania (Όμιλος Mamidakis Oil)
  - Anoil
  - Εγνατία
  - Intralban (Intracom)
  - DIEKAT
  - Gekterna Sh.a
  - Atermon Consortium
  - DM Construction
  - Dua Gas (Εμφιάλωση υγραερίου)
  - Steam Oil & Gas Ltd
  - MT Constructions
  - DINAMIK
  - H.A.S. Construction
  - Mars Construction
  - Elter Construction Company S.A
  - Kronos Construction
- **Βιομηχανία-Δομικά Υλικά- Εξοπλισμοί:**
  - Μαΐλης (υλικά συσκευασίας)
  - Alumil (aluminium profiles) (συνολική επένδυση 5 εκ.€)
  - Exalco Albania S.A
  - Alpak
  - Morpack (υλικά συσκευασίας, Όμιλος Φιλίππου)
  - Titan Antea Cement Sh.a (συνολικό κόστος επένδυσης για ανέγερσης νέου εργοστασίου, ύψους 150 εκ. €)
  - IKERAL
  - GEA Sh.a.
  - Izoterm
  - Grantis Sh.P.K.
  - Sideral (Sidenor)
  - Albaform S.r.l.
  - Genima
  - Georges Dill SH.A. (JD)
  - Petcor International S.A.
  - Unitrack
  - GEO-AL (Geothermiki)
  - Marac Albania (Όμιλος MARAK)
  - Alba Grik (Οικοδομικά Υλικά)
  - Epirus Navigation LTD

- Georet
  - Dimapak (Θυγατρική της ΜΑΪΛΗΣ Α.Ε.)
  - Dynamic Pack Ltd
  - Spyrides Albania
  - VIBROMAX jcb
  - Unitrack AEE\$
  - Spanos Albania
  - Seller Hellas
  - Alexandris Albania (Θυγατρική της Γ.Π.ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ ΑΕΤΒΕ)
  - Fomula Sh.p.k
  - ALBEL-SA
  - PRAKTIKER ALBANIEN Sh.p.k.
  - ALBANIAN MOBILE COMMUNICATIONS (Συμφερόντων COSMOTE)
  - Anosses Sh.p.k (Products of Mobile Communications (AMC Cards))
  - Agna Group
- **Τρόφιμα-Ποτά-Δίκτυα Διανομής :**
- ATLAS S.A (Λούλης) (επένδυση 10 εκ.€)
  - TD TEDI GROUP
  - EMPORIO (Διανομή τροφίμων)
  - JOY FLORINA
  - HARMA FRUIT SH.p.k.
  - AMITA – PARTNER BALLKANIK sh.p.k.
  - BRAND NET
  - Agna group
  - GYROFARM S.A.
  - FRESH S.A
  - ALL B
  - ALCANS CORPORATION sh.a.
  - INTERTAN ALBANIA S.A.
  - ELKA INTERNATIONAL, DISTRIBUTION NETWORKS
  - Haris Lenas
  - AE1 -MERENTINO A.E.
- **Πληροφορική:**
- Horizon
  - Printec Albania (ηλεκτρονικές πληρωμές, αυτοματοποίηση τραπεζικών καταστημάτων)
  - Info-Quest (εμπορία Η/Υ)
- **Σύμβουλοι επιχειρήσεων – νομικές υπηρεσίες:**
- Rokas and Partners
  - Ernst & Young (ελεγκτικές & λογιστικές υπηρεσίες)
- **Μεταφορές:**
- Ολυμπιακή
  - Aegean
- **Φασόν**
- PANIEL & GORDON
  - TURBOTEX
  - SPANIEL & GORDON

- ALTER-MAN
- TERLANA
- GEORGES DILL (JD) SH.A.
- Arjetta Collection

■ *Υπηρεσίες*

- Όμιλος Υγεία (συνολική επένδυση άνω των 40 εκ. €)
- Κεντρική Κλινική Αθηνών
- SMT Albania Sh. p.k.
- Ashley Worldgroup SEE (διαφημιστική εταιρεία)
- Μικρογεύματα Γρηγόρης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

Η κατανομή και διανομή της ελληνικής αναπτυξιακής βοήθειας πραγματοποιείται σύμφωνα με τις οδηγίες της ΥΔΑΣ. Η Αλβανία αποτελεί τη πρώτη χώρα όσον αφορά στην παροχή διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας, αφού κατά μέσο όρο το ¼ των συνολικών χρηματοδοτήσεων της ΥΔΑΣ κατευθύνονται προς την Αλβανία.

Η καθαρή εκταμιευθείσα ελληνική αναπτυξιακή βοήθεια προς την Αλβανία, κατά τη περίοδο 2001-2007, ανέρχεται στα 78,3 εκ. Ευρώ, καθιστώντας την Ελλάδα έναν από τους πιο δραστήριους δωρητές στην Αλβανία, αφού αν συνυπολογιστεί και το κόστος εκπαίδευσης αλβανοπαίδων στην Ελλάδα, το προαναφερθέν μέγεθος κυμαίνεται στα 200 εκ. Ευρώ.

Ειδικά για το έτος 2007 η αναπτυξιακή βοήθεια που παρείχε η Ελλάδα στην Αλβανία ανήλθε σε 4,06 εκ. Δολάρια ΗΠΑ, ενώ το σύνολο της αναπτυξιακής βοήθειας που έλαβε η Αλβανία από τους διεθνείς δωρητές κατά το έτος 2007 ανήλθε σε 293 εκ. Δολάρια ΗΠΑ όπως καταγράφεται στον πίνακα 3.1 κατωτέρω.

ΔΩΡΗΤΗΣ	ΠΟΣΟ (εκατομμ. \$)
Αυστρία	3,29
Καναδάς	0,40
EBRD	20,40
Ε.Ε.	72,42
Γερμανία	21,60
Ελλάδα	4,06
Ισλαμική Τράπεζα	7,11
Ιταλία	15,79
Ιαπωνία	1,11
Ολλανδία	6,72
ΟΑΣΕ	2,05
Ισπανία	3,52
Σουηδία	10,09
Ελβετία	10,40
Ηνωμένο Βασίλειο	4,25
Ηνωμένα Έθνη	16,95
Η.Π.Α.	31,60
Παγκόσμια Τράπεζα	58,39
ΣΥΝΟΛΟ	293

Πηγή: Department of Strategy and Donor Coordination

Το ποσό των **49.890.000** Ευρώ για την Αλβανία προβλέπεται στο Ελληνικό Σχέδιο για την Οικονομική Ανασυγκρότηση των Βαλκανίων (ΕΣΟΑΒ), το οποίο στο πλαίσιο διμερούς συμφωνίας θα ολοκληρωθεί μέχρι το 2011. Από το ποσό αυτό, το 20%, δηλαδή **9.978.000** Ευρώ, έχει ήδη διατεθεί για την επιχορήγηση ιδιωτικών επενδύσεων. Μέχρι σήμερα έχουν εγκριθεί δεκαπέντε (15) επενδυτικές προτάσεις, εκ των οποίων οι ένδεκα (11) έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Το συνολικό άθροισμα των προϋπολογισμών των 15 επενδύσεων ανέρχεται σε **29.739.035,00** Ευρώ με το ποσοστό επιχορήγησης να ανέρχεται κατά κανόνα, στο 30% του συνολικού ύψους του προϋπολογισμού κάθε επένδυσης. Οι επενδύσεις που έχουν αναληφθεί περιλαμβάνουν την κατασκευή βιομηχανικών μονάδων παραγωγής δομικών υλικών, ξυλουργικών προϊόντων, παραγωγής προφίλ αλουμινίου, κά.

Το υπόλοιπο ποσό του ΕΣΟΑΒ για την Αλβανία, ύψους **39.414.000** Ευρώ, διατίθεται για την χρηματοδότηση σημαντικών έργων υποδομής. Τα έργα αυτά συγχρηματοδοτούνται και από την

αλβανική κυβέρνηση κατά 30%.Επίσης, από το ΕΣΟΑΒ, ποσό ύψους **498.000 Ευρώ** το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 1% του συνολικού ποσού, διατίθεται για την πραγματοποίηση μικρών έργων. Τα έργα που έχουν χρηματοδοτηθεί μέχρι σήμερα, αφορούν βελτιώσεις κοινόχρηστων χώρων σε επαρχιακές πόλεις.

Πίνακας 3.2
Παραγωγικές Επενδύσεις που έχουν ενισχυθεί από το ΕΣΟΑΒ

Εταιρεία	Περιγραφή	Ποσόν επένδυσης	Ποσόν επιδότησης	Θέσεις εργασίας
Χριστοδουλίδης- Bardhi-Plasa	Ίδρυση μονάδας παραγωγής τούβλων/Κορυτσά	2.855.850	856.755	46
Veko ΕΠΕ	Ίδρυση μονάδας παραγωγής προϊόντων ξυλείας/ Αργυρόκαστρο	2.290.000	687.270	18
Viorpack Albania	Ίδρυση μονάδας παραγωγής ειδών συσκευασίας και πλαστικών σωλήνων/Αργυρόκαστρο	3.450.000	1.035.000	52
Ελληνοαλβανική Βιομηχανία Ζωοτροφών Foralmit	Ίδρυση μονάδας παραγωγής ζωοτροφών/Φιέρι	806.000	241.800	10
Alumil Albania	Ίδρυση μονάδας παραγωγής προφίλ αλουμινίου/Τίρανα	4.800.000	1.350.000	44
Atlas	Ίδρυση μονάδας άλεσης σίτου/Τίρανα	4.850.000	1.445.000	50
Teruni 2	Ίδρυση μονάδας παραγωγής οικιακών επίπλων/Αργυρόκαστρο	2.383.000	716.400	90
K-A	Ίδρυση μονάδας εκτροφής χοίρων/Αγ. Σαράντα	488.000	146.400	15
Καμαράκης- Bajrami & Co	Ίδρυση μονάδας ασβεστοπολτού, χρωμάτων, παραδοσιακών σιδερένιων κιγκλιδωμάτων/Περιοχή Θερμοκηπίων, Δυρράχιο	1.458.820	437.646	50
Fresh ΕΠΕ	Ίδρυση μονάδας εμφιάλωσης νερού και παραγωγής χυμών/Φραστήνη	4.980.000	1.494.000	50
Gjirofarma	Ίδρυση μονάδας γαλακτοκομικών/Αργυρόκαστρο	1.220.000	342.000	25
Γρηγόρης Τσάκαλης-Ανέστης Τσάκαλης ΕΠΕ	Ίδρυση μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας στο Δραλέ, Δρυμάδα	325.000	93.000	9
ΣΥΝΟΛΟ		29.906.670	8.845.271	459

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ – ΠΡΟΠΤΙΚΕΣ

4.1. Πρόσβαση στην αλβανική αγορά

Μετά τον Δεκέμβριο 2006, τα περισσότερα αγροτικά και βιομηχανικά προϊόντα που προέρχονται από την Ε.Ε απαλλάσσονται των δασμών, ενώ το μέγιστο αυτών ανέρχεται στο 15% και εφαρμόζεται στα προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας, τα κοσμήματα και σε ορισμένα προϊόντα πολυτελείας. Τα εισαγόμενα είδη διατροφής πρέπει να φέρουν περιγραφή στην Αλβανική ενώ τα υπόλοιπα στην Ελληνική ή Ιταλική ή Αγγλική. Η μεταφορά των εμπορευμάτων μπορεί να γίνει είτε από την ξηρά (Κακαβιά και Κρυσταλλοπηγή με Ελλάδα, Hani I Hotit με Μαυροβούνιο) είτε από την θάλασσα (κυριότεροι λιμένες Δυρράχιο και Αυλώνας αλλά και οι λιμένες Αγ. Σαράντα και Shengjin).

Τα τελευταία χρόνια έχει υπάρξει σαφής βελτίωση των όρων διαβίωσης, ιδιαίτερα στην πρωτεύουσα, έχει δε περιορισθεί το φαινόμενο της εγκληματικότητας. Προβλήματα παραμένουν ως προς την ανάπτυξη δικτύων διανομής, ενώ οι συνεχείς και παρατεταμένες διακοπές ρεύματος, έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην λειτουργία κυρίως των βιομηχανικών μονάδων.

Η εξεύρεση συνεργάτη ή αντοπροσώπου αποτελεί μία οδίαίτρα δύσκολη διαδικασία αφού είναι σχεδόν αδύνατη η δυνατότητα αξιολόγησης αφού απουσιάζει η οργανωμένη θεσμική πληροφόρηση.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις, αντιμετωπίζουν προβλήματα τα οποία συναρτώνται προς τον βαθμό ωρίμανσης της λειτουργίας της αγοράς, και αφορούν στη χαμηλή ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, στις ανεπαρκείς υποδομές (ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, οδικό δίκτυο, μεταφορές), στο ασταθές θεσμικό πλαίσιο (κυρίως σε θέματα φορολογίας και τελωνείων), στην μεγάλης έκτασης διαφθορά στην δικαιοσύνη και την δημόσια διοίκηση, στην έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στην δημόσια διοίκηση.

Η απουσία κλαδικών φορέων και ενώσεων, σε συνδυασμό με την έλλειψη υποχρέωσης δημοσίευσης ισολογισμών στον ημερήσιο τύπο εκ μέρους των εταιρειών, καθιστούν δυσχερή την ανεύρεση στοιχείων για την αγορά της χώρας, στοιχείο που επιτείνεται από το χαμηλό ποσοστό τηλεφωνικής διείσδυσης (6,9% του πληθυσμού κατέχει σταθερό τηλέφωνο). Είναι σκόπιμο να επισημανθεί ότι αυτή η περιορισμένη διείσδυση της σταθερής τηλεφωνίας εξισορροπείται από την ευρεία και συνεχώς αυξανόμενη διείσδυση της κινητής.

4.1. Στόχοι – προοπτικές συνεργασίας

Η διασύνδεση των καθέτων αξόνων της Αλβανίας με την Εγνατία οδό (Qafe Thane-Pogradec-Korce-Κρυσταλλοπηγή και Tirana-Fieri-Gjirokaster-Κακαβιά και η ολοκλήρωση των έργων των νέων συνοριακών σημείων στο Μαυρομάτι Θεσπρωτίας και Μέρτζιανη Κόνιτσας, παραμένουν βασικοί στόχοι στον τομέα των μεταφορών. Στο τομέα της ενέργειας εξετάζεται η τροφοδοσία της Αλβανίας με φυσικό αέριο μέσω της Ελλάδας καθώς και η αναβάθμιση των γραμμών ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών που συνδέουν τις δύο χώρες.

Μέσω της διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας και του Ελληνικού Σχεδίου Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων επιχειρείται μία συνολική παρέμβαση ενίσχυσης της αναπτυξιακής πορείας και εκδημοκρατισμού της χώρας με την χρηματοδότηση έργων υποδομής, την στήριξη των επιχειρήσεων, των θεσμικών μεταρρυθμίσεων, των

διαρθρωτικών αλλαγών, της ασφάλειας, και της εφαρμογής των κανόνων δικαίου. Το ίδιο επιχειρείται και μέσω προγραμμάτων διασυννοριακής συνεργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, παρέχονται πλείστες δυνατότητες σε ελληνικές επιχειρήσεις, φορείς, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, εταιρείες μελετών, Ιδρύματα και Ινστιτούτα να αναπτύξουν δραστηριότητες στην Αλβανία.

Πέραν αυτών, ίδιες δυνατότητες παρέχονται για τις ελληνικές εταιρείες και για την υλοποίηση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Παγκόσμια Τράπεζα, από άλλες δωρήτριες χώρες καθώς και στις ιδιωτικοποιήσεις των στρατηγικών τομέων της οικονομίας και των βιομηχανικών μονάδων.

Ο σαφής ευρωπαϊκός προσανατολισμός της χώρας και η σταδιακή εναρμόνιση της προς την ευρωπαϊκή νομοθεσία, διευκολύνει περισσότερο την προσέλκυση νέων επενδύσεων. Το χαμηλό εργατικό κόστος, η γεινίαση με την χώρα μας, η ευρεία χρήση της ελληνικής γλώσσας, ο υδάτινος πλούτος, οι ακαλλιέργητες εκτάσεις αλλά και η έλλειψη προϊόντων και υπηρεσιών καθιστά την χώρα ελκυστική για ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με δυνητική αγορά τα ΝΔ Βαλκάνια.

Τομέας Δημοσίων Έργων

Στην χώρα έχουν προγραμματισθεί έργα υποδομών (κυρίως οδοποιία) χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση την Παγκόσμια Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, και από Δωρήτριες χώρες συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την ανακοίνωση, αξιολόγηση προσφορών και επιλογή αναδόχου είναι σύμφωνες με τις διατάξεις που τίθενται από τον φορέα χρηματοδότησης. Συνήθως ο εκάστοτε διαγωνισμός διενεργείται από την μονάδα διαχείρισης έργων κάθε Υπουργείου. Οι ίδιοι φορείς διενεργούν επίσης και τους διαγωνισμούς για τις μελέτες και επίβλεψη των έργων.

Ενέργεια

Ενδιαφέρον υπάρχει για επενδύσεις στον τομέα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Στρατηγικής σημασίας έργο αποτελεί επίσης η τροφοδοσία της χώρας με φυσικό αέριο. Λόγω του προβλήματος ελλείψεως ενέργειας υπάρχει μεγάλη ζήτηση για γεννήτριες, (κυρίως για δημόσια κτίρια, εργοστάσια, καταστήματα, ξένες αντιπροσωπείες), υγραέριο, ενώ με πρόσφατο νόμο η κυβέρνηση υποχρεώνει οι νεοανεγειρόμενες κατοικίες να έχουν καυστήρες θέρμανσης πετρελαίου.

Τομέας κατασκευών

Η αστυφιλία που γνωρίζει η χώρα, με επίκεντρο κυρίως την πρωτεύουσα, δημιούργησε μία δυναμική στον κατασκευαστικό τομέα η οποία αναμένεται να συνεχιστεί για την επόμενη 10ετία. Το μέσο κόστος κατασκευής, σύμφωνα με την αγορά, ανέρχεται σε 200-300 Ε/τ.μ., και οι πωλήσεις ανέρχονται από 400-800 Ε/τ.μ στα Τίρανα. Ενοικιάσεις γραφείων στο κέντρο της πόλης κυμαίνονται από 10-20 Ε/τ.μ., το δε ύψος ενοικίου στα εμπορικά καταστήματα στο κέντρο των Τιράνων ανέρχεται από 30-50 Ε/τ.μ. Οι μεγάλες εταιρείες στην ανέγερση πολυκατοικιών ανέρχονται στις 10 περίπου. Είναι αυτονόητο ότι μεγάλη ζήτηση υπάρχει για οικοδομικά, δομικά υλικά και είδη υγιεινής.

Γεωργία

Από τα τέλη του 1999 παρατηρείται συνεχής αύξηση των καλλιεργουμένων εκτάσεων στην χώρα. Ξένοι επενδυτές μπορούν να ενοικιάσουν εκτάσεις για καλλιέργειες για 30 χρόνια (ζωοτροφές, λαχανικά, δημητριακά, καπνά κα.). Σημειώνουμε εδώ τους πλούσιους υδάτινους πόρους που διαθέτει η χώρα. Εκτιμούμε πάντως ότι καλύτερη απόδοση παρέχεται με σύναψη συμβολαίων με τους παραγωγούς για απορρόφηση της παραγωγής. Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης ο κτηνοτροφικός τομέας, η παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, η ανάπτυξη ιχθυοκαλλιεργειών, και η επεξεργασία ξύλου και δερμάτων.

Τηλεπικοινωνίες

Η ιδιωτικοποίηση της αλβανικής κινητής τηλεφωνίας (AMC) και η χορήγηση δεύτερης άδειας κινητής τηλεφωνίας στην Vadafon/Panafon δημιούργησε μία αρκετά δυναμική αγορά στα προϊόντα και υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας. Αναμένεται επίσης να προχωρήσει η

διαδικασία ιδιωτικοποίησης της σταθερής τηλεφωνίας Albania Telecom σε στρατηγικό επενδυτή (σε συνδυασμό με παραχώρηση της τρίτης άδειας κινητής τηλεφωνίας στον ανάδοχο στρατηγικό επενδυτή).

Παραγωγικές Επενδύσεις

Η χώρα προσφέρεται για παραγωγικές μονάδες, κυρίως εντάσεως εργασίας, λόγω του χαμηλού εργατικού κόστους. Εταιρείες μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που παρέχονται με το σύστημα παθητικής τελειοποίησης και να επιδοτηθούν και από τον αναπτυξιακό νόμο 2601/98 (30% επιδότηση μέχρι ποσό 590.000 ευρώ).

Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για εγκατάσταση των επιχειρήσεων παρουσιάζεται επί του οδικού άξονα Tirana-Durres (45χλμ.) ο οποίος σημειωτέον είναι και ο μοναδικός αυτοκινητόδρομος.

Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που παρέχονται οφείλονται στην γειννίαση με τα μεγαλύτερα καταναλωτικά κέντρα, τη δυνατότητα εκτεταμένης προσφοράς εργατικών χεριών, με το μοναδικό διεθνές αεροδρόμιο της χώρας (Rinas), τον μεγαλύτερο λιμένα και φυσικά κοντά στην διοίκηση.

Εμπόριο

Στην χώρα υπάρχουν αρκετές ελλείψεις τυποποιημένων προϊόντων. Η παραγωγική βάση της χώρας είναι ακόμα υπό ανάπτυξη. Η σταδιακή μείωση των δασμών καθιστά περισσότερο ανταγωνιστικά τα εισαγόμενα προϊόντα. Ελλάδα και Ιταλία είναι οι κύριοι εμπορικοί εταίροι της Αλβανίας

Η ανεύρεση στοιχείων για την αγορά είναι αρκετά δύσκολη, αφενός διότι η παραοικονομία ανέρχεται στο 50% περίπου, αφετέρου διότι δεν υπάρχουν ώριμες επαγγελματικές κλαδικές ενώσεις και δεν καταγράφονται φερέγγυα στατιστικά στοιχεία παραγωγής. Στην χώρα άρχισαν να κατασκευάζονται, πολυκαταστήματα και υπεραγορές δυτικών προδιαγραφών όπως επίσης απουσιάζουν και οι γνωστές αλυσίδες ταχυφαγείων ενώ στις μεγάλες πόλεις έχουν εγκατασταθεί μεγάλα δίκτυα διανομής: EUROMAX, NEPTUN, Qendra Tregtare Univers.

Η αγορά παρουσιάζει μία δυναμική η οποία οφείλεται μεταξύ άλλων και στα μεταναστευτικά εμβάσματα. Είναι σύνηθες το φαινόμενο αλβανοί μετανάστες στην Ελλάδα να επαναπατρίζονται και να δραστηριοποιούνται στην αντιπροσώπευση προϊόντων της εταιρείας που εργάζονταν στην Ελλάδα ή να ιδρύουν παραγωγική επένδυση με τον Έλληνα συνεταιίρο.

Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί η ανεπάρκεια σταθερών προδιαγραφών, οι ελλείψεις υποδομές, το ενεργειακό έλλειμμα της χώρας (η οποία δημιουργεί προβλήματα στη συντήρηση ευπαθών τροφίμων) καθώς και η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού ενώ οι υπηρεσίες παροχής υπηρεσιών στον καταναλωτή μετά την πώληση, είναι σχεδόν ανύπαρκτος.

Το δίκτυο λιανικής δεν είναι ανεπτυγμένο και ο βαθμός συγκέντρωσής του είναι μικρός. Ιδιαίτερες προοπτικές θεωρούμε ότι υπάρχουν στους τομείς των ηλεκτρικών ειδών και οικιακής τεχνολογίας, της αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής και των super-markets.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

5.1 Χρήσιμες πληροφορίες

5.1.1.Γλώσσα συναλλαγών

Επίσημη γλώσσα της χώρας είναι η Αλβανική ωστόσο στις συναλλαγές και σε υποθέσεις οικονομικού και εμπορικού χαρακτήρα γίνεται συστηματική χρήση της Αγγλικής, της Ιταλικής και της Ελληνικής γλώσσας. Η μίσθωση μεταφραστικών υπηρεσιών κυμαίνεται από 80 έως 120 Ευρώ ημερησίως ανά άτομο.

5.1.2 Ωράριο λειτουργίας δημοσίων υπηρεσιών και καταστημάτων- Επίσημες αργίες

Επίσημες	Στην Αλβανία
Νέο Έτος	1 και 2
Πρώτη ημέρα	14 Μαρτίου
Γιορτή των	22 Μαρτίου
Πάσχα	23 Μαρτίου
Πάσχα	27 Μαρτίου
Γιορτή της	1 Μαΐου
Μπαιράμι (Τέλος	30 Σεπτεμβρίου
Γενέθλια	19 Οκτωβρίου
Εθνική εορτή	26 Νοεμβρίου
Ημέρα της	29 Νοεμβρίου
Μπαιράμι	8 Δεκεμβρίου
Χριστούγεννα	25 Δεκεμβρίου

Οι **δημόσιες υπηρεσίες**, λειτουργούν από 08.00.00 πρωινής, μέχρι και 16.30 .30 απογευματινής, από Δευτέρα μέχρι και Πέμπτη, πλην επίσημων αργιών, ενώ την ην Παρασκευή το ωράριο λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, είναι από 08.00 πρωινής μέχρι και 14.00 απογευματινή. Το ωράριο των **εμπορικών Τραπεζών**, είναι από 08.30 πρωινής μέχρι και 16.30 απογευματινής, από Δευτέρα μέχρι και Πέμπτη, πλην επίσημων αργιών, ενώ την Παρασκευή οι εμπορικές τράπεζες λειτουργούν μέχρι την 14.00 απογευματινή ώρα.

Το ωράριο των **εμπορικών καταστημάτων** είναι από

08.30 πρωινής, μέχρι και 20.00 απογευματινής,

καθημερινά πλην Κυριακής και επίσημων αργιών, ενώ πολυκαταστήματα παραμένουν σε λειτουργία μέχρι

της 22.00 η ώρα. Η Αλβανία έχει μία ώρα διαφορά με 1 Ελλάδα (**GMT +1**)

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αν μία αργία συμπίπτει ημέρα Σάββατο ή Κυριακή, τότε η αργία μεταφέρεται αυτομάτως στην επόμενη Δευτέρα.

Η περίοδος από 15 Ιουλίου μέχρι και 31 Αυγούστου,

χαρακτηρίζεται **περίοδος διακοπών** αφού η πλειοψηφία των εργαζόμενων κάνει χρήση του δικαιώματος αδειας αυτό το χρονικό διάστημα, ωστόσο περίοδος διακοπών θεωρείται και το δεύτερο δεκαπενθήμερο Δεκεμβρίου.

5.1.3 Συνάλλαγμα

Το **αλβανικό νόμισμα** ΛΕΚ (Albanian Lek. ALL), δεν είναι μετατρέψιμο σε ξένο συνάλλαγμα στο εξωτερικό. Η μέση ετήσια ισοτιμία του Ευρώ, για το έτος 2007, κυμάνθηκε στα 123 Λεκ (1 Ευρώ = 123 Λεκ). Γραφεία αγοράς συναλλάγματος υπάρχουν σχεδόν σε κάθε σημείο της πόλης των Τιράνων, ενώ παράνομες ανταλλαγές συναλλάγματος πραγματοποιούνται σπανίως, κυρίως στην πόλη του Δυρραχίου. Οι συναλλαγές με πιστωτικές κάρτες, είναι γενικά αποδεκτές, ωστόσο δεν συνηθίζονται, ιδίως στα μικρού και μεσαίου μεγέθους καταστήματα, αφού η αλβανική οικονομία παραμένει “οικονομία ρευστών” (cash economy)

5.1.4 Μετακινήσεις - Μεταφορές

Οι μετακινήσεις στην Αλβανία, πραγματοποιούνται κυρίως οδικώς, αφού το σιδηροδρομικό

δίκτυο είναι απαρχαιωμένο. Τα δημόσια μέσα μεταφοράς (κυρίως λεωφορεία) δεν είναι αξιόπιστα. Οι μετακινήσεις πραγματοποιούνται κυρίως με μισθωμένα οχήματα (taxi) των οποίων το κόστος μετάβασης εντός των Τιράνων κυμαίνεται από 3 έως 7 Ευρώ. Η μίσθωση των οχημάτων πραγματοποιείται στον δρόμο, σε οποιοδήποτε σημείο της πόλης, ωστόσο υπάρχουν και εταιρείες οι οποίες προσφέρουν τις υπηρεσίες τους μέσω τηλεφωνικών κρατήσεων. Τα τηλέφωνα ορισμένων από αυτές τις εταιρείες παρατίθενται στον κατωτέρω πίνακα.

Εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων	
AVIS:	Τηλέφωνο: 00355 4 23 50 11 Τηλ-τυπία: 00355 4 23 50 24 Κινητό: 00355 68 20 23 280
HERTZ:	Τηλέφωνο: 00355 4 25 50 28 Τηλ-τυπία: 00355 4 23 51 09
EUROPCAR:	Τηλέφωνο: 00355 4 24 61 92 Τηλ-τυπία: 00355 4 22 78 88
Τηλέφωνα Ραδιοταξί	
	+ 355 4 2355555 +355 4 2259999 +355 4 2244444 +355 4 2377777 +355 4 2358888

Η διαδρομή από το αεροδρόμιο στο κέντρο της πόλης των Τιράνων, διαρκεί περίπου 30 λεπτά και κοστίζει 20 Ευρώ με μισθωμένο όχημα (taxi). Η μίσθωση οχήματος με οδηγό κυμαίνεται από 70 έως 90 Ευρώ ημερησίως. Η διαδρομή προς τις άλλες πόλεις κυμαίνεται από 18 έως 30 Ευρώ. Η μίσθωση για μία ημέρα για μετάβαση και επιστροφή στο Αργυρόκαστρο, στην Κορυτσά, στην Σκόδρα, στον Αυλώνα, κυμαίνεται από 90 έως 120 Ευρώ

Η οδική επικοινωνία με την Ελλάδα, πραγματοποιείται από τα σημεία εισόδου της Κακαβιάς και της Κρυσταλοπηγής. Ο χρόνος μετάβασης από Θεσσαλονίκη ή Ιωάννινα για Τίρανα, είναι πέντε (5) με έξι (6) ώρες περίπου,

Αεροπορικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Αλβανία	
Aegean airlines	Προς Αθήνα
Albanian airlines (Εθνικός αερομεταφορέας)	Προς Αθήνα, Ρώμη, Μιλάνο, Φρανκφούρτη κλπ
Alitalia	Πρός Ρώμη, Μιλάνο
Austrian airlines	Πρός Βιέννη
British airways	Πρός Λονδίνο
Lufthansa	Προς Μόναχο
Malev	Προς Βουδαπέστη
Olympic airlines	Πρός Αθήνα
Turkish airlines	Πρός Κων/ούπολη, Άγκυρα

Η απευθείας αεροπορική σύνδεση με Αθήνα, Πραγματοποιείται μέσω των ελληνικών εταιρειών “Ολυμπιακή” και “Aegean”, καθημερινά πλην Τρίτης όσον αφορά στην “Aegean”.

Απευθείας πτήσεις προς την Αθήνα πραγματοποιούνται από την εταιρεία αλβανικών συμφερόντων “Albanian airlines”, με τρεις πτήσεις εβδομαδιαίως.

5.1.5. Τηλεπικοινωνίες – Ταχυδρομικές υπηρεσίες

Για να επικοινωνήσετε τηλεφωνικά από Ελλάδα το διεθνές πρόθεμα της χώρας είναι +355 το οποίο ακολουθείται από το πρόθεμα της πόλης.

Το ευρυζωνικό δίκτυο δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο, ωστόσο στα σημαντικότερα ξενοδοχεία και σε ορισμένα εστιατόρια και καφετέριες υπάρχει η δυνατότητα ασύρματης σύνδεσης με το διαδίκτυο (wireless LAN, και Wi-Fi). Στην Αλβανία δραστηριοποιούνται τρεις εταιρείες παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας, η AMC του ομίλου της Cosmote, η Vodafone μετά την εξαγορά της Panafon, ως παράρτημα της Vodafone στην Ελλάδα, και από το τέλος του 2007 η τουρκικών συμφερόντων Eagle mobile. Στην Αλβανία τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας δεν υποστηρίζουν υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας 3^{ης} Γενιάς αφού δεν υφίσταται 3G δίκτυο. Το υπάρχον δίκτυο GSM υποστηρίζει πλήρως τις υπηρεσίες περιαγωγής που προσφέρουν οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα.

Χρήσιμοι τηλεφωνικοί αριθμοί		Προθέματα αλβανικών πόλεων				
Γενικές πληροφορίες	124	Τίρανα: 4				
Άμεση Δράση	+ 355 4 2366826 +355 4 2224445 +355 4 2223322	Δυρράχιο: 5				
Οδική Βοήθεια	+ 355 4 2234872 + 355 4 2363423	Κορυτσά: 82				
Radio Taxi	+ 355 4 2355555 +355 4 2259999 +355 4 2244444 +355 4 2377777 +355 4 2358888	Αργυρόκαστρο 84				
Διεθνής αερολιμένας (Rinas)	+ 355 4 2375342 + 355 4 2223938	<table border="1"><tr><td>DHL Τηλ. +355 4 2328 16 Φαξ. +355 4 257294</td><td rowspan="7">Τα αλβανικά ταχυδρομεία είναι αξιόπιστα, ωστόσο η παροχή υπηρεσιών χαρακτηρίζεται από απαρχαιωμένο σύστημα διοίκησης και γραφειοκρατία. Οι κυριότερες εταιρείες (courier) ταχυταχυδρομείων είναι η DHL και η FEDEX. Τα τηλέφωνα επικοινωνίας, παρατίθενται παραπλεύρως.</td></tr><tr><td>FEDEX: Τηλ. +355 4 25 32 03 Φαξ. +355 4 2536 30</td></tr></table>		DHL Τηλ. +355 4 2328 16 Φαξ. +355 4 257294	Τα αλβανικά ταχυδρομεία είναι αξιόπιστα, ωστόσο η παροχή υπηρεσιών χαρακτηρίζεται από απαρχαιωμένο σύστημα διοίκησης και γραφειοκρατία. Οι κυριότερες εταιρείες (courier) ταχυταχυδρομείων είναι η DHL και η FEDEX. Τα τηλέφωνα επικοινωνίας, παρατίθενται παραπλεύρως.	FEDEX: Τηλ. +355 4 25 32 03 Φαξ. +355 4 2536 30
DHL Τηλ. +355 4 2328 16 Φαξ. +355 4 257294	Τα αλβανικά ταχυδρομεία είναι αξιόπιστα, ωστόσο η παροχή υπηρεσιών χαρακτηρίζεται από απαρχαιωμένο σύστημα διοίκησης και γραφειοκρατία. Οι κυριότερες εταιρείες (courier) ταχυταχυδρομείων είναι η DHL και η FEDEX. Τα τηλέφωνα επικοινωνίας, παρατίθενται παραπλεύρως.					
FEDEX: Τηλ. +355 4 25 32 03 Φαξ. +355 4 2536 30						
Γενική Διεύθυνση Τελωνείων				+355 4 243920 +355 4 243921 +355 4 269138		
Διεύθυνση τελωνείων Τιράνων				+355 4 356145		
Πρώτες Βοήθειες				+ 355 4 2222235 + 355 4 2253364 + 355 4 2253365		
Πυροσβεστική				+ 355 4 2222222		

5.2 Χρήσιμες Διευθύνσεις

5.2.1 Ελληνικές Υπηρεσίες στην Αλβανία

Ελληνική Πρεσβεία στα Τίρανα

Οδός «Frederik Shiroka», αρ.3

Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2274 668-70, Φαξ +355 4 2234 140

E-mail gremb.tir@mfa.gr, www.greekembassy.al

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Οδός «Deshmoret e 4 Shkurtit», αρ. 5

Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2228 980, 2247 323 Φαξ 2228 979

E-mail ecocom-tirana@mfa.gr

Ελληνικό Προξενείο στα Τίρανα

Οδός «Frederik Shiroka», αρ.3

Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2274 644-5, Φαξ +355 4 2234 443/2234 140

Γενικό Προξενείο Αργυροκάστρου
+355 84263804 & 63091 & 62010 Φαξ 62011
E-mail rgencon@mfa.gr

Γενικό Προξενείο Κορυτσάς
+355 822 52888 & 52889 Φαξ 45052
E-mail rgencon.kor@mfa.gr

Γραφείο Τύπου
Οδός «Frederik Shiroka», αρ.3
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2274 668-70, Φαξ +355 4 2234 140
E-mail gremb.tir@mfa.gr , www.greekembassy.al

5.2.2 Κυβέρνηση – Υπουργεία - Οργανισμοί

Υπουργικό Συμβούλιο
Λεωφόρος «Deshmoret e Kombit»
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2274448 / 2277444
www.keshilliministrave.al

Υπουργείο Ολοκλήρωσης και Ευρωπαϊκής Ενσωμάτωσης
Οδός «Lek Dukagjini» Αρ.3
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2228645

Υπουργείο Οικονομικών
Λεωφόρος «Deshmoret e Kombit»
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2267654 / 2226002

Υπουργείο Εξωτερικών
Λεωφόρος «Zhan D' Ark», Αρ. 6
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2364090 / 2362084

Υπουργείο Οικονομίας, Εμπορίου και Ενέργειας
Λεωφόρος «Deshmoret e Kombit», Αρ. 1,
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2223119 / 2223455

Υπουργείο Εσωτερικών
Λεωφόρος «Deshmoret e Kombit»
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2258625 / 2228167 / 2233544

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
Λεωφόρος «Deshmoret e Kombit»
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2237816 / 2226865

Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών
Οδός «Durrresi» Αρ. 23
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2234845 / 2226405

Υπουργείο Υγείας

Λεωφόρος «Bajram Curri»
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2376193 / 2364908

Υπουργείο Δικαιοσύνης
Λεωφόρος «Zogu i Pare»
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2232704 / 2259388

Υπουργείο Δημοσίων Έργων, Μεταφορών και Τηλεπικοινωνιών
Λεωφόρος «Deshmoret e Kombit»
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2234674 / 2232389 / 2222653

Υπουργείο Γεωργίας, Τροφίμων και Προστασίας Καταναλωτών
Πλατεία «Skenderbej» Αρ. 2
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2232796 / 2227924

Υπουργείο Τουρισμού, Πολιτισμού, Νεολαίας και Αθλητισμού
Οδός «Abdi Toptani»
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2222508

Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας
Οδός «Kavaja».
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2233429 / 2228340

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Δασών και Διαχείρισης Υδάτων
Οδός «Durrresi»
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2270623 / 2270630 / 2270621

Κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και εμπορικών σημάτων

Γενική Διεύθυνση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και Εμπορικών Σημάτων
Υπουργείο Οικονομίας Εμπορίου και Ενέργειας
Λεωφόρος "Zhan D'Ark", Αρ.3.
Τίρανα, Αλβανία
E-mail: mailinf@alpto.gov.al

Αλβανικό Κέντρο Επενδύσεων

ALBINVEST
"Gjergj Fishta", Οικοδομή "Shallvareve"
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ: +355 4 2252 886 /2254 316/2247 628
Φαξ: +355 4 2222 341
Email: info@albinvest.gov.al
Web: <http://www.albinvest.gov>.

5.2.3 Αντιπροσωπείες Διεθνών Οργανισμών

Παγκόσμια Τράπεζα (World Bank)

Deshmoret e 4 Shkurtit, Αρ.. 34
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2240578
www.worldbank.org.al

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF)

Λεωφόρος «Deshmoret e Kombit» Twin Towers, Tower 1
5^{ος} όροφος
Τηλ. +355 4 2280400 E-mail: imf@albmail.com www.imf.org/tirana

Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (EBRD)

Οδός “Abdi Toptani” Torre Drin 4^{ος} Όροφος
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2232898 / 2253099

Πρόγραμμα Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη (UNDP)

«Deshmoret e 4 Shkurtit» Αρ.. 35
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2233122 / 2233148

United States Agency for International Development (USAID)

Οδός «Elbasani». Αρ.. 103 Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2247285

International Finance Corporation (IFC)

«Deshmoret e 4 Shkurtit», Αρ. 34
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2240578

5.2.4 Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και φορείς εποπτείας

5.2.4.1 Φορείς Εποπτείας

Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας

Πλατεία «Scanderbeg», Αρ.1 Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2222230 / 2222752 / 2222152
E-mail: public@bankofalbania.org

Albanian Financial Supervisory Authority

Οδός “Perlat Rexhepi”, 2^{ος} Όροφος, Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2247148/ 2250686
E-mail: amf@amf.gov.al

5.2.4.2 Εμπορικές τράπεζες

Alpha Bank, Υποκατάστημα Τιράνων

Λεωφόρος «Zogu i Pare», Αρ.. 47
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2240478 / 2240479
E-mail: alphabank@interalb.net

National Bank of Greece

Οδός “Durrresi”
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2233623 / 2233624

Tirana Bank (ομίλου Τράπεζας Πειραιώς)

Λεωφόρος «Zogu i Pare», Αρ. 55/1

Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2233441 / 2233443

Emporiki Bank of Greece S.A

Οδός “Kavaja” Αρ.59 Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2258755

E-mail: headoffice@emporiki.com.al

Raiffeisen Bank

Οδός Kavaja. 12όροφη Οικοδομή

Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2222669

E-mail: info@raiffeisen.al

Intesa SanPaolo Bank

Οδός Ismail Qemali. Αρ. 27

T.Θ 8319

Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2276000 / 2248762

E-mail: info@intesasanpaolobank.al

Banka Popullore

Donika Kastrioti, EGT Tower II/1

Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2272790

E-mail: info@bpopullore.com

Banka Kombetare Tregtare

Λεωφόρος «Zhan D’Ark»

Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2266276 / 2266277 / 2266278

Credins Bank

Οδός Ismail Qemali. Αρ. 21

Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2234096 / 2233912

E-mail: info@credins.com

Credit Bank of Albania

Οδός “Perlat Rexhepi”

Al-Kharafi Administrative Building Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 2272168 / 2272166

E-mail: creditba@icc-al.org

First Investment Bank

Λεωφόρος « Zogu i Pare», Αρ. 64

Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2256423 / 2256424

International Commercial Bank

Οδός «Murat Toptani» Τίρανα, Αλβανία

Τηλ. +355 4 2237567 / 2237568 E-mail: info@icbank-albania.com

Procredit Bank

Οδός “Sami Frasher”

Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2233958 / 2233496

Union Bank

Bldv. Zogu i Pare (near the Train Station)
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2250653

United Bank of Albania

Λεωφόρος «Deshmoret e Kombit», Αρ. 8
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2227408 / 2223873
E-mail: UBA@albaniaonline.net

5.2.4.3 Χρηματιστήρια Αξιών

Tirana Stock Exchange

Οδός “Dora d’Istria”. Αρ. 2
Τ.Θ. 274/1
Τίρανα, Αλβανία
Τηλ. +355 4 2271849
Email: tseinfo@abcom-al.com

5.2.5 Οικονομικά-Εμπορικά Επιμελητήρια και Ενώσεις

**ΕΛΛΗΝΟ-ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ**

Φειδίου 6, Τ.Κ. 10678 Αθήνα
Τηλ.: 00355 693591788, 00355 683910389, 00306938137138
Email: eabbeee@in.gr , grealbch@gmail.com

**ΕΛΛΗΝΟ-ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ**

Rr. “Deshmoret e 4 Shkurtit”, Sky Tower, 13 όροφος, Suite 134
Tirana, Albania
Τηλ.: 00355 4 2262618, Fax: 00355 4 2253853
Email: info@gacci.al;

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Deshmoret e 4 Shkurtit, 13^{ος} όροφος
Τίρανα, Αλβανία
Προσωρινά τηλ: 003554 2265.799, 265.801-803 ,
Fax: 003554 2265.800

ΕΝΩΣΗ ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ (Konfidustria)

Rr. Ismail Qemali, Pallati Fratari Nr. 30
Tirana, ALBANIA
Τηλ: 00355 4 2272290
Fax.: 00355 4 2250269
Email: info@Konfidustria.org.al

ΕΝΩΣΗ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ

Foreign Investors Association (FIAA)
Themistokli Germenj, Κτήριο "Pegasso", 2ος όροφος
(Απέναντι από την Ρουμάνικη Πρεσβεία)
Τίρανα, Αλβανία

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΙΡΑΝΩΝ

Rr. e Kavajes Nr. 6,

Tirana, ALBANIA

Τηλ.: 00355 4 230 284, 682024332 Fax : 227 997

Email: ccitr@abissnet.com.al;

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

Rr. Nationale 55,

Gjirokaster, ALBANIA

Τηλ./Fax : 00355 846 3707

Email: ccigj@abissnet.com.al;

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Blloku “Demokracia”, P.2/6,

Korca, ALBANIA

Τηλ. : 00355 824 2457, Fax : 0824-2457

Email: dhti_korce@yahoo.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ

Rr. skenderbej, QBCrystal tower, kutia postare 220,

Durres, ALBANIA

Τηλ. : 00355 52 24440,22199

Fax : 00355 52 22199

Email: cci1durres@yahoo.com;

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΚΟΔΡΑΣ

Lagj.V. Shanto, Rr.Kinema Verore, 1,

Shkodra, ALBANIA

Τηλ. : 00355 224 3656,2460, Fax : 3656

Email: ccish@abissnet.com.al

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΜΠΙΑΣΑΝ

Prane Keshillit te Rrethit,

Elbasan, ALBANIA

Τηλ./Fax : 00355 545 5490/2477, Fax : 00355 545 2030

Email: cciel@albmail.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΙΕΡΙ

Lagj. “Apollonia” Rr. Rauf Nallbani,

Fier, ALBANIA

Τηλ. : 00355 342 3209, Fax : 0342 3209

Email: ccifier@yahoo.com;

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΥΛΩΝΑΣ

Pallati i Kultures,

Vlora, ALBANIA

Τηλ./Fax : 00355 33 25 737

Email: ccivlore@gmail.com;

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΠΕΡΑΤΙΟΥ

Prane Keshillit te Rrethit,

Berat, ALBANIA

Τηλ./Fax : 00355 32 32249

Email: cciberat@yahoo.com;

5.2.6 Επιλογή Ξενοδοχείων

Sheraton Tirana Hotel	Πλατεία «Italia» Τίρανα, Αλβανία Τηλ. + 355 4 2274707 / 2274711 E-mail: reservations.Tirana@starwoodhotels.com
Rogner Hotel Europapark	Λεωφόρος «Deshmoret e Kombit» Τίρανα, Αλβανία Τηλ. + 355 4 2235035 E-mail: info@Tirana.rogner.com
President Hotel (Xhako)	Οδός «Deshmoret e 4 Shkurtit». Τίρανα, Αλβανία Τηλ. +355 4 2259574 / 2259575 E-mail: carlsberg@abissnet.com.al
Tirana International Hotel	Πλατεία «Skenderbej» Τίρανα, Αλβανία Τηλ. + 355 4 2234185 E-mail: hotel@Tirana-international.com
Grand Hotel Tirana	Οδός «Ismail Qemali». Αρ. 11 Τίρανα, Αλβανία Τηλ. +355 4 2253219 / 2253220 E-mail: grandhotel@icc-al.org
Diplomat Hotel	Οδός «Muhamet Gjollësha». Τίρανα, Αλβανία Τηλ. +355 4 2233151 / 2258468 E-mail: diplomat@icc.al.eu.org

5.2.7 Επιλογή Εστιατορίων

ABA Twenty First	“ABA Business Center” Οδός “Rr. Papa Gjon Pali II” (Δίπλα από την Πρεσβεία της Ιταλίας) Τηλ. +355 69 40 37054
Piazza	Οδός “Ded Gjo Luli”. Τίρανα, Αλβανία Τηλ. +355 4 2230706
Metropolitan	Πλατεία “Italia”, Sheraton Τίρανα, Αλβανία Τηλ. +355 4 2274707
Gloria	Οδός “Qemal Stafa”. Villa Αρ. 40 Τίρανα, Αλβανία Τηλ. +355 4 247731 / 222698
Berlin	Οδός “Vaso Pasha”. Αρ. 7 Τίρανα, Αλβανία Τηλ. +355 4 2273863

Vinum	Οδός “Qemal Stafa”. Αρ. 60 Τίρανα, Αλβανία Τηλ. +355 4 2230822
Sky Club Tower	Οδός “Deshmoret e 4 Shkurtit”. Sky Τίρανα, Αλβανία Τηλ. +355 4 2221666 εσωτ. 143
Casa di Pasta (Taiwan)	Οδός «Deshmoret e 4 Shkurtit». Πάρκο «Rinia» Τίρανα, Αλβανία Τηλ. +355 4 2251175 / 2251179

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Γενικά	
Επίσημη ονομασία της χώρας:	Δημοκρατία της Αλβανίας (Republic of Albania), <i>Εν συντομία</i> : Αλβανία (Εσωτερική ονομασία: Republika e Shqipërise. <i>Εν συντομία</i> : Shqipëria)
Έκταση	28.748 τετρ. χλμ. (27.400 τ. χλμ. ηπειρωτικά εδάφη, 1.350 τ. χλμ. Χωρ. ύδατα,(12 ναυτ. μίλια) Μήκος συνόρων: 717 Χλμ. (Ελλάδα 282 χλμ., ΠΓΔΜ 151 χλμ., Μαυροβούνιο 172 χλμ., Κόσοβο 112 χλμ. Ακτογραμμή:362 χλμ.) 36% Δάση, 24% αγροτικές εκμεταλλεύσεις, 15% βοσκοτόπια, 25% άλλο. 43% πεδινά, 23% βουνά, 34% πλαγιές & λόφοι. Αρδευτική γη, 3.530 τ.χλμ (2003)
Πληθυσμός (Ιούλιος 2005)	3,619,778
Εθνικότητα	Αλβανοί 86% - 97%, Έλληνες 12% - 1%, Άλλοι 2% έως 0,5%
Γλώσσα	Αλβανική (Επίσημη-προερχόμενη από την διάλεκτο Tosk), Ελληνική, Βλαχική, Σλαβικές διάλεκτοι
Πολίτευμα	Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
Επικρατούσα θρησκεία	Μουσουλμάνοι 60%-70%, Ορθόδοξοι 20%-27%, Καθολικοί 10%-13%
Πρωτεύουσα	Τίρανα (Tirane) 432.652 κάτοικοι (δήμος)
Νόμισμα	Αλβανικό Λέκ (ALL) (Ισοτιμία 2007: 1 Ευρώ = 1 \$ =92,6)
Κωδικοί Χώρας	Διεθνής Κωδικός Τηλεφωνίας: +355 , Κωδικός διαδικτύου: .al
Τοπική ώρα	+1 Greenwich (-1 ώρα με Ελλάδα) Θερινή ώρα: +1ώρα Έναρξη, τελευταία Κυριακή Μαρτίου, λήξη: τελευταία Κυριακή Οκτωβρίου
Πολίτευμα – Διοίκηση	
Σύνταγμα	Ο Θεμελιώδης Χάρτης της Αλβανίας τέθηκε σε ισχύ στις 21 Νοεμβρίου 1998 και αντικατέστησε τα παλαιότερα κείμενα του 1991 και 1994.
Δικαστική Εξουσία	Τα Δικαστικά Όργανα είναι: (α) το Ανώτατο Δικαστήριο (Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος ορίζονται από το Κοινοβούλιο για εννέα έτη, δίχως δυνατότητα επανεκλογής) (β) το Συνταγματικό Δικαστήριο (αποτελείται από εννέα μέλη τα οποία υποδεικνύονται από τον ΠτΔ και εγκρίνονται από το Κοινοβούλιο.) (γ) Δευτεροβάθμια Δικαστήρια (δ) Περιφερειακά Δικαστήρια
Νομοθετικό Σώμα	Assembly of Kuvendi . Εθνικό Κοινοβούλιο, 140 αντιπροσώπων (100 άμεσα εκλεγόμενοι, 40 με λίστα αναλογικά προς την εκλογική δύναμη των κομμάτων).
Πρόεδρος Δημοκρατίας	Bamir TOPI (από 24 Ιουλίου 2007)
Κυβέρνηση (εκλογές 2005)	Συνασπισμός: Δημοκρατικό Κόμμα (DP), Αγροτικό Κόμμα (Agrare), Κόμμα Ανθρώπινων Δικαιωμάτων
Πρωθυπουργός	Sali BERISHA (από 10 Σεπτεμβρίου 2005)

Υπουργικό Συμβούλιο	Αποτελείται από τους Υπουργούς που προτείνονται από τον Πρωθυπουργό και διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αφού προηγουμένως ο διορισμός τους έχει εγκριθεί από το Κοινοβούλιο
Υπουργός Εξωτερικών	Lulzim Basha
Υπουργός Οικονομικών	Ridvan Bode
Υπουργός Οικονομίας, Εμπορίου και Ενέργειας	Genc Ruli
Υπουργός Γεωργίας	Jemin Gjana
Υπουργός Δημοσίων Έργων, Μεταφορών και Τηλεπ/νίων	Lulzim Basha
Υπουργός Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και Ενσωμάτωσης	Majlinda Bregu
Διοικητικά Διαμερίσματα	36 (αλβανικά rrethe)
Νομοί:	12 νομοί(qarqe, ενικό - qark); Berat, Diber, Durres, Elbasan, Fier, Gjirokaster, Korce, Kukes, Lezhe, Shkoder, Tirane, Vlore
Κυριότερες πόλεις (2004)	Vlore (Αυλώνα): 93.402 (δήμος) Durres (Δυρράχιο): 139.979 Elbasan (Ελμπασάν): 98.145 Shkoder (Σκόδρα): 84.364 Korce (Κορυτσά): 60.871 Berat (Μπεράτι): 45.448 Lushnje (Λούσνια): 37.892 Kavaje (Καβάγιε):29.724 Pogradec (Πόγραδετς): 26.180 Gjirokaster (Αργυρόκαστρο): 23.558 Sarande (Άγιοι Σαράντα): 17.584
Διεθνείς Οργανώσεις στην Αλβανία	Η Αλβανία είναι μέλος των κυριότερων διεθνών οργανισμών. Έχει υπογράψει συμφωνία ελεύθερης κυκλοφορίας προϊόντων με όλες τις χώρες της περιοχής. Η Αλβανία είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) από τον Σεπτέμβριο 2000. Επίσης είναι μέλος των: BSEC, CE, CEI, EAPC, EBRD, FAO, IAEA, IBRD, ICAO, ICCT, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO (correspondent), ITU, ITUC, MIGA, OIC, OIF, OPCW, OSCE, PFP, SECI, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNOMIG, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO
Δημογραφικά στοιχεία	
Ηλικιακή δομή	0-14 χρονών: 23.6% (άνδρες 447,126/γυναίκες 406,757), 15-64 χρονών: 66.9% (άνδρες 1,239,819/γυναίκες 1,180,720) 65 χρονών και άνω: 9.5% (άνδρες 160,241/γυναίκες 185,115)
Ρυθμός Αύξησης πληθυσμού	0,538% ετησίως (2007)
Προσδόκιμο ζωής	77,96 έτη,(2007), 72 έτη (2000), 71 έτη (1995)
Μέση ηλικία	29,9 έτη (Άνδρες 29,3 Γυναίκες, 30,6)
Ποσοστό γεννήσεων	15/1000
Ποσοστό θανάτων	5,4/1000
Ποσοστό γονιμότητας	2,01 τέκνα / θήλυ

Βρεφική θνησιμότητα Ρυθμός μετανάστευσης Πληθυσμός στην ύπαιθρο Ετήσιος ρυθμός αστυφιλίας Αναλφάβητοι (2001) Πληθυσμός κάτω από τα όρια της φτώχειας	18,62/1000 -4,41 ανά 1000 κατοίκους 47% 1,9% 1,3% (Άνδρες 0,8%, Γυναίκες 1,7%) 25% (2004)
Περιβάλλον	
Φυσικές Πηγές	Πετρέλαιο, Φυσικό αέριο, Άνθρακας, Βωξίτης, Χρώμιο, Χαλκός, Σίδηρος, Νικέλιο, αλάτι, Ξυλεία, Υδάτινοι πόροι
Υδατα	Ανανεώσιμες υδάτινες πηγές Ενέργειας 41,7 κυβ. Χλμ.(2001), Υδάτινα αποθέματα κατάλληλα για αγροτική –βιομηχανική χρήση 1,71 κυβ. χλμ/yard, εκ των οποίων 62% για αγροτική εκμετάλλευση και 11% για βιομηχανική χρήση.
Διεθνείς Συμφωνίες για το περιβάλλον	Έχουν υπογραφεί αλλά δεν έχουν επικυρωθεί οι συμφωνίες για, Biodiversity, Climate Change, Climate Change-Kyoto Protocol, Desertification, Endangered Species, Hazardous Wastes, Law of the Sea, Ozone Layer Protection, Wetlands
Εκπαίδευση (ιδρύματα-φοιτούντες, 2005-2007)	Δαπάνες για εκπαίδευση 2,9% ΑΕΠ (2002)
Νηπιαγωγεία	1.573 – 74.642
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	1.725 – 450.702
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	376 – 138.788
Ανώτερες-Ανώτατες σχολές	10-72.465
Υγεία (έτος 2007)	
Αριθμός νοσοκομείων	51
Αριθμός κλινών	9.284
Αριθμός περιθαλπομένων	272.402
Ιατροί ανά 100.000 κατ.	119
Νοσηλευτικό προσωπικό ανά 100.000 κατ.	358
Μεταφορές	
Αερομεταφορές	Αερολιμένες οκτώ (8), εκ των οποίων τρεις (3) για διεθνείς πτήσεις (μήκος διαδρόμου 2,4 Χλμ. – 3 Χλμ.).(Ωστόσο λειτουργεί μόνο ο αερολιμένας Τιράνων) Ελικοδρόμια 1
Οδικό δίκτυο	18.000 χλμ (εκ των οποίων 7.020 επιστρωμένοι)

Σιδηροδρομικό δίκτυο	447 χλμ.
Πλωτοί οδοί	43 χλμ.
Θαλάσσιες μεταφορές	Αριθμός σκαφών: 24 (εκ των οποίων 22 cargo) Εγγεγραμμένα σε άλλες χώρες: 2(Παναμά) Ξένης ιδιοκτησίας: 1 (Τουρκία) Λιμάνια: Durres, Sarande, Shengjin, Vlore
Αγωγοί	Αγωγοί μεταφοράς αερίου 339 χλμ (δίκτυο απαρχειωμένο) Αγωγοί μεταφοράς Πετρελαίου 207 χλμ
Διαβίωση	
Συνδρομητές σταθερής τηλεφωνίας	353.600 (2005), 212.870 (2002), 114.784 (1998).
Συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας	2,3 εκ.(2007), 1.350.000 (2004), 350.000 (2000)
Αριθμός χρηστών διαδικτύου	471.200 (2006)
Αριθμός παρόχων υπηρεσιών διαδικτύου (ISPs)	10 (2001), Κωδικός χώρας στο διαδύκτιο: .al
Αριθμός Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας (2005)	<u>Τηλεοπτικοί Σταθμοί</u> : 67 (3 εθν. Εμβέλειας, 62 τοπικοί, 2 καλωδ) <u>Ραδιοφωνικοί σταθμοί</u> : AM 13, FM 46, SW 1
Οχήματα ανά 1000 κατοίκους	Αυτοκίνητα 61 (2000: 30)
Αριθμός νέων οικοδομών (2007)	Κατοικίες 881, ξενοδοχεία 11, εμπορικά κτήρια 343, βιομηχανικά κτήρια 54, άλλα κτήρια 152 (σύνολο 2004: 1.441 σύνολο 2002: 2.698).

Βασικά οικονομικά Στοιχεία	Έτος 2007
ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές Ετήσιος Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ Κατά Κεφαλήν Εισόδημα Κατανομή ΑΕΠ	1,019 δις Λεκ ή 10,19 δις \$ (Δολ/Λεκ=93,5) (παραοικονομία 60%ΑΕΠ) +6% (σε σταθερές τιμές) 3.360 \$ Βιομηχανία 20% Υπηρεσίες 60% Πρωτογενής τομέας 20%
Δημόσιο χρέος Ανεργία Εργατικό Δυναμικό	37,7% ΑΕΠ 13,2% 1,1 εκ. (71% του ανδρικού πληθυσμού και 50% του γυναικείου) (58% αγρ. τομέα, 15% Μεταποίηση, 27% Υπηρεσίες)
Ρυθμός μεταβολής δείκτη τιμών καταναλωτή Επενδύσεις Διάθρωση τομέων της οικονομίας	2,9% 22,8% του ΑΕΠ Βιομηχανία 17% ΑΕΠ, Γεωργία 14% ΑΕΠ, Κατασκευές 21% ΑΕΠ, Μεταφορές 8% ΑΕΠ, Λοιπές Υπηρεσίες 40% ΑΕΠ
Ελληνικές Εξαγωγές στην Αλβανία Αλβανικές Εξαγωγές στην Ελλάδα	474,789 εκ. Ευρώ 64,962 εκ. Ευρώ
Κυριότερα βιομηχανικά προϊόντα	Επεξεργασμένα τρόφιμα, υφάσματα /ενδύματα, πετρέλαιο, τσιμέντο, χημικά, μεταλλεύματα, υδροηλεκτρική παραγωγή ηλεκτρισμού
Κυριότερα αγροτικά προϊόντα	Σιτάρι, Καλαμπόκι, Πατάτες, Λαχανικά, Φρούτα, Ζαχαρότευλα, Σταφύλια, κτηνοτροφικά προϊόντα
Κατανάλωση	
Κατανομή Κατανάλωσης (2004)	Χαμηλότερο 10%: 3,4% Υψηλότερο 10%: 24,4% Συντελεστής Gini: 26,7
Ρυθμός μεταβολής δείκτη τιμών καταναλωτή	2,9%
Κρατικός προϋπολογισμός	
Έσοδα: Δαπάνες Δημόσιο έλλειμμα Δημόσιο χρέος Δαπάνες για Άμυνα Δαπάνες για Εκπαίδευση Δημοσιονομικό έτος	25,7 δις \$ 29,1 δις \$ -3,4% ΑΕΠ 37,7% του ΑΕΠ 1,49% ΑΕΠ (2005) 2,8% ΑΕΠ Ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος
Εξωτερικό εμπόριο	
Εμπορικό ισοζύγιο Εξαγωγές Εισαγωγές Κυριότερες χώρες εξαγωγής Κυριότερα εξαγωγικά προϊόντα Κυριότερες χώρες εισαγωγής	- 3.126 εκ. \$ 1077 εκ. \$ 4203 εκ. \$ Ιταλία 72%, Ελλάδα 8,8% Κίνα 2,7% Ενδύματα, υφάσματα, άσφαλτος, μέταλλα, πετρέλαιο, λαχανικά , φρούτα , καπνά Ιταλία 27,6%, Ελλάδα 14,8%, Τουρκία 7,4%, Κίνα 6,8%, Γερμανία 5,6%, Ελβετία 5%, Ρωσία 4,2%

Κυριότερα προϊόντα εισαγωγής Ελληνικές Εξαγωγές στην Αλβανία Αποθεματικά σε συνάλλαγμα και χρυσό. Εξωτερικό Χρέος Αναπτυξιακή Βοήθεια (ODA)	Μηχανές και μηχ/κος εξοπλισμός, τρόφιμα, υφάσματα, χημικά 474,789 εκ. Ευρώ 2,4 δισ USD 15,7% του ΑΕΠ 4,06 εκ. USD
<i>Ενέργεια</i>	
Παραγωγή πετρελαίου Κατανάλωση πετρελαίου Εισαγωγές πετρελαίου Εξαγωγές πετρελαίου Αποθέματα πετρελαίου	6,425 bbl/day 30.900 bbl/day 24.860 bbl/day 748,9 bbl/day 199,1 εκ. bbl
Παραγωγή φυσικού αερίου Κατανάλωση φυσικού αερίου Εισαγωγές φυσικού αερίου Εξαγωγές φυσικού αερίου Αποθέματα φυσικού αερίου	30 εκ. κ.μ. 30 εκ. κ.μ. 0 0 849,5 εκ. κ.μ.
Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας Παραγωγή Ηλεκτρισμού ανά πηγή	2,892 δισ KWh 3,607 δισ KWh Καύση αργού πετρελαίου: 2,,9% Υδροηλεκτρικά εργοστάσια: 97,1%